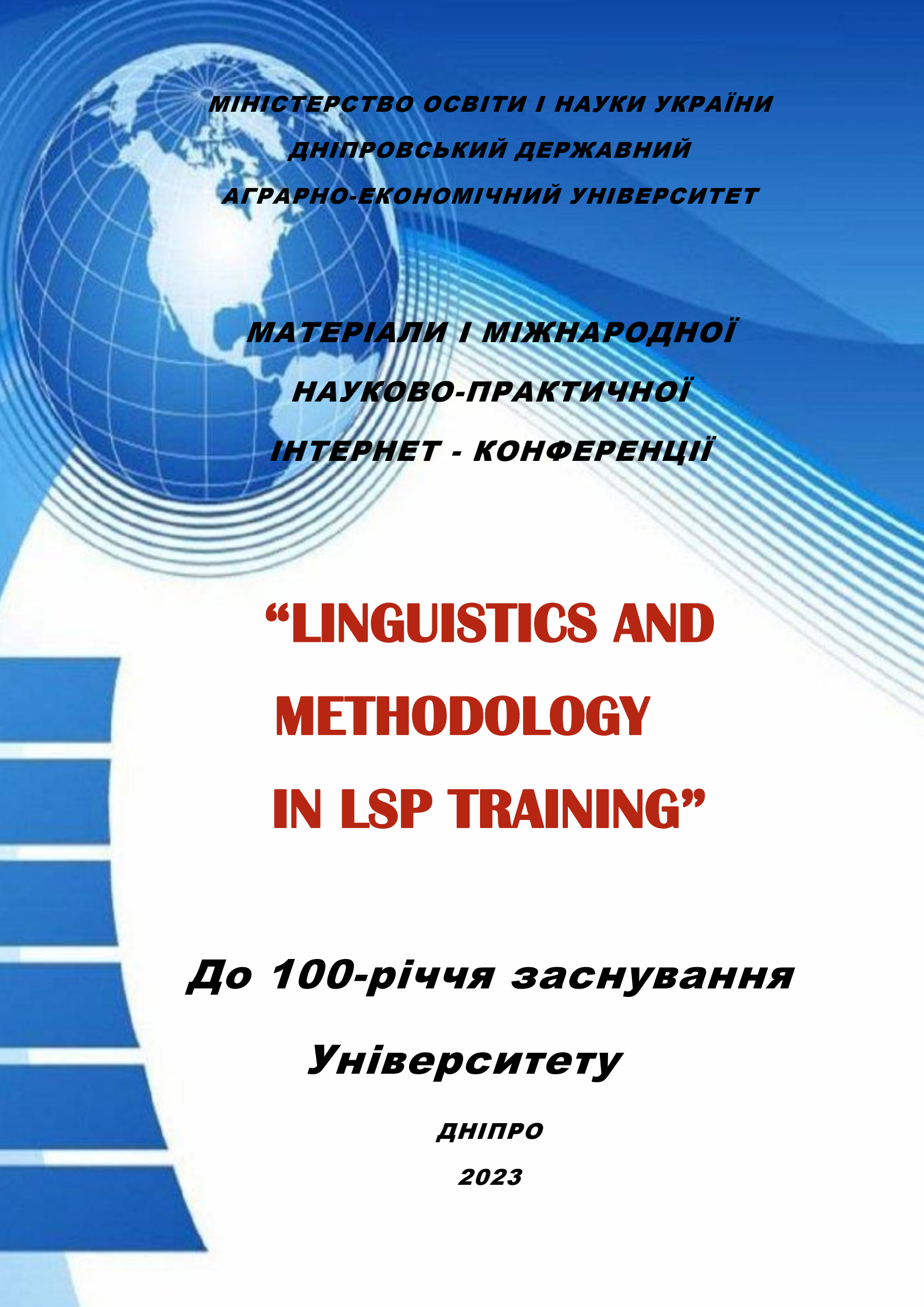

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ І МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ - КОНФЕРЕНЦІЇ**

**“LINGUISTICS AND
METHODOLOGY
IN LSP TRAINING”**

***До 100-річчя заснування
Університету***

ДНІПРО

2023

“Linguistics and Methodology in LSP training” (до 100-річчя заснування Дніпровського державного аграрно-економічного університету): матеріали I Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, (13 квітня 2023 року). Дніпро: ДДАЕУ, 2023. 168 с.

(посвідчення УкрІнтеї № 625 від 22 грудня 2022 року)

Організатори конференції:

Кафедра філології факультету обліку і фінансів ДДАЕУ

Учасники конференції:

- ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
- НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
- ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
- УНІВЕРСИТЕТ МИТНОЇ СПРАВИ ТА ФІНАНСІВ
- ХАРКІВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «НАРОДНА УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ»
- ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА
- КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, М. ЗАПОРІЖЖЯ
- УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ, М. ДНІПРО,
- НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
- ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ
- УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
- ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ
- БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
- КЗО «НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ КОМПЛЕКС «ВАЛЬДОРФСЬКА СЕРЕДНЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА І-ІІІ СТУПЕНІВ - ДИТЯЧИЙ САДОК
- ANHUI INTERNATIONAL STUDIES UNIVERSITY (CHINA)
- PRIVATE SECONDARY SCHOOL AD ASTRA (POLAND)
- CLC EDUCATIONAL CENTER, (CYPRUS)
- KYRGYZ NATIONAL AGRARIAN UNIVERSITY (KYRGYZSTAN)
- AGROVATION CORPORATION (ISRAEL)

Робочі мови конференції: англійська, німецька, французька, українська

Матеріали друкуються в авторській редакції. Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр, прізвищ тощо несуть автори

ПЕРЕДМОВА

У 2022 році Дніпровський державний аграрно-економічний університет святкував 100-річний ювілей. За свою довгу історію Університет підготував тисячі випускників, які зробили гідний внесок у розвиток аграрного сектору нашої держави, національної і світової науки, стали активними творцями духовної та матеріальної культури України.

Основною метою нашої науково-практичної конференції є об'єднання зусиль провідних фахівців та науковців задля висвітлення результатів найефективніших та найновітніших досліджень у сфері професійної підготовки сучасних фахівців.

Беручи участь у цій знаковій для нашого університету події, кожен з Вас має нагоду апробувати результати плідної наукової роботи, виявити свої наукові та творчі здібності у фаховій підготовці майбутніх спеціалістів, обговорити актуальні питання мовної підготовки в умовах сьогодення.

Вважаємо, що здобувачі закладів вищої освіти та науковці, які сьогодні беруть участь у науково-практичній конференції, демонструють високий науковий потенціал, про що свідчить різноаспектність досліджень, якість і творчий підхід до підготовки матеріалу, власна позиція щодо оцінки соціально-економічних явищ.

Шановні учасники, щиро зичимо Вам миру і злагоди, міцного здоров'я і щастя, добра і достатку, гармонії та впевненості у власних силах! Нехай Ваші успіхи надихають на нові звершення та переконують нас, що Україна – це держава з багатим науковим потенціалом!

З повагою,

оргокомітет конференції.

ЗМІСТ	
ФУНДАМЕНТАЛЬНІ НАПРЯМИ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	
НАШИВАНЬКО О. В. ПРОБЛЕМА ТЛУМАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ, ЩО ПОЗНАЧАЮТЬ ОСНОВНІ НАПРЯМКИ КОСМЕТОЛОГІЇ	10-11
DRES I.K., PETROVA V.V. SPRACHLICHE MERKMALE DER SCHWEIZER VARIANTE DER DEUTSCHEN SPRACHE	12-13
MASLOVA T. B. MODERN SCIENCE OF TERMINOLOGY: WHAT IS NEW?	14-17
SERHIIENKO A.V., SHVETS S.S. SPRACHLICHE MERKMALE DER ÖSTERREICHISCHEN VARIANTE DES DEUTSCHEN	17-19
МЕТОДИКА І ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ	
БАБЕНКО К. П. ЗАСТОСУВАННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИЙ МОВІ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	21-24
БОДАРЕЦЬКА А.В., ДРОБОТЮК С.С. МЕТОД КЕЙС-СТАДІ ЯК СУЧАСНА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ	24-25
БОРТНИК С.Б. РЕФЕРУВАННЯ ТА АНОТУВАННЯ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ	25-28
БРІГІДА В. Р., ШЕЙПАК К. О. ЕМОЦІОНАЛЬНИЙ ФАКТОР В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	28-30
ВОЛОБУЄВА П. С. ВИКОРИСТАННЯ ОСВІТНІХ ОНЛАЙН РЕСУРСІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ДІЛОВА ІНОЗЕМНА МОВА» СТУДЕНТАМИ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	30-32
КОЛОМОЄЦЬ К. В., ШЕЙПАК К. О. ЗНАЧЕННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	32-34
ПАНТІЛЕЄНКО К.С. ІНОЗЕМНА МОВА ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОГО ПРОСТОРУ В ОСНОВНИХ ІНСТИТУТАХ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ	34-35
ПОСТОЙКО Н.М., МАЛИНЮК С.Ю. ОСНОВНІ ТИПИ КЕЙС-СТАДІ НАВЧАННЯ	36-37
РЕЗУНОВА О.С. ЕФЕКТИВНІ СТРАТЕГІЇ ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ САМОЕФЕКТИВНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ	37-38
СОКОЛОВА К.В., ЩЕТИННИКОВА О.О. КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ЯК СКЛАДОВА ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ	38-41
ЧЕРНИШЕНКО Д. А., ШЕЙПАК К. О. ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ В ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЧЕРЕЗ СТВОРЕННЯ	41-43

СИТУАЦІЇ УСПІХУ	
ЧОРНОБАЙ В.Г. ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В АГРАРНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ: СУЧАСНІ АСПЕКТИ	43-47
BEZZEY K.S. IS IT POSSIBLE TO LEARN ENGLISH FOR SHORT PERIOD OF TIME	47-49
BUINYTSKYI O.I., DIMITROV I.I., KOVAL V.O FOREIGN LANGUAGE TEACHING TO STUDENTS OF TECHNICAL SPECIALTIES	49-50
KARPOVA D.V., KHOMUTENKO V.L. THE MODERN ONLINE EDUCATIONAL SOURCES AS A GOOD WAY OF LEARNING FOREIGN LANGUAGE	50-51
KAZAKEVYCH O.I. CALLAN METHOD IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES	51-52
KRAMARENKO T.V. MODERN TEACHING METHODS AS A PART OF A MASS EDUCATIONAL REFORM	52-53
LAZARENKO V.A. GPT AS A BRAND-NEW TECHNOLOGY FOR LEARNING FOREIGN LANGUAGES	54-55
MEDVEDEVA M.V. WHY YOU SHOULD STUDY FOREIGN LANGUAGES	55-56
MOZHACHEVA I.S. AVOIDING MISTAKES DURING LEARNING ENGLISH	56-58
PIDDUBTSEVA O.I. DEUTSCHSPRACHIGE AUSBILDUNG FÜR ZUKÜNFTIGE LANDWIRTE	59-60
REZUNOVA V.V. TEACHING TACTICAL MEDICINE IN AN ENGLISH FOR PROFESSIONAL PURPOSES COURSE	61-62
SILKOV R.L., STASIUK T.V. MODERN TECHNOLOGIES OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES	62-64
STARYKOVSKA D.O. HOW TO MOTIVATE STUDENTS TO LEARN FOREIGN LANGUAGES	64-66
TAMCHUK L.M., ZAZHARSKA N.V. THE GRAMMAR TRANSLATION METHOD AS THE WAY OF LEARNING FOREIGN LANGUAGES	66-67
ПРОФЕСІЙНА, МІЖОСОБИСТІСНА Й МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ	
БЕСАРАБ В.С. ЧИ ДОБРЕ ВИ ПАМ'ЯТАЄТЕ ФРАЗИ ДІЛОВОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	69-71
БРІГІДА В. Р., ШЕЙПАК К. О. РОЛЬ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОЇ ЛЮДИНИ	72-75
ДЕМЧУК Д. С. ПРОБЛЕМИ МІЖОСОБИСТІСНОЇ КОМУНІКАЦІЇ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ	75-76

ЗЕМЕЛЬКО С.І., НАЗАРЕНКО О.В. СТИЛІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ У ПРОФЕСІЙНОМУ СПІЛКУВАННІ	76-79
КОЗІЙ О. Р. БАР'ЄРИ КОМУНІКАЦІЇ СТУДЕНТІВ В АКАДЕМІЧНОМУ СЕРЕДОВИЩІ	79-81
КУТОВА Д.О., НАЗАРЕНКО О.В. УЖИВАННЯ СЛЕНГУ СУЧАСНОЮ МОЛОДДЮ	81-83
НАЗАРЕНКО О.В. УЖИВАННЯ ЕМОТИВІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ	83-85
ПАЩЕНКО М. С. КУЛЬТУРА ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ	85-87
ПЕРЕДЕРІЙ О.Л. ТРЕНІНГИ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ САМОЕФЕКТИВНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ	87-88
СКИДАН Д. Р., ШЕЙПАК К. О. КУЛЬТУРА ПРОФЕСІЙНИХ КОМУНІКАЦІЙ У МІЖНАРОДНОМУ СПІЛКУВАННІ	88-90
СТАСЮК Т.В. ПРОФЕСІЙНА ГУМАНІТАРНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ-АГРАРІЇВ	90-94
ШИЛІН О. М., ШЕЙПАК К. О. КОМУНІКАЦІЯ В УМОВАХ ДИДАКТИЧНОГО КОНТРАКТУ	94-96
TARKAR BEKSIEITOV ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF USING STANDARDIZED TESTING FOR EVALUATING STUDENTS' KNOWLEDGE	96-97
HLUSHKOVA M.S. CONFLICTS IN PROFESSIONAL COMMUNICATION	97-99
CHRISTINA KALISTEOUS. GOOD COMMUNICATION IN LEARNING ENVIRONMENT	99-101
KARMANOVA A.A. SHORTCOMINGS OF PROFESSIONAL COMMUNICATION	101-102
KULKO V.A. OPTIMIZATION OF STUDENTS' INDEPENDENT WORK FROM THE STANDPOINT OF THE COMPETENCE APPROACH	102-103
LAPSHEVA O. A. CONSULTING IN UKRAINE	103-104
LITVYNCHUK O. A. THE IMPACT OF IFRS ADOPTION ON FINANCIAL REPORTING QUALITY IN UKRAINE: AN EMPIRICAL STUDY	104-105
LUKATSKA YA.S. EXTRACURRICULAR ACTIVITIES IN ADAPTATION OF UKRAINIAN SCHOOL STUDENTS TO POLISH EDUCATIONAL SYSTEM	105-107
MISHCHENKO O. Y. FEATURES OF STAFF MOTIVATION IN THE UK	107-108
MITRAKOV M.O. GAMES IN THE PROCESS OF EDUCATION	109-110
MUSIENKO L.D. FORMATION OF PROFESSIONAL COMMUNICATION	110-111
NEMICHEVA A.O. COMPUTERS AS A LANGUAGE LEARNING	111-112

TOOL	
NENAKHOVA M.I. COMPETITIVENESS OF AN ENTERPRISE	112-114
PERERVA K.A., RUDCHYSHYN T.P., KLYMENKO S.S. MANAGEMENT IS A PROFESSION OR LIFESTYLE?	114-115
RADIONOVA T.O. DIE ALLGEMEINEN GRUNDSÄTZE DER INTERKULTURELLEN KOMMUNIKATION	115-116
RESHETNNYAK E.V. STAGES OF COMMUNICATION	116-118
SABLEVA V.O. TYPES OF COMMUNICATION	118-119
SAKOVETS D.G. HOW TO IMPROVE YOUR TIME MANAGEMENT?	119-120
SARKISIAN S.L. COMMUNICATION AS PERCEPTION AND UNDERSTANDING OF EACH OTHER	120-121
SEMAK L. A. FEATURES OF THE STUDENT AND TEACHER COMMUNICATION CULTURE	121-123
ALEX SILNYTSKYI. PROFESSIONAL COMMUNICATION IN AGROBUSINESS IN THE 21-ST CENTURY	123-124
STEPANENKO V.V. MANAGEMENT OF THE QUALITY SYSTEM IN THE ENTERPRISE	124-125
SHASHKINA N.I., SOKOLOVA K.V., DRUZHININA L.V. SOME APPROACHES TO COMMUNICATION SKILLS	125-127
SHEN LIIN CAREER PROSPECTS FOR TRANSLATORS IN THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA	127-128
SHENDRYK K.A. COPYWRITING IN THE BUSINESS ACCOUNTING POLICY: COSTS AND CONTRIBUTION TO THE FINANCIAL RESULT	128-129
STUKALO O.A. FUNCTIONS OF LANGUAGE IN COMMUNICATION	130
VALIAIEVA T.A. WAYS TO IMPROVE PROFESSIONAL COMMUNICATION	131-132
VYSOTSKA A.S. TECHNIQUES AND METHODS OF EFFECTIVE COMMUNICATION IN PROFESSIONAL ACTIVITIES	132
YEFREMOV D.YU. THE STATE OF SOCIAL RESPONSIBILITY OF BUSINESS UNDER THE CONDITIONS OF UKRAINE	133-134
YUSHKOVSKIY D.D. PORTFOLIO INVESTMENTS AND THEIR IMPACT ON THE UKRAINIAN ECONOMY	134-136
ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО, КОПРАЙТИНГ, МЕДІАГРАМОТНІСТЬ	
ВАКУЛЕНКО А.В. МЕДІАГРАМОТНІСТЬ У ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ	138-139
ВЕХНОВСЬКИЙ І.Є, СИРОТА А.Р. РОЗУМІННЯ СЛЕНГУ ТА ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ	140-141
ЗАЦЕРКЛЯНА Д. О., ГУСЛЕНКО І. Ю. ВІДТВОРЕННЯ АНГЛОМОВНИХ РЕАЛІЙ РОМАНУ ДЖОНА ІРВІНГА “THE CIDER	142-144

HOUSE RULES” В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ	
КОНДРАТЕНКО О. О. МЕДІАКУЛЬТУРА СТУДЕНТА В СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ	144-146
ПУСТОВОЙТ Н.І. ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНЕ ПОЛЕ ФРАНЦУЗЬКИХ ТЕРМІНІВ САДОВО-ПАРКОВОЇ ГАЛУЗІ	146-149
ЧИЖИКОВА І.В., ГОЛЯК В.І., ТОКАРЄВА А.В. ДЕЯКІ ЗАСОБИ ПЕРЕКЛАДУ БЕЗЕКВІВАЛЕНТНОЇ ЛЕКСИКИ НА ПРИКЛАДІ АНГЛІЙСЬКОЇ І НІМЕЦЬКОЇ МОВ	149-150
ШАРКОВА Н.Ф., ДАКАЛЕНКО О.В. НАУКОВО-ТЕХНІЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ: ЗБАГАЧЕННЯ ШЛЯХОМ КОНВЕРСІЇ	151-152
УМЕРЕНКОВА Є. Є. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МЕДІАГРАМОТНОСТІ СУЧАСНОГО ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ	153-155
IAZIUK D.IE., RADIONOVA T.O. ÜBERSETZUNG VON UMWELTBEGRIFFEN IM KONTEXT DER INTERKULTURELLEN KOMMUNIKATION: EIN THEORETISCHER ASPEKT	155-156
LYCHYK V.V., RADIONOVA T.O. WIE KANN MAN MEDIENKOMPETENZ PRAKTIZIEREN?	156-157
KUTNIA I.S. HOW TO PROPERLY WRITE A TEXT THAT WILL SELL ON THE INTERNET	157-159
POSTANJUK M.M., RADIONOVA T.O. VERKÜRZTE UND VOLLSTÄNDIGE ÜBERSETZUNGEN	159-160
TYSHCHENKO V.A. MEDIA LITERACY: AN ESSENTIAL COMPETENCE IN THE MODERN WORLD	161-164
SHEYPAK K. O. CURRENT PROBLEMS OF TRANSLATION SCIENCES	164-166
YURCHENKO R.A. MEDIA LITERACY IN A PROFESSION OF AGROENGINEER	166-167

ПРОБЛЕМА ТЛУМАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ, ЩО ПОЗНАЧАЮТЬ ОСНОВНІ НАПРЯМКИ КОСМЕТОЛОГІЇ

Згідно з численними дослідженнями, термінологія, що обслуговує медицину, відноситься до однієї з найбільш великих систем і за різними джерелами в ній налічується близько 500 000 понять, що значно більше, ніж у будь-якій іншій науковій дисципліні.

Гетерогенний характер спеціального словника косметології, що формується на перетині багатьох медичних (дерматології, хірургії, трихології, фізіо-, фіто-, ароматерапії, стоматології, дієтології та ін), природничих (хімія, фізика та ін) наук і медичної практики та відсутність уніфікованої терміносистеми зумовлює особливий інтерес до цієї номінативної сфери, яка досі не піддавалася лінгвістичному опису.

Актуальність звернення до номінативної системи косметології обумовлюється і тим, що, як і будь-яка молода синтетична наука, що виникла на стику кількох медичних спеціальностей, косметологія активно використовує терміни та поняття, прийняті у цих дисциплінах, пропонуючи і власну термінологію. Разом з тим, номінативна система косметології характеризується істотними недоліками, до яких, перш за все, слід віднести різнобій у тлумаченні тих самих термінів, існування багатозначних термінів, варіантів і синонімів термінів і т.д.

Звернення до термінології косметології як об'єкта спеціального лінгвістичного дослідження, насамперед вимагає визначення як самого терміну косметології, так і визначення основних видових найменувань косметології, таких як *медична, лікувальна, лікарська, естетична*, які використовуються поряд з визначеннями *терапевтична та хірургічна*. і потребують з'ясування характеру їх співвідношення між собою.

Дослідження показали, що на сьогоднішній день немає загальноприйнятого розуміння самого терміну *косметологія*. Більше того, в рекламних матеріалах, розміщених на сайтах косметологічних установ України, активно функціонує ціла низка складових та складних назв з опорною лексемою, зокрема, *загальна, практична, лікувальна, лікарська, естетична, лазерна, апаратна косметологія, дерматокосметологія*, які не завжди використовуються авторами текстів однозначно і коректно.

Визначаючи суть косметології та її місце у соціумі, деякі фахівці розглядають косметологію як розділ дерматології, однак у наші дні слід, швидше за все, говорити про виникнення суміжної дисципліни, яка використовує термінологічний апарат дерматології, спрямований на вирішення цілей та завдань косметології. Ця дисципліна вже отримала назву

дерматокосметології, яка широко застосовується у спеціальних дискурсах наукового, навчального та прикладного характеру.

В окремих випадках акцент у дефініції зміщується на визначення місця косметології у загальній системі галузей медицини, при цьому може відзначатися її синтетичний, міждисциплінарний характер

Термін косметологія в наші дні все частіше сприймається як позначення наукової галузі медицини, що включає знання з галузі біології, хімії, дієтології та дерматології. Це визначення оптимально відповідає уявленню про *загальну косметологію*, яку найчастіше поділяють на два основні напрямки: *естетичну косметологію* та *лікарську (медичну) косметологію*, в якій виділяють *хірургічну* та *терапевтичну* лінії розвитку

Практично всі фахівці, що виділяють зазначені напрямки, сходяться на тому, що основна відмінність естетичної та лікарської косметології полягає в тому, що фахівці естетичної косметології не займаються процедурами, що ведуть до порушення шкірних покривів.

Естетична косметологія допомагає здійснювати повноцінний догляд за шкірою, приховувати недоліки зовнішності, наголошувати на красі людини, але об'єктом її уваги є люди з практично здоровою шкірою. До естетичної косметології, як правило, належать загальні процедури догляду за тілом, такі як манікюр, педикюр, різні види масажу, маски, різні spa-процедури. Дані процедури протягом життя регулярно виконують більшість жінок, які бажають підтримати та зберегти доглянутий зовнішній вигляд. Цей напрямок у деяких джерелах називається *декоративною косметологією*.

Напрямами в косметології, що вимагають серйозної медичної підготовки, займається *лікарська косметологія*, яка для позбавлення тих чи інших недоліків може розрізати (пластика) або шліфувати (хімічний, лазерний пілінги) шкіру і розташовані під нею тканини.

Поряд із терміном лікарська косметологія досить часто зустрічаються позначення *медична, лікувальна, терапевтична косметологія*, які використовуються найчастіше або як синоніми, або як найменування, що перебувають у родовидових відносинах.

Таким чином, проведене дослідження показало, що сьогодні в порівняно нечисленній підгрупі найменувань основних напрямів косметології відсутні такі необхідні для термінології однозначність і точність. Багато в чому таке становище пояснюється лише тим, що концептосфера сучасної косметології, відповідно, і номінативна система, яка репрезентує їх у мові, перебувають у стадії активного розвитку, вичленування у системі медицини серед суміжних концептосфер і термінологій. Однак значне сум'яття і різнобій у стихію номінативного простору косметології вносять і недобросовісні упорядники рекламних матеріалів, які довільно застосовують терміни, що позначають напрями косметології, і продукують їх некоректні тлумачення на численних сайтах косметологічних установ, що пояснює необхідність цілеспрямованого вивчення та опису метамови сучасної косметології.

SPRACHLICHE MERKMALE DER SCHWEIZER VARIANTE DER DEUTSCHEN SPRACHE

Eine Reihe europäischer Sprachen sind im gesamten Verbreitungsgebiet nicht mit sich selbst identisch. Dies gilt auch für die deutsche Sprache, die in Deutschland, Österreich und Liechtenstein die einzige Amtssprache ist. In Ländern wie der Schweiz und Luxemburg ist Deutsch gleichberechtigt mit anderen Staatssprachen. In Belgien und Italien ist es regional. Viele Studien behaupten, dass die Literatursprache in Form von nationalen Varianten existiert und implementiert wird, die ihre eigenen sprachlichen Merkmale haben. Vor diesem Hintergrund wird die Untersuchung der sprachlichen Besonderheiten der schweizerischen Variante der deutschen Sprache relevant.

Eine große Anzahl von Forschern – A. Yu. Alyoshina, M. O. Zheludenko, N. A. Maksimenko, A. Ya. Rozhko, A. P. Sabitova, E. V. Tsyganenko – beschäftigt sich mit der Untersuchung der sprachlichen Merkmale der Schweizer Variante der deutschen Sprache. Dieses Thema kann jedoch nicht als vollständig untersucht angesehen werden. Ziel unserer Forschung ist es daher, die sprachlichen Besonderheiten der schweizerischen Variante der deutschen Sprache zu untersuchen.

Die schweizerische Nationalvariante der deutschen Sprache ist ein literarisches und normatives Sprachsystem, das ein allgemeines und umfassendes schriftliches Kommunikationsmittel sowie weitgehend das mündliche Kommunikationsmittel der Schweizer Deutschsprachigen darstellt. Als Umgangssprache aller Schweizerinnen und Schweizer ohne soziale Einschränkung erfüllt Schwyzertysch auch einige Funktionen einer Literatursprache. Es wird teilweise in politischen und administrativen Institutionen des Landes, in Kirchenpredigten, in wissenschaftlichen und politischen Diskussionen, in Radio und Fernsehen verwendet. Die schweizerische Nationalvariante der deutschen Sprache weist eine Reihe von Besonderheiten in Aussprache, Schrift, grammatikalischer Wortgestaltung, Wortbildung und Phraseologie sowie in der lexikalischen Zusammensetzung auf.

Die Schweizer Variante weist eine Reihe orthografischer und orthografischer Merkmale auf, die von der deutschen Literaturnorm abweichen: 1. Unterschiede in der Länge und Kürze von Vokalen: Zum Beispiel in den Wörtern Magd, Obst, Erde, werden, nun – Vokale werden kurz ausgesprochen, und in den Präfixen ur-, vor- und in den Worten: dachte, brachte – lang. 2. Es gibt keinen harten Anschlag (Knacklaut), es gibt keine Diphthonge. Vokale und Konsonanten haben teilweise eine andere Aussprache als in der allgemeinen deutschen Norm: a) [y] wird manchmal als [i] ausgesprochen, z.B.: Gymnasium, Zylinder; b) in Kombinationen sp, st wird der Wortanfang ausgesprochen [s], zum Beispiel: Sport, Student, Stil; c) das Suffix -ig wird als [ik] ausgesprochen, zum Beispiel: zwanzig, vierzig; d) der Laut [v] wird als [f] ausgesprochen, [ch] als [k], zum Beispiel: Klavier, China, Chemie.

Noch vielfältigere grammatikalische Merkmale. Sie liegen auf dem Gebiet der Anzahl und des Geschlechts von Substantiven, der Deklination starker Verben, der Deklination einiger Substantive, der Verwendung von Pronomen und Präpositionen. 1. Unterschiede im grammatikalischen Geschlecht, z.B. das Photo (die Photo), das Meter, das Liter, das Viertel (im Deutschen sind alle diese Substantive männlich). 2. Einige Wörter, die in der deutschen Literatursprache auf starke Deklination hinweisen, haben in der Schweizer Variante eine schwache Deklination, zum Beispiel: der Stern, der Hahn usw. 3. Unterschiede in der Bildung von Substantiven im Plural, zum Beispiel: die Seminarien (die Seminare), die Resten (die Reste), die Krägen (die Kragen). 4. Abweichungen von der allgemeinen deutschen Sprache finden sich in der Deklination schwacher (geschumpfen – geschimpft), starker (ladest – lädst) und unregelmäßiger Verben (stund – stand), (ward – wurde). 5. Abweichungen von der Norm in Präpositionen, in Kontrollverben (sich interessieren für Akk – sich interessieren nach Dat). 6. In der Schweizer Version gibt es keine Zeitformen wie Präteritum und Plusquamperfekt.

Wenn wir über Unterschiede im Vokabular sprechen, dann ist es notwendig, in der Schweizer Variante der germanischen und entlehnten Helvetiken zu beachten: 1. Alte gesamtdeutsche Dialekte, die nur in alemannischen Dialekten überlebt haben: Anken (Butter), Wingert (Weingarten), Stocken (Stock), schaffen (arbeiten), Gilet (Weste), Anwohner (Einwohner), Nachtessen (Abendessen), wahrschaft (Gut, echt), kramfen (schwer arbeiten). 2. Helvetismen, die das Verwaltungssystem des Landes widerspiegeln: Schulgenosse (Schullehrer), Fürsprech (Anwalt). 3. Spezielle Schweizer Namen für Essen: Zmorgen, Znüni, Zmittag, Zvieri, Znacht, Rösti (Bratkartoffeln), Schotte (Quark), Nide (Sahne).

Semantische Helvetismen sind ein interessantes Phänomen. Dabei handelt es sich um neue lexikalisch-semantische Varianten polysemer Wörter, die in der Schweiz entstanden sind und für andere Regionen nicht charakteristisch sind. Zum Beispiel: Kleid – «чоловічий одяг», Knabe – «холостяк», manchmal – «часто», Tochter – «дівчина взагалі», Rock – «жіноча сукня» usw.

Aus dem oben Gesagten können wir also die folgenden Schlüsse ziehen, dass die Schweizer Variante der deutschen Sprache neben der spezifischen Komponentenzusammensetzung sprachliche Eigenheiten aufweist.

Literatur

1. Альошина А. Ю. Етимологічний та морфологічний аналіз швейцарського варіанта німецької мови. *Наукові записки ЦДПУ. Серія: Філологічні науки* = *Research Bulletin. Series: Philological Sciences*. Кропивницький: «КОД», 2018. Вип. 164. С. 43-48.

1. Максименко Н. А. Австрійський та швейцарський варіанти німецької літературної мови. *Наукові праці. Серія: Філологія. Мовознавство*. Том 119. Випуск 106. С. 31 – 35.

2. Bickel H., Schmidlin R. Ein Wörterbuch der nationalen und regionalen Varianten der deutschen Standardsprache. Published in *Bulletin VALS-ASLA* (Vereinigung für angewandte Linguistik in der Schweiz). 2004. № 79. S. 99 – 122.

MODERN SCIENCE OF TERMINOLOGY: WHAT IS NEW?

Traditionally, four basic periods of the evolution of modern terminology as a field of research and language practice are identified through the years: foundation and early days (1930-1960); building up of the field (1960-1975), dramatic growth (1975-1985), and expansion (1985-to present). However, it is as far back as in 2003 that a number of workshops and seminars were held with the aim to re-establish the foundations of the theory of terminology, distinguishing it clearly from general linguistics or lexicography studies (Cabr , 2003). Thus, the objective of this paper is to investigate the historical development of terminology science and define the established principles as well as new alternatives proposed in this realm today.

The initial period of development of the study of terminology in 1930-1960 is related to the explanation of rationale behind the systematization of terms. At that time the first fundamental theoretical work was done by Eugen W ster and Dmitriy Lotte to suggest the dynamic system of technical terms standardization.

Austrian scholar Eugen W ster (1898-1977) is the author of the General Theory of Terminology, and is considered the father of modern terminology. In his lectures, W ster liked to compare a language with a means of transport that transmits human’s thoughts. In that sense, when communicating, people need to decide whether this transportation must be convenient or lossless, that is to choose between the two sometimes opposing qualities of the language – shortness and accuracy. In everyday communication the priority is often given to “convenience”, but in specialist language, such as language of science and engineering, it is accuracy that must prevail. In fact, W ster conceived of a special language as an engineer’s tool, saying that to get the job done engineers have to communicate effectively and, thus, the language they use is a non-material social tool that captures and transmits their thoughts (concepts, which are units of knowledge). Engineers should therefore pay the same amount of attention to their language and terminology as they do to other aspects of their work. Furthermore, W ster insisted that terminological dictionaries must be arranged systematically to reflect the structural relations between concepts rather than alphabetically. For example, in his dictionary *The Machine Tool*, published in 1968, technical terms are ordered according to the Universal Decimal Classification. This onomasiological approach to terminology can actually help control the amount of information presented in specialist language dictionaries. The thing is that, when the focus shifts from etymology and word forms to the meaning only, terminologists deal with relatively small groups of concepts, which are much easier to handle, and the data becomes more manageable (Trojar, 2017).

In the second stage of terminological science development in 60s and 70s, the innovations in computer technology and the important value attached to information exchange had a great impact on interpersonal communication. There appeared the

first specialist language databanks, and the international coordination of principles of terminology processing was initiated. During this period most terminology subject fields were created, and the first attempts were made to standardize terminology within a language.

The next stage of 1975-1985 is associated with a significant increase in the number of terminology projects as well as language planning, aimed to support the use of minority languages by making sure that professional communication is up-to-date and promotes the word-formation rather than borrowing of the foreign special terms. Also, a wide spread of personal computers used for processing terminological data changed the way many subject fields were viewed and the links between linguistics and computer science started to grow.

Indeed, since 1985 computer science, which offers numerous user-friendly and effective word-processing tools, has been one of the most important motives behind the changes in terminology. In addition, the international cooperation in training terminologists has been consolidated, and the orientation towards high-quality translation of terminology has been established within multilingual international bodies, such as EU, UNESCO, and UN (Cabr , 1999; Bidnenko, 2018).

As a result, there are three main trends in the use and research of terminology. The first one is about treating terminology as a phenomenon of the linguistic system. For example, the Austrian school, based on the principles formulated in the works by E. W ster, is engaged with standardization of terminology of science and technology. The Czech school is interested in the structural and functional description of special languages, in which terminology plays an important part. The other trend lies in creating translation-oriented terminology databanks in various languages. And as mentioned earlier, terminology can be used in language planning, carried out as an institutional activity.

On the whole, as we can see, terminology is a young discipline; and by a law of nature it has gone through the period of concentrating the forces, followed by an expansion, which is still in progress at the beginning of the 21st century.

Interestingly, today one can distinguish two opposite opinions on the status of terminology as a science. On the one hand, there are scientists who are concerned with developing the theory of terminology as a separate discipline, and, on the other hand, terminology is viewed as the process of processing terms and developing vocabulary for a given field, which leads to compiling standardized dictionaries and glossaries for different subject fields, thus relying on the theory of other disciplines, such as linguistics and lexicography (Sageder, 2010).

In any case, however, it is obvious that terminology, which is there to optimize communication among professionals, requires more pragmatic attitudes; in other words, special terms must be studied in the context, with specific communicative situation, originator and recipient of the message being considered.

The Theory of Doors, which is a model of the theory of terminology proposed by M. T. Cabr , suggests addressing the term, or terminological unit, from three different perspectives, namely as a unit of language (linguistic approach), unit of knowledge (cognitive approach), and unit of communication (communicative or

pragmatic approach). Thus, one can study the term within a specialized discourse with the focus on its linguistic features, the concept it verbalizes, or the situation it is used in. It is this multi-dimensional understanding of the term that helps it stand out from other words and phraseological units and constitutes its interdisciplinary features (Cabr , 2003). For that reason, in the contemporary research the complexity of terminological units must be examined not only from linguistic, but also from cognitive and social perspective (Маслова & Федоренко, 2022).

These days, the integrated Theory of Doors might be the best candidate to replace the General Theory of Terminology. However, despite giving a clear description of the nature of terminological units, it lacks further explanations of the methodology framework, and how these units must be analyzed. Therefore, over the last decade, in response to a cognitive shift in the linguistics studies, there have been developed cognitive-based terminology theories (Faber Ben tez, 2009).

Based on the principles of cognitive linguistics and psychology, sociocognitive terminology investigates the cognitive potential of terminological units in domain-specific language and their variations in verbal, situational and cognitive contexts. Still, it does not deal with syntagmatic data. Frame-based terminology is expected to make explicit both potential semantic and syntactic behavior of terminology units. In particular, it focuses on multidimensional nature of terminological units, their conceptual organization, and on the extraction of semantic and syntactic information.

In conclusion, modern terminology is essential for effective professional communication, translation-oriented projects, and language planning. The present-day stage of the terminology development is characterized by searches for a new paradigm, and arrival of the theories that aim to explore the multidimensional nature of terminological units. The Theory of Doors can enable terminology to attain the status of an independent discipline. Sociocognitive and frame-based terminology theories are developed to offer procedures and methods of studying terminological units in texts and discourses, researching their linguistic, cognitive and social aspects.

References:

1. Маслова, Т., Федоренко, С. Когнітивний підхід до міждисциплінарного дослідження термінології. *Advanced Linguistics*, 2022, 9. 43-50.
2. Bidnenko, N. Practical and theoretical issues of modern terminology. *Вісник Університету ім. Альфреда Нобеля. Серія: Філологічні науки*, 2018, 1. 213-224.
3. Cabr , M. T. *Terminology: Theory, methods, and applications*. John Benjamins Publishing, 1999.
4. Cabr  Castellv , M. T. Theories of terminology: their description, prescription and explanation. *Terminology. International Journal of Theoretical and Applied Issues in Specialized Communication*, 2003. 9 (2). 163–199
5. Faber Ben tez, P. The cognitive shift in terminology and specialized translation. *MonTI. Monograf as de Traducci n e Interpretaci n*, 2009, 1. 107-134.
6. Sageder, D. Terminology today: a science, an art or a practice?: some aspects on terminology and its development. *Brno Studies in English*, 2010. 36 (1). 123-134.

7. Trojar, M. Wüster's View of Terminology. Slovenski jezik/Slovene Linguistic Studies, 11, 2017. 55-85.

Serhiienko A.V., Shvets S.S.

Dnipro Staatliche Universität für Agrar- und Wirtschaftswissenschaften

SPRACHLICHE MERKMALE DER ÖSTERREICHISCHEN VARIANTE DES DEUTSCHEN

Eine Sprache, die in zwei oder mehr relativ unabhängigen Staaten gesprochen wird und von zahlreichen gesellschaftlichen Gruppen verwendet wird, die ihre eigenen Gebrauchsnormen und Standards haben, ist eine plurizentrische Sprache. Der plurizentrische Charakter des Deutschen lässt sich nicht leugnen, da es in mehreren Ländern gesprochen wird, nämlich als Amtssprache in Deutschland, Österreich und Liechtenstein sowie als eine der Amtssprachen in der Schweiz, Belgien und Luxemburg.

Die Besonderheiten der Sprache in Österreich auf ihren verschiedenen sprachlichen Ebenen (Dialekte, regionale Varianten, Standard- und Schriftsprache) wurden von Germanisten wie J. Ebner, I. Reifenstein, H. Moser und M. Hornung untersucht. Sie alle waren sich einig, dass die österreichische Sprache aufgrund der wenigen Eigenheiten nicht vom Deutschen getrennt werden kann und daher der Begriff "österreichisches Deutsch" die einzig akzeptable terminologische Bezeichnung ist.

Wien hatte schon immer einen großen Einfluss auf die Entstehung der österreichischen Variante des Deutschen, da es alle Dialekte in Österreich zu vereinen schien. Dies liegt an der geografischen Lage der Stadt, da sich seit dem 12. und 13. Jahrhundert Siedlungen rund um Wien gebildet haben. Auch der demografische Faktor ist wichtig - in Wien leben viele Vertreter verschiedener Nationalitäten.

Der Begriff Sprachvarietät bezieht sich auf eine Variante einer Sprache, die in einem bestimmten Gebiet in einem bestimmten Zeitraum und von einer bestimmten Gruppe der Bevölkerung verwendet wird. Solche Varianten können einige Eigenheiten aufweisen und sich voneinander unterscheiden auf einigen sprachlichen oder strukturellen Ebenen, nämlich lexikalisch und semantisch, phonetisch, morphologisch, grammatikalisch.

U. Ammon teilt die Austriazismen nach den Verwendungsbereichen in folgende Kategorien ein [1; S. 157]:

1) Lebensmittel und Gerichte, z.B. Brosel (Paniermehl), Obers (Sahne), Stelze (Eisbein), Semmel (Brötchen);

2) Haushalt und Kleidung, z. B.: Kasten (Schränk), Sackerl (Tüte), Häferl (Tasse);

3) Verwaltung, Justiz, Gesundheitswesen, Bildung, Militär, z. B: Jus (Jura), Karenz (Mutterschaftsurlaub), Maut (Zoll);

4) Wirtschaft, Handwerk, Landwirtschaft, Verkehr, zum Beispiel: Inspektor (Komissar), Fleischhauer (Metzger), Lenker (Fahrer), Urlaubssperre (Betriebsferien), Vorrang (Vorfahrt);

5) Sport, Freizeit, zum Beispiel: Rodel (Schlitten), Hutsche (Schaukel), Altjahrstag (Silvester);

6) Beziehungen, Charaktereigenschaften, Körperteile, z. B. Hackler (Schwerarbeiter), Bub (Junge), derrisch (taub);

7) andere, z.B: fad (langweilig), Tschick (Zigarette), picken (kleben), aper (ohne Schnee) ;

8) unklinierbare Wörter, z. B: heroben (da oben), auffi (hinauf).

Die thematische Gruppe der Wörter, die österreichische Nationalgerichte bezeichnen, erfordert besondere Aufmerksamkeit, da in diesem Bereich die meisten Diskrepanzen zwischen der österreichischen Version und der deutschen Sprache bestehen. Dabei handelt es sich zumeist um Namen von Speisen, Lebensmitteln und Getränken. Die Übersetzung solcher Wörter erfordert oft Erklärungen oder eine beschreibende Übersetzung, z. B. das Weißwurst (das Würstchen); Ausgezogene (Pfannkuchen); die Semmel (Brötchen); der Tropfen (der Quark); Brezel (Pretzel); Schmankerl (Delikatesse).

Auf der phonetischen Ebene unterscheidet sich die österreichische Variante durch die Suffixe -r und -l, die das Österreichische melodischer machen. Zu den wichtigsten grammatikalischen Merkmalen der österreichischen Variante zählen der Wegfall des Umlauts bei der Konjugation starker Verben, die Verwendung des Perfekts anstelle des Präteritums und die Verwendung des bestimmten Artikels bei Eigennamen.

Die gesprochene Sprache Österreichs gehört zu einer Reihe von hochdeutschen Dialekten, die wiederum zum Alemannischen (Rheinland) und zum Bairischen (andere zu den alemannischen (Vorarlberg und Tirol) und bayerischen (in den anderen Bundesländern) Dialekten. Gesprochen unterscheidet sich die österreichische Variante des Deutschen sprich, unterscheidet sich die österreichische Variante des Deutschen vom Deutschen vor allem in Wortschatz, Morphologie, Grammatik und Syntax.

Obwohl das Österreichische also nur eine Variante des Deutschen ist, gibt es auf allen sprachlichen Ebenen - grammatikalisch, lexikalisch, phonetisch, orthographisch usw. - eine beträchtliche Anzahl von Unterschieden zwischen beiden Sprachen. Der Wortschatz der österreichischen Variante des Deutschen unterscheidet sich in fast allen thematischen Gruppen erheblich vom Deutschen. Die größte Anzahl von Unterschieden findet sich bei Wörtern, die mit Lebensmitteln und der nationalen Küche, Bildungseinrichtungen und dem Bereich Verwaltung und Haushalt zusammenhängen.

Literatur

1. Ammon, Ulrich (1995): Die deutsche Sprache in Deutschland, Österreich und der Schweiz. Das Problem der nationalen Varietäten. Berlin/New York: de Gruyter, 1995. 157 S.
2. Бовсуновська Ю. В., Данцл Л. С. Лінгвістичні особливості австрійського варіанту німецької мови. *Вісник студентського наукового товариства Донецького національного університету імені Василя Стуса*. Том 2. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2018. С. 32 – 36.

СЕКЦІЯ 2
МЕТОДИКА І ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ

ЗАСТОСУВАННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНІЙ МОВІ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Вступ. Сьогоденні умови викладання англійської мови у закладах вищої освіти вимагають звертання до різних технологій навчання. Актуальність обраної теми: різні обставини для навчання спонукають до використання в навчальному процесі дистанційної технології як пріоритетної. Новизна дослідження: застосування ресурсів Інтернету допомагає створити іншомовне середовище, яке мотивує студентів до вивчення іноземної мови.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Технологія дистанційного навчання гнучка та доступна для здобувачів освіти [1, с. 72; 4, с. 15, 20]. Вона зацікавлює студентів, мотивує до навчання [2, с. 6], допомагає раціонально використовувати ресурси Інтернету [3, с. 139]. За допомогою освітніх он-лайн платформ здійснюється постійний зв'язок між студентами та викладачем [2, с. 13; 4, с. 15; 5, с. 177]. Використання дистанційної технології вимагає іншої структури організації заняття порівняно з очним навчанням [4, с. 22, 58; 5, с. 177]. Завдання викладача – організувати навчальний процес таким чином, щоб студенти активно працювали на практичному занятті і продовжували охоче працювати самостійно [1, с. 74]. Студенти багато часу витрачають на пошук та засвоєння інформації з Інтернет-джерел, підготовку до творчих і контрольних робіт [4, с. 15, 75; 5, с. 178]. Збільшується обсяг завдань пошукового і дослідницького характеру. [2, с. 27].

Звертання до дистанційної технології дозволяє користуватися автентичними матеріалами [3, с. 139; 4, с. 40, 43, 92, 97; 6, с. 67]. Студенти ознайомлюються з джерелами не тільки на занятті, але й автономно [2, с. 6]. Викладачі радять для навчання веб-сайти, на яких є вправи для всіх видів іншомовної діяльності, враховуються рівні компетентності студентів [1, с. 73; 4, с. 18; 5, с. 177; 6, с. 68].

Педагоги радять спілкуватися зі студентами в чатах англійською мовою, вживаючи розмовні та сленгові звороти. Незвичні вирази викликають у студентів інтерес, допомагають створювати мовне середовище [4, с. 77; 6, с. 67]. Особлива увага надається вивченню англійської мови як мові професійного спілкування. Викладачі підказують ресурси, які можуть поглибити фахові іншомовні навички студентів. [4, с. 62; 5, с. 178].

На думку викладачів, при дистанційному навчанні мають превалювати візуальні засоби навчання: відеоконференції, презентації, он-лайн тренажери, відео різних рівнів [3, с. 140; 4, с. 10, 59, 65]. Необхідно також застосовувати ігрові методи. Ігри активізують процес навчальної діяльності, допомагають студентам проявити особисті якості [4, с. 10-11, 65]. В Інтернеті існують спеціальні інструменти для створення ігор, тестів. За зразком студенти можуть

складати подібні тести, вдосконалювати лексичні та граматичні навички [2, с. 28]. Ефективними засобами є також дискусії, мозковий штурм [2, с. 7].

Окремого питання заслуговує здійснення контролю знань студентів. Найякіснішим та найшвидшим в умовах дистанційної освіти є тестування [2, с. 29]. Тестування дає можливість за короткий час перевірити знання студентів, а студенти – отримати об'єктивну оцінку. Тести перевіряються автоматично. Регулярно проходячи тестування, студенти навчаються самостійно контролювати власний рівень знань, вчасно виправити помилки, вивчити тему, яку вони не засвоїли чи засвоїли слабо.

Мета дослідження – встановити методи навчання, які успішно використовуються при застосуванні технології дистанційного навчання.

Короткий опис методів виконання дослідження. Педагоги аналізують освітні платформи навчання [2, с. 27; 3, 140; 4, с. 10, 28, 45; 5, с. 177], пропонують дієві засоби вивчення лексичних та граматичних особливостей англійської мови [4, с. 16, 71], радять користуватися електронними словниками для вдосконалення лексичних навичок [4, с. 94]. Платформа *Zoom* має прості для користування функції: демонстрація екрану, чат, он-лайн-дошку, сесійні зали [3, с. 140; 4, с. 97; 6, с. 67]. За потреби викладач може розподілити студентів по малих групах або проводити навчання всієї групи [4, с. 30; 6, с. 67]. На платформі *Microsoft Teams* [2, с. 7] здійснюється тестовий контроль знань студентів. На платформі *Google-classroom* оцінюються самостійно виконані завдання. Функція коментування дозволяє відслідковувати якість робіт. [5, с. 178; 6, с. 68].

Сервіси *Skype*, *Viber*, *WhatsApp*, *Telegram* дозволяють працювати синхронно та асинхронно, спілкуватися зі студентами, коректувати виконання домашніх завдань, самостійної роботи на практичному занятті, обмінюватися відео та аудіо інформацією [4, с. 20, 23, 48, 87; 6, с. 67]. Інші можливості асинхронної роботи зі студентами: електронна пошта, мобільні додатки, блоги, аудіо та відео уроки [2, с. 13]. Найпопулярнішим серед студентів є портал *YouTube* [4, с. 49, 83]. Студентів приваблює широкий вибір подкастів на цьому каналі. Він найпростіший у пошуку відеоінформації на англійській мові. Викладачі також характеризують англійськомовні подкасти, які можуть бути корисними викладачу та студентам [2, с. 14].

Якщо студенти дивляться відео на практичному занятті, краще обирати короткі ролики з урахуванням різних рівнів компетентності. Після перегляду студенти отримують різні завдання: переказати англійською мовою зміст побаченого, записати імена персонажів та їхні дії і фрази, прокоментувати зміст побаченого рідною мовою. На ресурсі *News in Levels* можна прочитати текст в супроводі аудіо. Студенти обирають для читання один із трьох рівнів. На обрану тему пропонується ще відео. Відео для домашньої роботи супроводжується завданнями на вибір студента: переклад рідною мовою, переказ англійською мовою, складання діалогу за мотивами відео, коментар до відео.

При вивченні граматичних явищ англійської мови на платформі *Zoom* демонструються графіки, схеми, таблиці з відповідної теми. Для закріплення певного правила на екрані показуються вправи. В залежності від складності та ступеня засвоєння матеріалу студенти виконують завдання індивідуально, в парах або в групі. Для вдосконалення лексичних навичок демонструються схеми, ментальні карти, малюнки, комікси. За пропонованими наочними матеріалами студенти складають речення, діалоги, оповідання. За зразком розробляють власні кросворди і презентації та викладають їх в чаті. Всі самостійно виконані творчі роботи обговорюються й оцінюються не тільки викладачем, але й одногрупниками. Контроль лексичних навичок можна також проводити у вигляді коротких ігор. Ігри за алфавітом (назвати якнайбільше слів на певну букву), чайнворд (остання літера попереднього слова є першою літерою наступного слова), складання нових слів із літер певного слова стимулюють студентів до вивчення нової лексики, заставляє звертатись до словників у пошуку нових слів.

Результати дослідження. Пропоновані методи сприяють вдосконаленню лексичних та граматичних навичок. Необхідність самостійного опрацювання джерел Інтернету привчає студентів уважно ставитися до виконання завдань. Превалювання творчих завдань викликає інтерес до вивчення програмових тем.

Висновки. Використання різних ресурсів Інтернету заохочує студентів до вивчення англійської мови. Комплексне застосування традиційних та новітніх методів навчання допомагає ефективному формуванню навичок іншомовної комунікації.

Список використаних джерел

1. Kravchyna T. Distance learning in teaching English: advantages and disadvantages. *Open educational e-environment of modern University*. 2021. № 11. С. 71–79.
2. Актуальні проблеми навчання іноземних мов в умовах дистанційної освіти. Збірник наукових праць за матеріалами II Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції. (24 лютого 2022 р.). Випуск 2. / ред. Я. В. Кічук. Ізмаїл: РВВ ІДГУ. 2022. 54 с. URL: <http://idgu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/07/maket-24.02-1.pdf> (дата звернення: 04.03.2023).
3. Велущак М. Я. Сучасні технології викладання англійської мови в умовах дистанційної освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2022. № 81. С. 138–141.
4. Використання дистанційних освітніх технологій у викладанні іноземних мов. / відп. ред. К. В. Богатирьова. Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, 2022. 98 с. URL: <https://knute.edu.ua/file/MjIxBw==/109664606dc6a9db927e7ec06f000e5a.pdf> (дата звернення: 04.03.2023).
5. Кириченко С. В., Овсянко Г. В. Викладання англійської мови для студентів технічних ЗВО в умовах дистанційного навчання. *Вісник Запорізького*

національного університету. Педагогічні науки. 2020. № 3 (36). Ч. II. С. 175–180.

6. Савченко О. Цифрові технології в дистанційному навчанні англійської мови студентів ЗВО. *Молодь і ринок*. 2021. № 9 (195). С. 66–71.

Бодарецька А.В., Дроботюк С.С.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

МЕТОД КЕЙС-СТАДІ ЯК СУЧАСНА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

Метод кейс-стаді – методика навчання, за якої здобувач стикається з певною проблемою, випадком, що має назву кейс. Це дослідження сприяє вивченню реальної проблеми в певному контексті, використовуючи різноманітні джерела даних.

Гійома Фредеріка Ле Пля (1855), математика і природознавець, вважають засновником методу кейс-стаді, оскільки він уперше застосував його у своїй публікації *Les Ouvriers Europeens*.

До основних характеристик методу кейс-стаді можна уналежнити:

1) описове дослідження – зібрані дані мають описувати певні явища, процеси в тому контексті, у якому вони відбувалися, що і формує кейс. Важливим є словесний опис кейсу, який в окремих випадках може доповнюватися певними статистичними даними або аналітичним оглядом. Кейс має бути максимально деталізованим, вузько спрямованим на вирішення конкретної проблеми та на вивчення специфічних причинно-наслідкових зв'язків досліджуваного явища;

2) вузьку спрямованість – кейс дає докладний опис окремої ситуації, явища, процесу і часто зосереджується тематично на якомусь окремому аспекті, у якому поєднує як об'єктивні, так і суб'єктивні дані. Такий комплекс дає змогу глибоко дослідити аналізований об'єкт; 3) орієнтованість на процес – дає змогу досліджувати й описувати природу об'єкта в часових межах та конкретних причинно-наслідкових взаємозв'язках.

3) Кейс-стаді уможливлює глибоке розуміння теми.

Для проведення тематичного дослідження може застосовуватися низка прийомів:

- спостереження;
- інтерв'ю;
- використання вторинних даних, до яких можна уналежнити різні записи і документи.

Здобувач активніше бере участь у процесі навчання, який ніби перетворюється на конкретні «робочі» завдання та ситуації, що психологічно занурює студента в освітній процес, стимулюючи його увагу, концентрацію та

аналітичні можливості. Як зазначають Т. Степурко та О. Ігнащук, «при розробці та впровадженні освітніх заходів такі інноваційні методи як кейс-стаді здатні прискорити досягнення основного завдання – орієнтацію на запит суспільства щодо реформ та створення «агентів змін». В умовах війни такий метод є потрібною освітньою практикою в пошуках рішень для виконань важливих соціальних, економічних та політичних завдань, а також є одним з методів покращення морально-психологічного стану здобувачів.

Бортник С.Б.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

РЕФЕРУВАННЯ ТА АНОТУВАННЯ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

Однією з основних цілей навчання іноземній мові у вищій школі є вміння студента самостійно працювати з фаховою літературою: читати тексти зі спеціальності, щоб отримати повноцінну інформацію та вміти обробити її (анотування, реферування та конспект). Після закінчення курсу іноземної мови (за професійним спрямуванням), студент повинен володіти професійно-орієнтованими навичками та вміннями, всіма видами наукової обробки тексту для самостійної роботи.

Спеціалісту треба вміти відділяти головне від другорядного, аналізувати та узагальнювати матеріал, і при цьому не витратити зайвий час на дослівний переклад всього матеріалу. Анотація й реферат стали важливими засобами, які ефективно забезпечують швидкий обмін новою науково-технічною інформацією, саме вони істотно скорочують час фахівців на обробку інформації. Реферат та анотація, разом з бібліографічним описом, конспектом, рецензією, синопсисом та перекладом належать до вторинних документальних джерел наукової інформації. Вторинний текст – це текст про текст, створений як результат сприйняття, аналізу та інтерпретації первинного (оригінального) тексту. Такі тексти використовуються для комплектування інформативних видань, типу реферативних журналів, наукових перекладів, довідкової літератури тощо.

Дослідження показали, що проблема формування навичок складання стислого тексту особливо актуальна у роботі викладачів, які працюють зі студентами немовних факультетів. Вилучення із тексту основної інформації, її узагальнення і оформлення в максимально стислому вигляді є нелегким завданням для студентів технічних та природничих спеціальностей. Як правило, уміння викладати зміст прочитаного зводиться до простого переказу. Очевидно, що анотуванню студентів необхідно спеціально навчати [7].

Навчання написання вторинних текстів в курсі іноземної мови є питанням ще відносно не дослідженим, ще не існує навіть загальної термінологічної бази, іноді немає прямих відповідностей в перекладі.

І реферат, і анотація здійснюють компресію першоджерел, але відбувається це різними засобами. Анотація перераховує питання першоджерела, і не висвітлює зміст. Реферат не тільки перераховує всі питання, але й розкриває основний зміст цих питань. Тобто, анотація просто повідомляє, про що написано в першоджерелі, а реферат ще й розкриває зміст. При анотуванні, враховується не тільки зміст першоджерела, але й його призначення, цінність, направленість, і анотація дозволяє робити висновки про доцільність докладнішого вивчення оригінального тексту. За обсягом реферат завжди докладніше анотації, його розміри будуть залежати від розміру першоджерела і цілей реферату (реферат-конспект, резюме, оглядовий реферат). Обсяг реферату може складати від 10-15% до 30% від обсягу першоджерела, в той час, як анотація може складатись з 3-4 речень, обсяг анотації коливається від 500-2000 друкованих знаків, що вимагає значно вищу ступінь узагальнення.

Процес реферування та анотування вважається рецептивно-репродуктивною мовленнєвою діяльністю. На першому етапі відбувається декодування іншомовного тексту, а на другому етапі – переробка змістової інформації та складання вторинного тексту. У ході роботи текстом завжди виконуються два завдання – виділення основного й головного, та коротке формулювання цього головного. Таким чином, скорочення матеріалу першоджерела йде двома шляхами: у напрямку відсівання другорядного і несуттєвого, та у напрямку перефразовування головної думки в коротку лінгвістичну форму. Сама схема не вкладається тільки в дві основні дії, вона набуває деталізованої та розгалуженої структури [9,11].

Лінгвістичні трансформації під час написання реферату можуть відбуватись у таких напрямках: 1) компресія – передача тексту в коротшому вигляді; 2) компенсація і перефразування; 3) узагальнення – відбір основної інформації при одночасному усуненні надлишкової та зайвої [1, 3, 6. 10].

Реферування та анотування є підсумковою демонстрацією володіння лінгвістичними навичками (письмом, граматичним та лексичним матеріалом), і володіє контролюючим та навчаючим потенціалом. Написання вторинних документів дає змогу оцінити рівень розуміння тексту, вміння опрацювати та відтворити прочитаний текст, виділяючи основний зміст з використанням ключових слів. Навіть в умовах дистанційного навчання студенти можуть успішно розвивати свої навички роботи з фаховою літературою та написання вторинних текстів.

Навчання студентів навичкам і умінням анотувати та реферувати іншомовний текст, як основне джерело професійної фахової інформації, є однією з найефективніших форм практичного володіння іноземною мовою.

Список джерел

1. Байдак Л. І. Анотування та реферування як ефективні прийоми роботи з іншомовною фаховою літературою [Електронний ресурс] / Л. І. Байдак // *Strategiczne pytania światowej nauki. Volume 13. Filologiczne nauki. Przemysł : Nauka i studia*, 2015. С. 3-5
2. Безлюдний О. І. Особливості формування умінь і навичок роботи з іншомовним текстом зі спеціальності / О. І. Безлюдний // *Проблеми інженерно-педагогічної освіти*. 2014. № 42/43. С. 265–270.
3. Вейзе, А. А. Практическое пособие по обучению реферативному переводу / А. А. Вейзе, А. В. Конышева. Минск : МГЛУ, 2007. 197 с.
4. Вороніна К.В. Основи перекладацького анотування та реферування текстів різних типів і жанрів: навчальний посібник / К.В. Вороніна. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2013. 120 с.
5. Карпова, И. В. Коммуникативно-когнитивный подход к обучению реферированию студентов на продвинутом уровне в неязыковом вузе (Экономический профиль, немецкий язык): дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. : защищена 25.04.2005 : утв. 22.06.2005 / Карпова Ирина Владимировна. М., 2005. 151 с.
6. Корж Т.М. Навчання студентів вищих технічних навчальних закладів анотування англійських професійно орієнтованих текстів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.02 "теорія та методика навчання: германські мови". Київ, 2008. 26 с.
7. Лутовинова В.І. Реферування як процес мікроаналітичного згортання інформації: практ. посіб. / В.І.Лутовинова; наук. Ред. Г.М.Швецова-Водка; АПН України, ДНПБ України ім. В.О.Сухомлинського. К., 2007. 73 с.
8. Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність : Постанова Кабінету Міністрів України № 579 від 12 серпня 2015 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу:
<http://www.kmu.gov.ua/control/ru/cardnpd?docid=248409199>.
9. Рябова Н. Н. Навчання реферуванню та анотуванню іншомовних текстів студентів немовних вузів / Н. Н. Рябова // *Культура народів Причорномор'я: научный журнал* / гл. ред. Ю. А. Катунин. Симферополь : Изд-во Крымского научного центра Национальной академии наук и Министерства образования и науки Украины ; Таврический национальный университет им. В. И. Вернадского ; Межвузовский центр "Крым", 2002. Т. 37. С. 373–375.
10. Серебрянська, І. М. Реферування як засіб підвищення інтенсивності навчання іноземної мови у вищих навчальних закладах / І. М. Серебрянська // *Вісник СумДУ*. 2006. № 3. С. 86–90.
11. Тимошенко О. В. Особливості написання анотації англійською мовою [Електронний ресурс] / О. В. Тимошенко. Режим доступу:
<http://www.confesp.fl.kpi.ua/node/1150>
12. Шкурко Е. В. Обучение аннотированию текстов на иностранном языке [Электронный ресурс]/ Е. В. Шкурко ; Днепрпетровский нац. ун-т им. Олеса Гончара. Режим доступа:

<http://lingvodnu.com.ua/arxiv-nomeriv/lingvistika-lingvokulturologiya-2011/obuchenie-annotirovaniyu-tekstov-na-inostrannom-yazyke/>

13. Diane Engelhardt. Advanced English Reading and Comprehension. McGraw Hill Education. 2013. 255с. Режим доступу:

<http://www.e4thai.com/e4e/images/pdf2/PracticeMakesPerfectAdvancedEnglishReadingandComprehension.pdf>

14. Kelly S. Creative instructional tactics and strategies in teaching summary writing to grade seven students / S. Kelly // Pedagogy in a New Tonality: Teacher Inquiries on Creative Tactics, Strategies, Graphics Organizers, and Visual Journals in the K-12 Classroom / ed. P. Gouzouasis. – Rotterdam: Sense Publishers, 2011. С. 103–120.

15. Swales J. M. Academic writing for graduate students: Essential tasks and skills / J. M. Swales, C. B. Feak. – Ann Arbor, Mich : University of Michigan, 2004. 132 с.

Брізіда В. Р., Шейнак К. О.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

ЕМОЦІОНАЛЬНИЙ ФАКТОР В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Процес вивчення іноземної мови є достатньо трудомістким, що вимагає від студента певних зусиль. Крім здібностей студента велику роль відіграє його мотивованість, атмосфера, що панує на занятті, грамотні події педагога. Будь-який викладач повинен мати уявлення про психологічні особливості аудиторії, з якою він працює, мати необхідні знаннями про механізми запам'ятовування нових лексичних одиниць, вміло використовувати різні прийоми для максимального досягнення цілей занять. Щоб урок проходив легко, невимушено та водночас дуже ефективно, викладачеві потрібно враховувати роль емоційного фактору під час навчання іноземної мови.

Стівен Крашен, лінгвіст, фахівець із проблем прикладної лінгвістики, стверджує, що емоції та психологічний настрій учня, його оточення, почуття стосовно мови, що вивчається важливіше, ніж методи, що використовуються щодо останнього. Ті, хто займаються з ентузіазмом та оптимізмом, навчаються набагато швидше та досягають поставленої мети. Ті ж, у кого не склалося з вивченням мов, використовували протилежний настрій і мали низьку мотивацією [1, с. 11]. Коли сильнодіючі зорові образи або ситуації, пов'язані з емоційними переживаннями, є частиною навчального процесу, вони можуть покращувати запам'ятовування матеріалу.

Те, що викликає у нас яскраві позитивні емоції, безсумнівно, запам'ятовується набагато швидше і краще, ніж те, що нам зовсім не цікаво і над чим треба попрацювати. Стівен Крашен висуває гіпотезу емоційного

фільтру – своєрідного екрану, що перешкоджає засвоєнню та вивченню іноземної мови. Вчений стверджує, що емоційний фільтр з'являється у учня, який відчуває такі негативні емоції, як страх, смуток, роздратування, агресію, і не дозволяє інформації досягти тієї частини мозку, яка відповідає за природне засвоєння матеріалу. Появі емоційного фільтру сприяє стрес, відсутність мотивації, невпевненість у собі і т. д. [2]. Увага та мотивація взаємопов'язані. Люди зазвичай звертають увагу на ті речі, які сильніше їх мотивують. Учень, у якого те чи інше завдання викликає нудьгу, може відчувати незадоволеність та роздратування. Ці почуття, своєю чергою, впливають на його уважність. Позитивна реакція на навчальний процес, навпаки, допомагає зберігати увагу. Завдання педагога – зробити все можливе, щоб негативних емоцій не виникало, а заняття проходило невимушено і водночас ефективно.

Поведінка викладача, його манера пояснювати матеріал та спілкуватися з аудиторією, сам матеріал заняття, його подання, вибір прикладів та ілюстрацій, завдання для студентів – все це має бути емоційно пофарбовано та викликати у учня позитивні емоції та бажання висловитись, поділитися враженнями.

Сама дисципліна – іноземна мова – дає викладачеві великий простір для творчості. Адже використовуючи мову як спілкування можна промовляти різні життєві ситуації, що викликають ті чи інші емоції в учнів. Важливо тут використовувати ті, які справді будуть цікаві студентам та актуальні для них. Величезне значення має також зацікавленість самого викладача: учні повинні відчувати, що запитання, що задаються їм, дійсно хвилюють педагога.

Говорячи про емоційний фактор, не можна не сказати про використання гумору на заняттях з іноземної мови. Гумор не тільки розряджає обстановку, але і є чудовим методом тренування мозку, розвитку інтелекту та підвищення когнітивних здібностей. Адже кожен жарт містить деяку інтелектуальну загадку, яку слухачеві пропонується розв'язати. Наявність загадки відрізняє смішне від несмішного. Це – необхідна умова.

Так, наприклад, використовуючи презентації під час введення нового матеріалу на заняттях з іноземної мови, можна використовувати різні емоційні образи, що викликають посмішку учнів, що мають відношення до їх повсякденного життя і сприяють таким чином, запам'ятовуванню інформації. А доречно розказані на іноземній мові реальні життєві кумедні історії чи анекдоти

обов'язково привернуть увагу учнів, мотивуючи їх інтерес до заняття.

Особливе місце у навчанні іноземної мови посідають ігрові види діяльності. Грамотно використовувані ігри є прекрасним інструментом викладання, що активізують розумову діяльність студентів, що дозволяє зробити навчальний процес привабливіше та цікавіше, що змушує хвилюватися та переживати позитивні емоції, що створює потужний стимул до оволодіння іноземною мовою.

Несподівані повороти у загальноприйнятому сценарії навчання, емоційно насичені, жартівливі зображення та візуальні образи, елементи драматизації,

ігрові форми роботи з навчальним матеріалом, періодичне чергування видів навчальної діяльності, емоційно пофарбована мова викладача, гумор у несподівані моменти – все це завжди дає позитивний емоційний настрій на занятті.

Таким чином, завдання викладача – грамотно використати змістовну сторону навчального матеріалу, різні форми роботи над ним, створити позитивну атмосферу на занятті, враховуючи психологічні вікові особливості аудиторії, виявляючи кмітливість та почуття гумору. Забезпечуючи емоційність занять, викладач може зробити заняття та весь процес навчання приємним та ефективним.

Література

1. Krashen, S. Principles and Practice in Second Language Acquisition / S. Krashen. – Oxford, England: Pergamon Press, 1982. – 202 p.
2. Гипотезы Стивена Крашена: как правильно учить любой язык // Инглекс: онлайн школа английского языка [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://englex.ru/hypothesis-of-stephen-krashen/>. – Дата доступа: 20.12.2017.

Волобуєва П. С.

Університет імені Альфреда Нобеля

ВИКОРИСТАННЯ ОСВІТНІХ ОНЛАЙН РЕСУРСІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ДІЛОВА ІНОЗЕМНА МОВА» СТУДЕНТАМИ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

За останні роки наша країна отримала стільки викликів, скільки, напевно, не отримувала жодна країна світу за останні п'ятдесят років. Спочатку пандемія і локдаун у 2020 році, а потім повномасштабне вторгнення 24 лютого 2022 року привели до цифрового всплеску у освітньому середовищі. Онлайн-навчання вже стало невід'ємною частиною навчального процесу і пришвидшило процес оволодіння навичками використання інформаційних технологій та їх поєднання з традиційними методами та техніками навчання. Численні дослідження в галузі впровадження інформаційних технологій у навчальне середовище підтверджують, що їхня системна інтеграція розвиває у студентів креативність та критичне мислення, множинний інтелект, інформаційну, візуальну, звукову, технічну грамотність, ефективну комунікацію (усну, письмову, цифрову), уміння працювати в команді та координувати спільну діяльність, уміння проєктувати, а також забезпечує міцні знання та сформовані навички.

Сучасні інформаційно-комунікаційні технології надають безліч можливостей для організації навчального процесу в умовах онлайн-навчання. У кожного освітнього онлайн інструменту та web-сервісу є свої переваги та недоліки, і викладачі можуть обрати той інструмент чи сервіс, який найкраще буде відповідати потребам студентів.

Одним з таких онлайн інструментів є Padlet. Це універсальна онлайн-дошка, яку неважко опанувати та легко застосовувати в навчальному процесі. Є різні способи використання дощок Padlet, зокрема, як майданчик для організації групової роботи учнів під час проведення «мозкового штурму», узагальнення й систематизації знань, рефлексії; для розміщення навчальної інформації або завдань для її пошуку; як місце розміщення ідей для проєктів та їх обговорення [2]. Padlet – це своєрідний гібрид блогу, записної книжки та платформи обміну файлами онлайн.

В Університеті імені Альфреда Нобеля в межах вивчення дисципліни «Ділова іноземна мова» активно використовується така техніка навчання, як кейс-метод, і онлайн-дошка Padlet є ефективним помічником під час вирішення певного бізнес-кейсу. Адже вона дає можливість студентам, працюючи в групах, публікувати результати своїх обговорень, що в свою чергу дозволяє викладачу та студентам інших груп бачити ці результати, аналізувати їх, надавати фідбек, дискутувати з певних проблемних питань та знаходити спільне їх вирішення безпосередньо під час заняття.

Наступний web-сервіс, який зарекомендував себе як ефективний та продуктивний освітній онлайн ресурс, є web-сервіс Quizziz. Це проста і частково безкоштовна веб-платформа для швидкого створення авторських електронних онлайн ресурсів, яка має цілий ряд освітніх можливостей та переваг. Платформа дозволяє створювати інтерактивні завдання різних типів: тест – Quiz, опитування – Poll, послідовність – Jumble, тощо, а також допоможе при створенні повноцінного заняття. Звісно, найпопулярнішим типом завдання є тест. В безкоштовній версії Quizziz можна створити тести на множинний вибір, заповнення пропусків та тест з відкритою відповіддю. Викладач може обрати режим проведення тесту у вигляді своєрідного змагання, а саме: «класичний режим» – студенти виконують завдання тесту у своєму темпі (змагаються індивідуально, а їх прогрес можливо прослідкувати онлайн в таблиці результатів) та «режим під керівництвом інструктора» – викладач контролює темп проходження тесту, тобто всі студенти проходять кожне питання разом. Також в «класичному режимі» є можливість перетворити індивідуальне змагання на командне.

Що відрізняє цю платформу від багатьох схожих? По-перше, на відміну від Kahoot!, в безкоштовній версії Quizziz немає обмеження в кількості учасників, які можуть приймати участь у вікторині. По-друге, ви можете створити тест і призначити його як домашнє завдання, що є безумовною перевагою під час воєнного стану та в умовах перебоїв електроенергії. По-третє, у Quizziz є велика бібліотека публічних тестів, створених користувачами платформи та відкритих для всіх бажаючих.

Використання освітніх онлайн ресурсів та інструментів на заняттях «Ділової іноземної мови» дозволяє робити заняття ще більш інтерактивними, покращити ефективність та якість засвоєння матеріалу, реалізувати індивідуальний підхід, підвищити мотивацію здобувачів освіти. Також, слід зазначити, що вони надають можливість ефективно організовувати самостійну роботу студентів та сприяє формуванню вільної, активної та незалежної особистості.

Список використаних джерел

1. Волкова Н. П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі: навчально-методичний посібник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 360 с.
2. Використання сучасних освітніх інструментів для підвищення рівня цифрової компетентності педагога НУШ [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://medialiteracy.org.ua/vykorystannya-suchasnyh-osvitnih-instrumentiv-dlyapidvyshhennya-rivnya-tsyfrovoyi-kompetentnosti-pedagoga-nush>. (дата звернення: 10.03.2023)
3. Долженко М.В., Волобуєва П.С., Герченкова І.В., Грицкевич П.С. Особливості використання інформаційних технологій під час навчання ділової іноземної мови студентів нефілологічних спеціальностей// Інноваційна педагогіка, 2022. Випуск 48. Т. 1. С. 197-200
4. Заярна І. С. Деякі аспекти використання інформаційно-комунікативних технологій у навчанні англійської мови. Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Вип. 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadped_2015_4_7

Коломоєць К. В., Шейнак К. О.

Dnipro State University of Agriculture and Economics

ЗНАЧЕННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

З початку 90-х років ХХ століття спостерігаються суттєві зміни у соціокультурному контексті вивчення іноземних мов. У нашій країні почався інтенсивний розвиток міжнародних зв'язків з зарубіжними фірмами та підприємствами, а також з'явилися спільні освітні програми з обміну учнів, за участю в міжнародних проектах.

Ці події призвели до необхідності переосмислити цілі, завдання, зміст та технології навчання іноземної мови та іншомовної культури, враховуючи як найбагатший національний, так і міжнародний досвід. Відбувся перехід на особистісно-орієнтовану парадигму освіти та виховання, що послужило

імпульсом до розробки кількох підходів до відбору змісту соціокультурного компонента навчання іноземної мови. Найбільш відомі з них – це лінгвокраїнознавчий (Є. М. Верещагін, В. Г. Костомаров), лінгвокультурологічний (В. В. Воробйов, В. П. Фурманова) та соціокультурний (В. В. Сафонова).

На відміну від двох інших культурологічних підходів, «соціокультурний підхід дозволив звернути увагу на можливість навчання культурам різних етнічних, соціальних, релігійних та інших груп у країнах мов, що вивчаються» [1, с. 4].

Професійна лінгвокультурна освіта також складає фундамент успішної міжкультурної взаємодії та покликана сформувати основу для подальшого комунікативного становлення особи студентів у здійсненні його професійної підготовки.

У процесі міжкультурного спілкування реалізується принцип діалогу культур, що забезпечує обмін знаннями, уявленнями на міжнаціональному рівні.

Основна мета професійного становлення студентів – формувати професійний світогляд як «сукупність загальнокультурних та професійних компетенцій, що становлять базу світоглядних та спеціальних знань, професійних навичок, умінь, якостей, ціннісних орієнтацій особистості, які мають проявитися у майбутній професійній діяльності та сприяти ефективному виконанню своїх обов'язків молодими спеціалістами» [2, с. 158].

Соціокультурна компетенція в лінгводидактиці трактується як соціокультурні знання, що адекватно використовуються в міжкультурній комунікації. Недостатність розвитку соціокультурної компетенції значно ускладнює міжкультурну комунікацію, оскільки саме соціокультурній компетенції належить значна роль реалізації повноцінної міжкультурної комунікації.

Соціокультурна компетентність багато в чому визначає успішність спілкування з представниками іншомовної культури, дозволяючи відчувати себе впевнено та комфортно в іншомовному середовищі. Освоєння цієї компетенції здатне допомогти майбутнім фахівцям у подоланні культурних бар'єрів та формує культуру взаємовідносин людей. Для реалізації адекватної міжкультурної комунікації необхідно не тільки знання лексики та вільне оперування граматичними формулами, а й здатність співвідносити мовні засоби до норм мовної поведінки, яких дотримуються носії мови. Як показує практика реальної міжкультурної комунікації, недосконале володіння іноземною мовою не є перешкодою для міжкультурної комунікації. Соціокультурна характеристика спілкування полягає не стільки в граматичній та стилістичній грамотності студентів, їх оперуванні діловою лексикою, скільки в своєрідному діалозі культур. Будь-який контакт різних груп та співтовариств передбачає взаємодію різних культур, яка знаходить своє відображення в образі думок, поведінці, реакції на ту чи іншу подію. Вивчення культури народу країни мови, що вивчається, під якою розуміються елементи соціокомунікації, особливості

національної ментальності, духовні та матеріальні цінності, що формують національне надбання, забезпечує розвиток у студентів здатності до міжкультурної комунікації, тобто адекватному взаєморозумінню двох або більше учасників комунікативного акту, що належать до різних національних культур.

Під час навчання іншомовної комунікації необхідний соціокультурний підхід, що визначає як основний принцип «взаємопов'язаний комунікативний та соціокультурний розвиток особистості, що вивчає іноземну мову». Соціокультурний підхід бере свій початок в аудіолінгвальному методі та розвивається на базі комунікативного методу з залученням країнознавчих матеріалів, що створюють соціокультурний фон, контекст іншомовного спілкування. Реалізація соціокультурного підходу орієнтує учнів на зіставлення картин світу у контексті національної та світової цивілізацій і тим самим підводить студента до рефлексії власних цінностей, до усвідомлення національного надбання своєї країни, свого народу.

Зростання інтенсивності контактів між народами та країнами визначає зміну соціокультурних пріоритетів у галузі мовної освіти. Завдання навчати іноземної мови як засобу спілкування та формувати «культурно-мовну особистість» зумовлюють появу нових концепцій у галузі викладання іноземних мов, а саме концепцій міжкультурної комунікації та міжкультурного навчання.

Література

1. Абульханова-Славская, К. А. Стратегия жизни / К. А. Абульханова-Славская. – М. : Мысль, 1991. – 301 с.
2. Фурманова, В. П. Межкультурная коммуникация и лингвокультуроведение в теории и практике обучения иностранным языкам / В. П. Фурманова – Саранск : Изд-во Мордовского ун-та, 1993. – 122 с.

Пантілеєнко К.С.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

ІНОЗЕМНА МОВА ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОГО ПРОСТОРУ В ОСНОВНИХ ІНСТИТУТАХ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Нині вихід українського суспільства із системної кризи потребує такої організації виконавчої влади, яка б забезпечувала істотне підвищення дієвості державного управління. Актуальність статті полягає у тому, що досягти такого становища неможливо без широкого використання наукових підходів до

реформування всіх основних інститутів державного управління. Саме цього бракує нині в ході підготовки і проведення в Україні докорінної адміністративної реформи. Сьогодні в умовах реалізації конституційних засад демократичної, правової, соціальної держави та формування громадянського суспільства питанням із питань постає проблема удосконалення кадрового забезпечення державного апарату висококваліфікованими і компетентними фахівцями, здатними ефективно працювати в органах державної влади та місцевого самоврядування.

Перспектива домінування англійської мови в комунікативному полі ЄС вже сьогодні змусила європейських інтелектуалів свідчити про необхідність заохочення європейських громадян вивчати другу мову, яка не є мовою міжнародного спілкування. Вони запропонували концепцію *personal adaptive language*, суть якої полягає в тому, щоб кожна людина вивчила легку для засвоєння іноземну мову. Ця друга мова має бути близькою до її рідної, фактично запроваджується концепція другої рідної мови (*second mother tongue*), вивчення якої має розпочинатися в школі та тривати у вищому навчальному закладі. Вивчення цієї мови має супроводжуватися вивченням історії, культури та літератури народу, який цією мовою говорить.

Важливим аспектом є те, що мовна політика України, крім вище перерахованих сфер, має реалізуватися також в андрагогічній моделі навчання, яка складається зі свідомого прагнення людини до самореалізації, самостійності, самоуправління. До андрагогічних принципів належать пріоритет самостійного навчання; принцип спільної діяльності, ґрунтування на досвіді того, хто навчається, індивідуалізація; системність, контекстність, актуалізація результатів; ефективність навчання, розвиток освітніх потреб, усвідомлюваність навчання. Таким чином, чи стане Рік англійської мови так-званою точкою біфуркації і Україна підніметься на значно вищий рівень у своєму розвитку, покаже час.

Слід відмітити особливості та певні рекомендації до імплементації проекту:

1) ініціювати громадську дискусію (проведення конференцій, форумів, конгресів і т.д.) щодо проблеми подолання лінгвістичної ізоляції України від ЄС; 2) реалізувати у навчальних планах принцип CLIL (*Content and Language Integrated Learning*), який означає викладання одного предмету різними мовами, приділяючи увагу як розвитку професійних знань, так і рівню володіння мовою; 3) запровадити курси поглибленого знання іноземної мови в межах отриманої спеціальності (*English for Specific Purposes*); 4) за прикладом країн-членів ЄС внести зміни в Національну доктрину розвитку освіти, де буде зазначена обов'язковість вивчення не менше двох іноземних мов; 5) сприяти розвитку європейської системи тестування та визначення рівня знань іноземної мови; 6) публікувати аналітичні, довідкові, статистичні, тематичні видання та дослідження, з метою якомога повного забезпечення та поширення інформації для ухвалення рішень на регіональному, національному та наднаціональному рівнях.

ОСНОВНІ ТИПИ КЕЙС-СТАДІ НАВЧАННЯ

Основними типами кейс-стаді є індивідуальне дослідження, група індивідуальних досліджень, соціальне дослідження, дослідження організацій та установ, дослідження подій, явищ, процесів, ситуацій, ролей, стосунків.

Однією з інтерактивних методик, що набула популярності у Великобританії, США, Німеччини, Данії та інших країнах стала Case study (кейс-метод, метод аналізу ситуацій), розроблена англійськими науковцями М. Шевером, Ф. Едейем та К. Єйтс. Саме їй у світової практиці відводиться важливе місце для вирішення сучасних проблем у навчанні. Вперше кейс-метод був застосований у 1910 р. при викладі управлінських дисциплін у Гарвардський бізнес-школі, який добре відомий інноваціями, а в Україні даний метод став поширюватись тільки у другій половині 90-х років XX ст., як пізнавальна акселерація у процесі вивчення природничих наук. В основу кейс-методу покладені концепції розвитку розумових здібностей. Суть методу полягає у використанні конкретних випадків (ситуацій, історій, тексти яких називаються «кейсом») для спільного аналізу, обговорення або вироблення рішень студентами з певного розділу навчання дисципліни.

Цінність кейс-методу полягає в тому, що він одночасно відображає не тільки практичну проблему, а й актуалізує певний комплекс знань, який необхідно засвоїти при вирішенні цієї проблеми, а також вдало суміщає навчальну, аналітичну і виховну діяльність, що безумовно є діяльним і ефективним в реалізації сучасних завдань системи освіти.

Метод кейс-стаді допомагає стимулювати нові дослідження і шукати нові підходи в уже наявних теоріях. Однак під час дослідження кейсів можуть поставати труднощі через низку причин, зокрема можливу суперечливість даних, неможливість повторення результатів, постійний моніторинг взаємодії між теоретичними питаннями, що вивчаються, і зібраними даними, а також некоректну інтерпретацію вхідних даних.

В умовах війни такий метод є потрібною освітньою практикою в пошуках рішень для виконань важливих соціальних, економічних та політичних завдань, а також є одним з методів покращення морально-психологічного стану здобувачів.

Основною відмінністю методики кейс-стаді є активне залучення студентів у навчальний процес. Викладач перестає бути одностороннім джерелом подання інформації, яку студенти сприймають в об'єктивному вигляді, а навпаки залучає студентів до самостійного пошуку знань через розв'язання конкретної проблемної ситуації.

Такий підхід підвищує комунікацію між викладачем та студентом, допомагає розвивати творчі та креативні здібності останнього, його логічне мислення та можливості індуктивного й дедуктивного аналізу. Здобувач

активніше бере участь у процесі навчання, який ніби перетворюється на конкретні «робочі» завдання та ситуації, що психологічно занурює студента в освітній процес, стимулюючи його увагу, концентрацію та аналітичні можливості.

Резунова О.С.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

ЕФЕКТИВНІ СТРАТЕГІЇ ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ САМОЕФЕКТИВНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ДІЛОВОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Навчальна самоефективність є необхідною складовою професійної підготовки майбутнього фахівця, адже її наявність дозволяє розвивати впевненість індивіда у власних здібностях, вміння самостійно, активно та продуктивно здійснювати навчально-пізнавальну діяльність, при цьому досягаючи особистісно значущих навчальних результатів, що сприяє саморуху, саморозвитку та самовдосконаленню особистості.

Аналіз робіт зарубіжних та вітчизняних дослідників дозволив нам виокремити певні стратегії, які допоможуть викладачам формувати навчальну самоефективність студентів на заняттях з ділової іноземної мови :

1. *Викладач має навчити студентів ставити чіткі навчальні цілі.* Задача викладача встановити навчальну мету так, щоб студенти були мотивовані її досягти, щоб вони мали можливість відчувати успіх та власну ефективність, щоб ці позитивні відчуття допомогли їм досягати успіхів у майбутньому професійному житті. І навпаки, якщо навчальні цілі абстрактні або взагалі відсутні, то учасники освітнього процесу не знатимуть, чого від них очікують і, як наслідок, частина здобувачів може розчаруватися та втратити мотивацію до навчання. Таким чином, навчальна самоефективність студентів значно підвищується, коли вони мають можливість досягти поставленої мети та розуміють, що вони стають більш обізнаними та вмілими.

2. *Викладач повинен заохочувати студентів до того, щоб вони ставили перед собою складні цілі.* Для досягнення високого рівня навчальної самоефективності здобувачеві слід ставити перед собою такі навчальні завдання, які потребують значних зусиль. Складні цілі дають здобувачам можливість відчувати велику ступінь задоволення від досягнення мети, відчувати певну ейфорію від того, що вони стали на один щабель вище в досягненні кінцевої мети - стати конкурентним та затребуваним спеціалістом. Проте, задача викладача навчити студентів ставити такі цілі, які не знаходяться поза межами їх рівня знань або навичок, щоб потім це не призвело до розчарування

та не погіршило переконання здобувачів у їх власній навчальній самоефективності.

3. *Викладач має надати чесний зворотний зв'язок.* Для підвищення рівня переконання студентів у власній навчальній самоефективності викладач має надавати зворотний зв'язок у формі словесного переконання або нагороди залежно від продуктивності, при цьому викладач має заохочувати здобувачів продовжувати рух до досягнення мети. Проте викладач має хвалити студентів тільки за якісно зроблену роботу, в противному випадку педагог може змусити студентів думати, що вони добре справляються із завданням, хоча насправді воно так не є.

4. *Викладач має організовувати навчання таким чином, щоб студенти вчилися на успіхах і невдачах одне одного.* Для цього викладач у своїй роботі має впроваджувати такі стратегії, як відкритість наукових і конкурсних робіт, колективне обговорення взаємних оцінок, використання у навчальному процесі реальних життєвих історій людей, які досягли професійних успіхів попри певні невдачі. Крім того, групова оцінка діяльності здобувача також сприяє зростанню навчальної самоефективності, адже вона стимулює значно більше ніж індивідуальна оцінка, а оцінка референтної особи має більше значення за оцінку особи, до якої людині байдуже. Проте, викладачам варто пам'ятати, що похвалу чи критику здобувач прийме лише тоді, коли буде впевнений у своїй спроможності змінити ситуацію на краще.

Таким чином, здобувачі, які мають високий рівень навчальної самоефективності здатні братися за більш складні навчальні завдання, не дивлячись на те, що їм доведеться витратити більше зусиль та часу на їх виконання. Такі здобувачі здатні до більш глибокої обробки навчального матеріалу, мають високі академічні прагнення, більш орієнтовані на досягнення цілей.

Соколова К.В., Щетинникова О.О.

Придніпровська державна академія будівництва та архітектури

КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ЯК СКЛАДОВА ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ

У сучасному освітньому просторі все більше і більше уваги приділяється формуванню у майбутніх фахівців саме «м'яких навичок» (*soft skills*) на тлі професійних знань, особливо у технічних навчальних закладах освіти. Кожна така навичка важлива та сприяє конкурентоспроможності майбутнього спеціаліста.

У статті пропонується проаналізувати навичку критичного мислення та методи її розвитку через завдання на заняттях іноземної мови як однієї з важливих складових підготовки майбутніх фахівців до професійного середовища сучасного глобалізованого та інформатизованого суспільства. Тому можемо впевнено стверджувати, що критичне мислення сьогодні - це одна з освітніх цілей.

Існують різні інтерпретації цього поняття, але головна ідея пов'язана з тим, що це 'процес ретельного мислення, обмірковування для того, щоб дійти до поставленої мети'. Мета може бути різною, критерії до «ретельності» мислення теж, але в освітньому процесі критичне мислення базується на ідеї автономності студента та підготовки його до успішного життя.

Критичне мислення – (дав.-гр. *κριτική τέχνη* – «мистецтво аналізувати, судження») – це наукове мислення, суть якого полягає в ухваленні ретельно обміркованих та незалежних рішень. Головним чином йому притаманні такі властивості, як усвідомленність та самовдосконалення [1].

Вважається, що здібності та схильності до критичного мислення у всіх різні, але цю навичку можна ефективно розвивати. Через стандартизовані тести, які нещодавно були розроблені, можливо оцінити ступінь здібності людини критично мислити. Але все частіше й частіше експерименти та досвід викладачів свідчить про те, що через низку завдань (діалог, закріплена інструкція тощо) ця навичка поліпшується [2]. Оскільки освіта здобувається для вирішення проблем, то критичне мислення необхідно поєднувати з творчим [3;5].

Таким чином, критичне мислення – це здібність людини мислити та приймати правильні рішення самостійно. Сьогодні одним з перших завдань серед тих, хто навчає іноземним мовам є розвиток критичного мислення у студентів. Існують різні фактори, які впливають на навички критичного мислення серед тих, хто навчається. Серед них - методи оцінювання. Тому через оцінювання мовних здібностей можливо розвивати критичне мислення.

Відповідно до спостережень дослідників в області викладання англійської мови як іноземної, студенти, які критично мислять мають наступні характеристики: вони активні, постійно задають запитання та шукають інформацію. Такі студенти аналізують інформацію та передають свої думки через говоріння або письмо; вони майже завжди намагаються практично використати знання, які отримали. Тому при процесі викладання іноземної мови давно вже не зводиться до лише вивчення лексики та граматики, але для розвитку критичного мислення фокусуються на стратегіях розвитку креативності та самостійності, прийняття рішень та самооцінювання у студентів [4].

Завдання на розвиток навичок критичного мислення на заняттях іноземної мови за професійним спрямуванням - це переважно запитання, завдяки яким можна ефективно розвинути будь-яку тему з прочитанного, прослуханого, або побаченого матеріалу та створити обговорення. Згідно з класифікацією

запитань за Фолгером, які він називає «сократівські» існує шість видів запитань:

- Запитання щодо питання або постановки проблеми. Такі питання ставляться з метою з'ясування, чому було поставлене таке запитання, хто його задав і чому питання чи проблему потрібно вирішити.

- Запитання для уточнення. Такі запитання використовують для пошуку відсутньої або незрозумілої інформації.

- Запитання, які розглядають припущення. Мета цього питання полягає у з'ясуванні, чи є введені в оману чи помилкові припущення.

- Запитання, які перевіряють причини та докази. Запитання такого характеру задають, щоб дослідити чи є факти та спостереження, які підтримують твердження.

- Запитання щодо точок зору та перспектив. Мета цього питання полягає в тому, щоб дізнатись, як речі розглядаються чи оцінюються, і розглянути речі не тільки у відносній перспективі, але і в цілому.

- Запитання, що перевіряють непрямі пропозиції та наслідки. Ці запитання потрібні для того, щоб зрозуміти висновки та кінцевий результат, якщо буде виконано можливу дію [3; 6].

На сьогодні найпоширенішим та найефективним переліком питань для використання на заняттях з англійської мови у вигляді 'шпаргалки' є запропонована розробка від Global digital citizen foundation [7]. Таблиця налічує по вісім базових запитань на кожне питальне слово: who? what? when? where? why? how? та може використовуватися за будь-якою темою для розвитку навички критичного мислення.

Роль викладача у розвитку навичок критичного мислення дуже важлива, оскільки саме викладач може організувати навчальний процес так, щоб варіативність вправи та завдань, а також система запитань сприяла поступовому розвитку як мовної компетенції так й критичного мислення.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Wikipedia (2020) Wikipedia Online.
https://uk.wikipedia.org/wiki/Критичне_мислення (дата звернення 12.03.2023)
2. Critical Thinking. URL: <https://plato.stanford.edu/entries/critical-thinking/> (дата звернення 12.03.2023)
3. Fogler Scott H. Strategies for Creative Problem Solving (3rd Edition) / H. Scott Fogler, Steven E. Leblanc, Benjamin Rizzo. Pearson Education Inc. 2013. 356 P. URL: <http://www.umich.edu/~scps/html/probsolv/strategy/crthink.htm> (дата звернення 10.03.2023)
4. Marin, M. A., and Pava, L. Conceptions of critical thinking from university EFL teachers. Journal of English Language Teaching. Vol. 10, No. 7. 2017. P. 178–88. doi: 10.5539/elt.v10n7p78

5. Тягло О. В. Критичне мислення: Навчальний посібник. Х.: Вид. Група «Основа»: «Триада +». 2008. 192 с.
6. Калиняк Б., Морська Н. Розвиток критичного мислення на заняттях англійської мови за професійним спрямуванням у закладах вищої освіти технічного профілю. Наукові записки. Випуск. Серія: Філологічні науки Кропивницький: Видавництво. «КОД». 2020. Вип.187. С. 660-665.
7. Critical thinking. URL: https://www.uwyo.edu/science-initiative/lamp/_files/critical_thinking_pdf_resource.pdf (дата звернення 15.03.2023)

Чернишенко Д. А., Шейпак К. О.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ В ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЧЕРЕЗ СТВОРЕННЯ СИТУАЦІЇ УСПІХУ

В даний час значно зріс інтерес до іноземних мов і, особливо, до англійської. Сьогодні англійська мова виходить на перше місце за міжнародною значимістю, вона стала основним засобом міжнародного спілкування та загальнолюдського єднання. Ефективність навчального процесу залежить від багатьох факторів. Для реалізації основної мети своєї педагогічної творчості викладач велику увагу приділяє створенню ситуації успіху на заняттях. Ситуація успіху сприймається як проживання учнями своїх особистісних досягнень у контексті його власного життя. Враховуючи, що ця ситуація завжди суб'єктивна, результат зусиль розцінюється лише в порівнянні з вчорашніми здобутками, з позицій завтрашніх перспектив.

Одним із важливих факторів, що визначають успішність вивчення іноземної мови, є мотивація учнів. В арсеналі сучасного викладача є достатньо засобів для формування високої вмотивованості до вивчення предмета. Створення ситуації успіху на уроці іноземної мови є важливим аспектом діяльності викладача.

Мотивація (від латів. moveo – рухаю) – загальна назва для процесів, методів, засобів спонукання учнів до продуктивної пізнавальної діяльності, активного освоєння змісту освіти. Мотивація як процес зміни станів та відносин особистості ґрунтується на мотивах, під якими розуміються конкретні спонукання, причини, що змушують особистість діяти, вчиняти вчинки. До видів мотивів можна віднести пізнавальні та соціальні мотиви. Якщо у того, хто навчається в ході навчання, переважає спрямованість на зміст навчального

предмету, можна говорити про наявності пізнавальних мотивів. Якщо у нього виражена спрямованість на іншу людину в ході навчання, то можна говорити про соціальні мотиви.

Одним із постійних сильнодіючих мотивів людської діяльності є інтерес. З інтересом навчаються у тих педагогів, яких люблять та поважають. Спочатку педагог, а потім його предмет – непорушна залежність. Першою загальною закономірністю є залежність інтересів учнів від рівня та якості їх знань, сформованості методів розумової діяльності. Іншою, не менш загальною та важливою закономірністю є залежність інтересів учнів від їхнього ставлення до викладачів.

Серед різноманіття шляхів та засобів, вироблених практикою для формування стійких пізнавальних інтересів, виділимо такі:

- захоплене викладання;
- новизну навчального матеріалу;
- історизм;
- показ практичного застосування знань у зв'язку з життєвими планами та орієнтаціями студентів;
- використання нових та нетрадиційних форм навчання;
- взаємонавчання (у парах, мікрогрупах);
- створення успіху;
- створення позитивного мікроклімату групи;
- педагогічний такт та майстерність педагога;
- ставлення педагога до свого предмета, студентів тощо.

Головний сенс діяльності викладача полягає в тому, щоб створити кожному студенту ситуацію успіху. Тут важливо розділити поняття: «успіх» та «ситуація успіху» [1, с. 8]. Ситуація – це поєднання умов, які забезпечують успіх, а сам успіх – результат подібної ситуації. Ситуація – це те, що здатний організувати вчитель: переживання ж радості, успіху – щось суб'єктивніше. Завдання викладача в тому і полягає, щоб дати можливість пережити радість досягнення, усвідомити свої можливості, повірити у себе.

З педагогічного погляду ситуація успіху – це таке цілеспрямоване, організоване поєднання умов, за яких створюється можливість досягти значних результатів у діяльності як окремо взятої особистості, і колективу загалом. Важливо підкреслити, що у педагогічному сенсі це результат продуманої, підготовленої стратегії, тактики вчителя, сім'ї» [2, с. 11].

Професіоналізм педагога, звичайно, перебуває у тісному зв'язку з творчістю. Педагогічна творчість сприймається як процес рішення педагогом незліченної низки навчально-виховних завдань. Дуже важливо, щоб викладач використовував різні види мотивації: і пізнавальну, і комунікативну, в тому числі естетичну, емоційно-ціннісну, і тим самим розвивав би інтерес до іноземної мови, до країни мови, що вивчається.

Основних творчих зусиль вимагає від викладача організація процесу навчання та комплексне використання технічних засобів навчання. Тут потрібна взаємодія різних форм роботи (індивідуальних, парних, групових), що

веде до справжнього співробітництва та співтворчості викладача та студента [3, с. 21].

Література

1. Белкин, А. С. Ситуация успеха. Как ее создать / А. С. Белкин. – М. : Просвещение, 1991. – 176 с.
2. Комаров, А. С. Творческий подход к планированию урока английского языка / А. С. Комаров // Иностранные языки в школе. – №5. – 2000. – С. 17–20.
3. Маркова, А. К. Формирование мотивации учения / А. К. Маркова. – М. : Просвещение, 1990. – 96 с.

Чорнобай В.Г.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В АГРАРНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ: СУЧАСНІ АСПЕКТИ

На сучасному етапі англійська мова є головним інструментом міжнародного спілкування в академічних та ділових колах. Володіння нею як засобом комунікації є однією з вимог до майбутнього інженера. Головною метою навчання іноземних мов у технічних закладах вищої освіти є набуття студентами вмінь і навичок грамотного використання іноземної мови в щоденному, діловому та професійному спілкуванні, здатність адекватно задовольняти виклики ХХІ ст.

Процес викладання іноземних мов, зокрема – англійської в немовних закладах вищої освіти має певні особливості, пов'язані з різним початковим рівнем мовної підготовки першокурсників; кількістю академічних годин, відведених на вивчення цієї дисципліни; кількісним складом груп; низькою мотивацією до опанування іноземної мови. В навчальному процесі важливу роль відіграє мотивація, формування якої в студентів аграрних ЗВО має бути одним з основних завдань навчально-виховного процесу. Мотивація визначає продуктивність навчальної діяльності та є її органічною складовою. Якісна іншомовна підготовка студентів сільськогосподарських (технічних) спеціальностей можлива за умови впровадження сучасних освітніх технологій, зокрема: професійно орієнтоване навчання, метод проєктів, технології інтенсивного й дистанційного навчання, інформаційні та телекомунікаційні технології, робота з навчальними та контролюючими комп'ютерними програмами з іноземних мов, ігрові технології, створення презентацій, тренінгові системи навчання. Встановлено, що значно підвищити результативність заняття можна за умови професійно орієнтованого

наповнення змісту дисципліни «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» в аграрних ЗВО. З'ясовано, що застосування інтерактивних технологій навчання передбачає звернення до комунікативного, зокрема когнітивно-комунікативного, та конструктивістського методів викладання іноземної мови. Доведено, що використання інноваційних підходів до викладання англійської мови та мультимедійних засобів навчання дозволяє студентам підвищити мотивацію до вивчення іноземних мов, забезпечити доступ до нових, альтернативних джерел інформації, розвинути самостійну розумову діяльність, сформувані комунікативні навички, міжкультурну й професійну компетентність.

Різні аспекти впровадження інноваційних педагогічних технологій ще на початку ХХІ ст. висвітлювали І. Дичківська, Г. Козлакова, В. Маригодов, А. Слободянюк, А. Щукін. Інтерактивні методи навчання іноземних мов досліджували також Т. Мельнікова, О. Пасічник та ін. Зокрема, О. Пасічник розглядала сучасні технології навчання як засіб самореалізації студентів в освітньому середовищі ЗВО на основі вебквест-технології. Особливу увагу варто приділити науковим розробкам Т. Гончаренко, яка зробила внесок у з'ясування мотивації вивчення іноземної мови як соціальної функції освіти, та Н. Шпакової, яка розкрила у своїх працях питання формування мотивів вивчення іноземної мови й позитивного ставлення до дисципліни в студентів.

Основними завданнями для викладача навчальних дисциплін «Англійська мова» та «Англійська мова за професійним спрямуванням» є таке: забезпечення належного рівня підготовки студентів з іноземної мови відповідно до вимог державного освітнього стандарту; виховання та розвиток студентів засобами англійської мови за допомогою наукової та організаційно-методичної роботи.

Інновації в освіті полягають у створенні, упровадженні та поширенні новітніх ідей, підходів, прийомів і методів, технологій, які спрямовані на оновлення, модернізацію, трансформацію навчального процесу відповідно до вимог часу. Інформаційні технології стають невід'ємним інструментом у сучасному процесі викладання та одним зі складників інноваційного підходу навчання студентів ЗВО загалом й іноземних мов зокрема [3, с. 163].

Актуальним на сьогодні є питання з'ясування зацікавленості процесом вивчення іноземної мови студентами. Традиційне навчання спрощує здатність студентів досягнути іноземну мову, перешкоджає їхньому розумінню структури та функції мови, робить їх пасивними одержувачами знань. Як влучно зауважила дослідниця Т. Гончаренко, якщо для дисципліни «Іноземна мова» в мовному ЗВО мотивація є природною, то зазвичай у немовних закладах вищої освіти за відсутності реального мовного оточення вкрай необхідна штучна мотивація[1, с. 217].

Існує кілька видів мотивації стосовно іноземної мови. Це може бути широка соціальна мотивація, пов'язана з почуттям громадянського обов'язку перед країною та рідними, з уявленням про навчання як шлях до здійснення свого призначення в житті. Другий різновид зовнішньої мотивації – вузькоособистісна – визначає ставлення до оволодіння іноземною мовою як

способу самоствердження, а інколи як шлях до особистого благополуччя, отримання кращої роботи. Для підтримання мотивації викладачу необхідно чітко бачити можливі джерела мотивації: 1) усвідомлення й прийняття студентами соціальної необхідності вивчення іноземної мови; 2) формування в студентів особистісних потреб вивчення іноземної мови. Мотивація визначає продуктивність навчальної діяльності і є її органічною складовою. Саме зараз існують передумови для переосмислення підходу до навчання й ефективнішого застосування нових методів викладання, таких як: когнітивно орієнтовані технології (діалогічні методи навчання, семінари-дискусії, проблемне навчання, когнітивні карти, інструментально-логічні тренінги тощо); діяльнісно орієнтовані технології (метод проєктів, контекстне навчання, організаційно-діяльнісні ігри, комплексні (дидактичні) завдання імітаційно-ігрове моделювання соціальних процесів тощо); особистісно орієнтовані технології (інтерактивні та імітаційні ігри, тренінги з розвитку тощо).

Вибір методів залежить від низки умов: специфіки змісту навчального матеріалу, загальних завдань підготовки майбутніх фахівців, часу, який викладач має для вивчення цієї дисципліни, особливостей складу студентів. Якісна мовна підготовка студентів неможлива без використання сучасних освітніх технологій. Сучасними технологіями викладання іноземної мови в технічних ЗВО є професійно орієнтоване навчання, метод проєктів, ігрові технології, технології інтенсивного й дистанційного навчання, інформаційні та телекомунікаційні технології, робота з навчальними та контролюючими комп'ютерними програмами з іноземних мов, створення презентацій, навчання іноземної мови в комп'ютерному середовищі (форуми, блоги, електронна пошта), тренінгові системи навчання, новітні тестові технології, а саме створення бази матеріалів з іноземної мови для проведення комп'ютерного тестування з метою контролю знань студентів.

Вивчення іноземних мов з інтеграцією сучасних інтернет-технологій в освітній процес надає змогу студентам удосконалити свої навички аудіювання та читання; подолати мовний бар'єр завдяки зануренню в мовне середовище; знайомить студентів з онлайн-ресурсами, які пропонують багато цікавої та корисної інформації, за допомогою якої студент вирішує поставлені викладачем завдання; стимулює обговорення тем та дискусій іноземною мовою в позааудиторний час, що в кінцевому підсумку приводить до підвищення мотивації до вивчення іноземної мови як такої й подальших успіхів у професійній діяльності. У зв'язку із швидким зростанням науково-технічної бази та інформаційних технологій, підвищуються вимоги до викладачів. Використання сучасних інтернет-технологій у навчальному процесі приводить не до заміщення викладачів комп'ютерними системами, а до змін ролі та функцій викладачів, ускладнення викладацької діяльності.

Використання комп'ютерних технологій під час вивчення іноземної мови не лише відкриває студентам доступ до нових джерел інформації, а й підвищує ефективність самостійної роботи (самостійна підготовка мініпроєктів за тематикою спілкування та їх презентація), надає нові можливості для творчості.

Завдяки цьому студенти можуть засвоювати більше матеріалу, ніж при традиційному навчанні, показувати свої реальні знання [2, с. 98]. Застосування інтерактивних технологій навчання передбачає впровадження таких методів викладання іноземної мови. Комунікативний метод. У викладанні англійської мови важливим є формування в студентів комунікативної компетенції, базу для якої становлять комунікативні вміння, сформовані на основі мовних знань та навичок. У процесі навчання за комунікативним методом студенти набувають комунікативної компетенції – здатності правильно та доречно користуватись мовою залежно від конкретної мовленнєвої ситуації. Тому навчальною метою комунікативного методу є оволодіння комунікативною компетенцією. На основі інтернет-технологій виділяють синхронну й асинхронну комунікації. Засоби синхронної комунікації – це інтернет-ресурси, які надають змогу спілкуватися в режимі реального часу (чат, відеочат, аудіочат). Асинхронні засоби комунікації – це інтернет-ресурси, які забезпечують обмін інформацією із затримкою в часі (форуми, електронна та аудіопошта, сайти, блоги). Специфіка вивчення іноземної мови має ґрунтуватися на законах та закономірностях психології. З погляду сучасної психології найбільш ефективним є комплексний підхід до вивчення іноземної мови. Психологічні особливості людини повною мірою впливають на успішність вивчення мови. Освоєння іноземної мови вносить певні зміни до індивідуальної психологічної реальності суб'єкта навчальної діяльності: розширюється кругозір, розвивається мислення, стійко зміцнюються різні види пам'яті, удосконалюється когнітивний вид діяльності, далі розвиваються сформовані вербальні навички комунікативної компетенції, підвищується рівень толерантності. Успішність освоєння іноземної мови визначається сукупністю всіх чинників: мотиваційного, емоційного, когнітивного, особистісного, психофізіологічного та інтерактивного.

У навчальному процесі, відбираючи засоби, необхідно враховувати вік студентів та головні цілі навчання – з одного боку, це підвищує рівень мотивації у навчанні та використанні інформаційно-комунікаційних технологій, що робить процес опанування іноземною мовою за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій максимально привабливим та цікавим, а з іншого – дозволяє оптимізувати навчальний процес, заощаджуючи час роботи студентів та викладача, й не відвертає уваги користувачів на другорядну інформацію. Існують різні шляхи досягнення дружності людино-комп'ютерної взаємодії у процесі викладання англійської мови. У деяких програмах використовується засіб персоніфікації комп'ютера, тобто приписування комп'ютеру деяких особистісних якостей, які притаманні людині. Такі програми передбачають включення у навчальний сценарій мотиваційних кадрів з репліками, які характерні для природного стилю спілкування між людьми. В інших програмах перевага віддається нейтральним невербальним засобам спілкування у вигляді звукових, колірних або динамічних сигналів. Найбільш поширеним засобом створення позитивного психоемоційного фону під час роботи з електронними засобами навчального призначення вважається використання ігрових елементів

та різноманітних засобів наочності – графіків, мультиплікації, звукового супроводу, чергування видів мовленнєвої іншомовної діяльності.

Список використаної літератури:

1. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 376 с.
2. Осада З. О., Матвєєнко О. І. Сучасні методики та технології викладання іноземних мов у технічних ВНЗ. Англістика та американістика : зб. наук. пр. / ред. кол.: А. І. Анісімова (гол. ред.), Т. М. Потніцева (заст. гол. ред.) та ін. Дніпро : ЛІРА, 2015. Вип. 12. С. 95–101.
3. Пасічник О. О. Сучасні технології навчання як засіб самореалізації студентів в освітньому середовищі ЗВО. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2019. Вип. 69. С. 162–166.

Bezzey K.S.

Dnipro State University of Agriculture and Economics

IS IT POSSIBLE TO LEARN ENGLISH FOR SHORT PERIOD OF TIME

In the theses, we will consider the following issues: learning English in a very short time, how long it takes to learn English to reach the desired level, and what determines the duration of training. How to learn English from scratch quickly, simply and efficiently? Constant training, practice, understanding the rules and memorizing new words are necessary. When signing up for classes or courses, we want to know how long it takes to reach the required level, and whether accelerated language learning programs work.

Students often ask the question: “Is it possible to learn English in a month / week / semester?” either to pass a test or an exam, or to try to get a good job. Our answer is unlikely. Of course, they can promise you anything: new methods and technologies, 25 frames and much more in private language schools or conversation clubs, but believe me, it doesn’t work like that. With such techniques, you may develop a certain vocabulary and some understanding of a foreign language. Although some beginners who fail to learn English in 24 hours get frustrated and write themselves into the “hopeless” category. The shortest path is not always the right one. Choose the right way.

The knowledge gained in the accelerated mode is not deposited in long-term memory: what comes quickly, goes quickly. No matter how boring school lessons seem to you, the slow learning method still has its advantages.

According to the CEFR (Common European Framework of Reference), or the Common European Framework of Reference for a Foreign Language, which includes

its study, teaching and assessment, there are 6 levels in 3 categories of knowledge and skills of students. They combine reading, listening comprehension, the ability to speak, and express thoughts in writing.

Level A assumes elementary knowledge of English, level B - self-sufficient knowledge, level C - fluency in English. These letters represent the categories, and the levels are named as follows: A1, A2, B1, B2, C1 and C2.

Methodists of Cambridge calculated how many hours of lessons with a teacher are needed to master each level. In addition, for every hour of the lesson there should be at least 1 hour of work at home and another 1/1.5 hour of "exposure", that is, not learning activities, but immersion in the language - films, books, podcasts, communication. It turns out that for each level the following formula applies:

Hours with a teacher + hours of classes at home (fulfillment of remote sensing + exposure)

It has been proven that, on average, it is most effective and realistic for a person to learn 5-10 words a day. It seems that this is not enough, but if you work every day, then in 1 year you will type about 2000-3500 words. And this is quite a lot. With the correct study, these words will be fixed in your memory, and you will actively use them in your speech. Thus, an active rather than a passive vocabulary is formed.

Of course, there are exceptions to the rule: some people can actually learn and remember more than 10 words a day. However, if you do not have superpowers, we recommend that you follow the "better less but better" rule (better less is better).

As the practice of my life shows, many students do not learn English from scratch, but tolerate. And if they can still be somehow motivated by grades and exams, then an adult who does not have a motivation for learning a foreign language will never make such sacrifices. So how to learn English from scratch? We offer to dwell on five key rules:

1.Target. Answer yourself honestly why you want to learn English from scratch. You probably lived somehow without him. For one who is seriously configured for the result, understanding of the goal will correctly choose the method and format of learning, materials that will require time to invest in English from scratch.

For example, in a year you want to learn English to ...

to work abroad?

participate in international seminars?

travel?

expand the business?

move to permanent residence?

read Stephen King or newspapers in the original?

find my husband's relatives in Canada?

2.Work out a habit. It is proved, at a certain time, the same action within 21 days, a person has a habit. You do not think to brush your teeth or not brush? It should also be with the time that you invest in learning English from scratch.

Having created a language environment around you, you will “hear” the language from the inside. You will have a schedule for studying English from scratch, and clearly follow it!

3. Create your personal language oasis around you. As soon as you start learning English, try to listen to music in English, watch films in English, turn on news or podcasts in English. Even if you do not understand anything at the first stages, do not worry. Having created a language environment around you, you will “hear” the language from the inside.

Each of us today understands how important it is to be fluent in the English language. It will not only come in handy when reading the instructions for a new smartphone or on vacation abroad, but will also open career growth prospects. But how to learn English, torn between study or work, household chores and hobbies? The answer is simple - to online classes.

References:

1. <https://www.britishcouncil.org.ua/english/adults>
2. <https://osvita.ua/languages/how-to-learn/37113/>

Buinytskyi O.I., Dimitrov I.I., Koval V.O

Dnipro State University of Agriculture and Economics

FOREIGN LANGUAGE TEACHING TO STUDENTS OF TECHNICAL SPECIALTIES

Nowadays the paradigm of foreign language teaching is changing in direct proportion to changes in society. The processes of globalization and integration of the world's economic, cultural and other vital processes that characterize the modern social order, led to the expansion of the communicative space of humanity.

In turn, the communication process leads to tight market relations. Market relations of supply and demand has steadily spread into the sphere of education services, where one of the most important conditions are all increasing requirements for the competence of future specialist. One of the aspects of the competence of a contemporary specialist, a graduate of the university, assumes foreign language proficiency and its use in practice.

Foreign language proficiency today is necessary for everyone to deal effectively with communication problems: in situations of personal contact, in situations of communication in the educational environment, in professional-level tasks. The model of foreign language communicative competence, adopted by the Council of Europe, is also used as the scale that determines the level of foreign language proficiency in educational institutions.

The complex of objective and subjective reasons in the educational systems of post Soviet countries has created an unforgivable gap in the training of specialists of technical specialties and especially in teaching them foreign languages. The firm centralization in the educational system that is typical for many post-Soviet states gives a limited number of educational credits in foreign language teaching to students of technical specialties and still ranks that discipline to the obligatory subjects studied only in the initial stages of the university.

Now Ukraine is seeking closer cooperation with Europe, which today is limited to intercultural dialogue in the field of socio-cultural relations, the arts, sports or a one-time financial and economic aid, etc. By the close cooperation we would like to see the relationship of European universities in the educational process with local universities on corresponding profile. As for the prospects of foreign language learning, they are sufficiently clear picture: the practical application of theoretical knowledge on technical specialty, both at home and abroad, the ability to retrieve information from scientific journals in the technical area without an intermediary (without interpretation), which is called the “from the horse's mouth”, an opportunity to present own technical innovations, share experiences, improve the skills in workshops, etc.

Karpova D.V., Khomutenko V.L.

Dnipro State University of Agriculture and Economics

THE MODERN ONLINE EDUCATIONAL SOURCES AS A GOOD WAY OF LEARNING FOREIGN LANGUAGE

Nowadays, searching for additional knowledge in science field, especially using the internet resources, becomes more and more easy. As everybody knows, during last 3 years the online-education area expanded greatly. And if some time ago it provided you only with separated useful lections and materials, like for instance sites of AcademicEarth and MIT OpenCourseWare, innovational education source will let you apply to comprehensive courses on the internet for students in different fields completely for free.

This site for distant education called *Coursera*, and aims to educate millions of students and change traditional ways of teaching. Wide range of themes is presented in program, and it spans the Humanities, Medicine, Biology, Social Sciences, Mathematics, Business and Computer Science etc., that are divided into 20 categories. For the beginning of February 2020, there were presented more than 200 courses in these categories, which could be accessed moreover with 50 000 of students for very each course.

In the site are presented overviews about goals of definite course, its syllabus, format, beginning date, information about lecturer, required background and FAQ answers. For each course 13 video lectures, textbooks, home tasks, tests and final exams are available. Lectures are held by partner university instructors from more than thirty universities all over the world. In case of successful passing the exams signed certificate is sent to the student.

Advantages of *Coursera* are mainly connected with free and easy application, therefore every interested person with enable internet connection could participate it. Courses presented there are usually requiring no obligate background, and a lot of them are at the intersection of disciplines, helping to expand knowledge or take a try in new sphere. Main principle of their educational approach consists of interactivity of the courses and applying to student's own rhythm of work, but every assignment must be submitted before its deadline. And, of course, additional abroad certificates would display in a favorable light its owner.

As for disadvantages of this source should be mentioned low language diversity, for up-to-date state materials are mostly presented in English and a few in French, even with availability of different subtitles, tasks are collected in language, in which course is performed. And, apparently, there is a problem with certificates evaluation, because certificates do not refer to any university yet, only to particular lecturer. It is obvious that these problems connected with *Coursera* being relatively new educational resource, though solvation of any of these problems requires time.

Recently, question about using the internet resources for education of specialists in some field occurs to be the topical issue in the age of computer technologies. And paying attention to new educational methods and programs is highly essential. Spreading information on conferences among students, instructors and researchers appears to be the best way to familiarize people to new information. Suggested resource consociates new approaches in this sphere and highly availability.

Kazakevych O.I.

Dnipro State University of Agriculture and Economics

CALLAN METHOD IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES

The Callan Method is a fast and dynamic approach to language teaching and learning that consists of guided conversations with native speakers. In the lessons, students are encouraged to speak from the moment they enter the classroom. The learners actively practice English during the lesson, speaking the entire time. If you're aimed to take English exams at level B, B2 and C1, the Callan method is the

fastest way to acquire language skills you need to succeed, and you'll be able to speak fluently and confidently.

The Callan method provides carefully programmed language practice. During every lesson, you learn new grammar and vocabulary. You immediately practice using it and everything is revised in the systematic way so that you remember what you've learnt.

A Callan method lesson is very different from other language lessons you have experienced before. You do not sit in silence doing a reading comprehension test of a grammar exercise from a book. You do not have "free conversation" where you only use words and structures you already feel comfortable with. Of course, activities like this can help, but you can do them at home or in a café. At Callan method lesson you are busy with important activities that you cannot do outside the classroom. You are listening all the time. You are speaking a lot, and all your mistakes are corrected. You learn quickly because you are always surrounded by the target language. There is no silence and no time to get bored or lose your concentration.

When you are learning a foreign language, you need to hear, see and use words and grammatical structures many times before you really know them properly and can use them confidently and naturally. The Callan method is based on a carefully constructed system of revision. New words and grammar are taught using language you have already learned. You immediately practice the new material, listening to questions, saying the answers and getting immediate correction for any mistakes.

Callan Method teachers speak quickly. You will practice listening to quick, natural speech and you will soon be able to understand without first translating into your own language. The idea of not translating is at the centre of Callan Method; it helps you to start thinking in the target language.

With the Callan method the teacher helps you when you are speaking and corrects all your mistakes at the moment you make them. The teacher corrects you by imitating your mistake and then saying the correct pronunciation. For example if you say "He come from Spain", the teacher quickly says "not come – comes". You should immediately repeat the correct word and continue with your sentence.

Kramarenko T.V.

Dnipro State University of Agriculture and Economics

MODERN TEACHING METHODS AS A PART OF A MASS EDUCATIONAL REFORM

In most European countries modern teaching methods are considered to be a part of a mass educational reform and Ukraine is not an exception. They brought on by the advent of technology and the need to not only educate but also inspire and generate curiosity among students of higher education establishments.

This has resulted in the need to modify the traditional style of teaching in such a manner that the new teaching methods are more demonstrative, explanatory and practical. It will not be an exaggeration to say that, these new teaching techniques involve a style of teaching that focuses on cognitive thinking and the development of new patterns of learning.

The matter is that, in modern education methods used at universities, the student is central to curriculum designing and lesson planning. Generally, the teacher acts as a facilitator, flooring the way for the student to learn, by providing the necessary resources and support. New teaching techniques and modern learning methods have been found effective on a higher education level.

Obviously, the education sector has consistently evolved and changed over the decades to adapt to modern-day developments, particularly in the fields of science and technology. Subsequently, changes were also made to the manner in which education is imparted from the grassroots level up. Hence, the latest teaching methods, with modern learning and teaching strategies, must be both knowledge- and technology-driven. This is important to thrive and progress in society as a whole.

Modern teaching techniques avoid spoon-feeding students and encourage creative thinking and problem-solving. This is done by concentrating on developing application-based skills and learning in a manner that's relevant to the increasing needs.

With an emphasis on innovation and generating curiosity, new teaching techniques inspire the entrepreneurial spirit, a crucial vehicle in the development of society. The traditional approach of memorizing and reciting, implemented on a mass scale, leads to a stagnated society. Modern teaching methods, on the other hand, foster progression.

The scope of knowledge has increased. We are no longer isolated from one another, and there is a global exchange of information. This has also resulted in an increase in the human potential to adapt to and imbibe global knowledge. This can be done through new strategies and techniques of teaching so that education is more holistic.

Lastly, by emphasizing an exploratory approach, modern learning methods shift focus from parroting to discovering and researching unexplored areas across different fields.

Known to be a constructivist approach, modern teaching differs from traditional teaching methods. Students aren't instructed to memorize and recite. Instead, modern teaching methods emphasize that learning objectives be met through classroom interaction, collaboration and active participation in engaging activities.

There are some characteristics of modern teaching styles: learner-centric, collaborative approach, integrative, interactive, inclusive, active participation.

In addition, new teaching techniques impart knowledge in such a manner that it generates curiosity among the students. Technology and global exchange of information have played a vital role in doing so, causing a shift in the conventional classroom dynamic. To account for this shift, teachers make use of some of the following new teaching methods: collaborative learning, spaced learning, flipped

classroom, self-learning, gamification, VAK teaching: visual, audio and kinesthetic (movement) teaching, crossover learning.

Apart from these, there are certain methodologies that every modern day teacher must integrate into their teaching. These methodologies are slowly but steadily changing the educational environment and have been shown to improve academic performance.

Project-based learning requires a teacher to provide a student with projects that may tackle real-life scenarios instead of relying on theoretical knowledge gathering. It also encourages the development of supplemental competencies such as critical thinking and communication.

Problem-Solving Learning is a cyclic methodology wherein answering the posited questions leads to further questions jolting curiosity in a student. Moreover, it encourages creative thinking and improves problem-solving abilities.

Design-Thinking promotes innovative ideas and creative thinking by designing problems that trigger the creative minds of the students.

Thinking-Based Learning. The primary goal of this methodology is to move beyond the conventional method of memorization by converting information to knowledge via contextualization and analysis.

Competency-Based Learning, where students' core competency is identified and nurtured so that a functional work habit may be established.

Summing up, these are some of the latest teaching methods that teachers can employ to impart a more holistic education. As a result of the learner-centric and collaborative approach of modern learning and teaching strategies, there's an increase in cooperation among peers and competition is decreased, resulting in a healthier and more conducive education environment.

Lazarenko V.A.

Dnipro State University of Agriculture and Economics

GPT AS A BRAND-NEW TECHNOLOGY FOR LEARNING FOREIGN LANGUAGES

GPT (Generative Pre-trained Transformer) chat is a technology that uses artificial intelligence (AI) and natural language processing (NLP) to generate human-like responses to user inputs in a conversational format. This technology has various applications, including customer service, language learning, and personal assistants.

Using GPT chat as a tool for language learning can be highly beneficial. GPT chat can help you improve your foreign language skills in a number of ways.

First of all, use to practice conversation skills: With GPT chat, you can practice your conversation skills in the foreign language you are learning. You can ask questions, respond to prompts, and engage in natural conversations with the chatbot.

Another reason, you can improve vocabulary: GPT chat can expose you to new vocabulary and help you learn how to use it in context. You can ask the chatbot for definitions of words, ask for synonyms, or practice using new words in sentences.

Also, you can work on grammar: GPT chat can help you improve your grammar by providing real-time feedback on your language usage. The chatbot can correct your mistakes and offer suggestions on how to improve your language skills.

Moreover, it can help you to increase fluency: Regularly using GPT chat to practice your foreign language skills can help increase your fluency in the language. The more you practice, the more natural and comfortable you will become with the language.

In the same way, to use GPT chat to learn a foreign language, you can find language learning chatbots online or within language learning apps. Some chatbots are designed specifically for language learning, while others may offer language learning as one of their features.

All in all, when you use GPT chat to learn a foreign language, it is important to remember that while the chatbot can help improve your skills, it should not be your only method of language learning. It is also important to practice speaking with natives, engage in reading and writing in the language, and use other language learning resources to fully immerse yourself in the language.

Medvedeva M.V.

Dnipro State University of Agriculture and Economics

WHY YOU SHOULD STUDY FOREIGN LANGUAGES

We live in such a time that knowledge of a language is not only an indicator of human development, but also a vital necessity. Each person should know, in addition to his own language, also a foreign one. Knowledge of a language gives us a lot of opportunities and provides social comfort. There are hundreds of reasons to start learning a foreign language.

So what is language for?

Trips. Knowledge of a language makes it possible to travel freely and not get into awkward situations. This not only helps to save on a translator, but also provides an opportunity to independently communicate with people, learn the culture from the inside without a language barrier. With knowledge of a language, you get more pleasure and comfort when traveling.

New acquaintances. It is now popular to communicate in social networks and search for new acquaintances there. Therefore, you can find new friends and start communicating with them. In this way, you will expand your cultural boundaries and find out the structure of the country as it is. After all, it is always much more

interesting to learn something from someone personally than to stumble upon the same information on the Internet.

Perspective job. Everyone knows that in order to get a good job now, they evaluate not only your professional skills, but also your knowledge of a foreign language. Moreover, workers who deal with English receive a salary of 43-44% more. In the modern world, good companies work with foreign partners, so employees with such knowledge of the language are highly valued.

Watching movies in the original. Most of the population watches films and TV shows in translation, and everything seems to be fine, but only there are such translations where the whole meaning of the characters' lines changes. In addition, viewing in the original gives us the opportunity to get to know the character better and feel the plot.

Reading books in the original. Reading books is good. Reading books in the original is even better. In translation, as a rule, the original meaning of the word and the beauty of writing change. After reading the books in the original, you will be surprised how the writer skillfully uses words and conveys the feelings of the characters.

Possibility to keep pace with the time. Almost all programs, shows, international news, conferences, sports competitions are in English. Knowing a foreign language automatically gives you access to any information, including newspapers and magazines.

Education abroad. Now almost everyone can get an education abroad online or remotely. In addition to money, knowledge also matters. Knowing a language will make it much easier for you to learn. A foreign diploma will open many doors and make it easier for you to get a job in foreign companies.

Exploring the culture. There is a saying, how many languages you know, so many times you are a person. You can learn about the culture of the country without knowing the language, but to plunge into it completely is not. Only knowing the language can you fully understand a foreigner, start thinking like him. After all, there are some things that cannot be translated.

So, there are many reasons to learn English, because it opens up so many opportunities for every person. Knowledge of a language is a must for everyone. We live in such a time that you can learn any language without leaving your home. So why not take advantage of this opportunity?

Mozhacheva I.S

Dnipro State University of Agriculture and Economics

AVOIDING MISTAKES DURING LEARNING ENGLISH

Imagine the following situation: you have spent many years learning a language, and upon arrival in a country where this language is fluent, you find that

you have wasted several years because you cannot explain your thoughts and cannot understand other people. The question immediately arises: “What am I doing wrong? Where did I make a mistake? Let's discuss what problems and difficulties you may encounter when learning English. Let's do this!

To begin with, let's break our mistakes into 3 types: psychological, methodological and grammatical. Psychological errors:

- Incorrect goal setting. If you learn any language without a definite and clear goal, then it will not give you any pleasure or result. You should always set a clear goal for what you need a foreign language. Maybe you want to study abroad? Or maybe you want to get promoted on the career ladder and work with foreign partners? You must be aware of where you are going and what you want to achieve.

- Fear of making mistakes. Most people think that everything should be “perfect” at once and try to pronounce only those words and constructions that they have learned a long time ago and are confident in using. But as experience shows, it is necessary to make mistakes. Trying to protect yourself from mistakes, you deprive yourself of practice. Look at young children as they learn to speak. Don't they make mistakes? They do, and a lot. But they are not afraid to speak up, and in the end quantity turns into quality. When you make a mistake, you learn the topic better, check whether you understood everything correctly.

- Lack of self-discipline. You can't skip classes. And this is not an empty phrase that all teachers repeat. Every missed lesson plays an important role in learning. In class, you can review previously learned material or focus more on practicing a specific speaking skill, not to mention new material. Therefore, if for some reason you were unable to attend the lesson, then be sure to review the lesson material at home on your own and note the points that you do not understand.

- Expecting someone to teach you. Often people over-rely and even shift the responsibility to teachers and tutors. This, of course, is completely wrong. First of all, the result depends on you! A good tutor or teacher only provides the necessary assistance and guidance. You need to study every day, even if your teacher did not set homework. Only you can force yourself to study seriously.

- Concentration on grammar. You think that having studied all the grammar rules, you will speak without mistakes, and you are right! But will you sound right? By focusing on learning grammar, we can speak without errors, but not naturally. It is better to focus not on grammar rules, but on natural phrases in a bright context. Of course, grammar rules are important, especially if you plan to study the language in depth, and not just use it when traveling. But it is incomparably more important to listen, read and memorize real colloquial phrases.

- Only reading. To master a language, it is important to hear it and practice speaking it. You can perfectly understand English texts, but be unable to perceive the same text by ear, much less connect a couple of phrases to answer. The key to speaking is listening, repeating and learning vocabulary in context.

- Only words. As experience shows, it is much more effective to study not just individual words, but phrases. This is very similar to how a child learns to talk by memorizing simple constructions and turns of speech. Try to learn the noun along

with the adjective, verbs and prepositions. This will definitely simplify your task of learning English.

- Insufficient repetition of the studied material. Less, but better - in the language this rule works 100%. You do not need to learn a lot of new material, just repeat the material covered more times than you are used to, but not all at once, of course. You do not need to memorize only the rules - develop associative thinking and figurative memory. Try to associate new words and expressions with information you already know: sensations, smells, sounds, tastes, visual images, etc. So you will memorize the material much faster and more efficiently.

- Ignoring correct pronunciation. You can be a grammar guru, have a good vocabulary and be able to apply what you learn in practice, but speak with a terrible accent. There can be a lot of reasons for this phenomenon: choosing an incompetent tutor, insufficient time for practicing pronunciation, ignoring audio courses, lack of live communication in English, etc. The main problem is that over time, it becomes more and more difficult to eradicate pronunciation errors.

Grammar mistakes that students make when learning English (most common):

- The verb "to be". Many students like to say "I am" (I am) so much where they don't need to "be" at all. The result is: "I am working", "I am agreeing", "I am going", etc.: I am agree (classic of the genre) - I agree / I don't agree (I agree / disagree). But where the verb "to be" should be, it is often omitted: I _ afraid (I don't afraid / scared) of - I am afraid (I am not afraid / scared) of (I'm scared / I'm afraid).

- Incorrect word order in a sentence.

Many students in English speech use the word order characteristic of the Russian language. From the point of view of the English language, this sounds wrong.

To ensure proper work, use new parts (correctly). Use new details for proper work (wrong).

Кімната досить велика? Is the room big enough?

Is the room large enough?

So, we would like to sum, that

- Learn words in context, or learn ready-made phrases.
- Don't spend a lot of time studying grammar, but pay attention to what you say.
- Learn English not by reading, but by speaking. Like grammar, reading is a good help, but it is not a universal key to the language.
- Review what you have learned many times over several days, and then come back to it after a week and after a month.
- Find an environment for communication. Learning a language alone is hard.
- Don't be afraid to make mistakes. Mistakes can only be overcome with practice.

DEUTSCHSPRACHIGE AUSBILDUNG FÜR ZUKÜNFTIGE LANDWIRTE

In einem offenen Arbeitsmarkt wird die Bereitschaft, sich in deutscher Sprache beruflich zu verständigen, zum wichtigsten Schritt auf dem Weg zu einer erfolgreichen Karriere. Vor diesem Hintergrund steht das akademische Personal vor der Aufgabe, neue pädagogische Technologien für eine qualitativ hochwertige Deutschausbildung an landwirtschaftlichen Hochschulen zu finden. In Anbetracht der Tatsache, dass nicht alle pädagogischen Technologien den Besonderheiten des Deutschunterrichts für berufliche Zwecke an landwirtschaftlichen Hochschulen Rechnung tragen, erfordert diese Frage zusätzliche Forschung, was die Relevanz unserer wissenschaftlichen Forschung bestimmt.

Zahlreiche ausländische (G. Wellington, M. Woolman, D. Johnson, R. Johnson, M. Clark, S. Spalding, R. Thomas) und ukrainische Wissenschaftler (N.P. Volkova, S.P. Kozhushko, S.Y. Nikolaienko, T.O. Pakhomova, O.I. Pometun, O.B. Tarnopolskyi, V.A. Trindiuk) haben sich in ihren Arbeiten mit der Einführung und Nutzung pädagogischer Technologien im Fremdsprachenunterricht beschäftigt. Obwohl diese Arbeiten sowohl theoretische als auch praktische Aspekte des Einsatzes pädagogischer Technologien im Fremdsprachenunterricht behandeln, ist die Frage des Einsatzes pädagogischer Technologien im Hinblick auf die Besonderheiten des Fremdsprachenunterrichts an landwirtschaftlichen Hochschulen noch nicht ausreichend erforscht. Dies ist das Ziel unserer Forschung.

Bei der Auswahl der pädagogischen Technologien für den Deutschunterricht an landwirtschaftlichen Hochschulen müssen die geringe Zahl der Unterrichtsstunden, die geringe Motivation zum Erlernen von Fremdsprachen und die geringe Entwicklung praktischer Fähigkeiten zur Anwendung der deutschen Sprache im beruflichen Alltag berücksichtigt werden. Unter Berücksichtigung dieser Merkmale haben wir die folgenden pädagogischen Technologien ausgewählt, von denen wir glauben, dass sie diese Defizite ausgleichen können: kollaborative Technologien, Case study und Portfolio-Technologien. Lassen Sie uns jede dieser Technologien näher betrachten.

Kollaborative Technologien oder, wie es in der westlichen pädagogischen Literatur gemeinhin genannt wird, kooperatives Sprachenlernen, ist "eine Lerntechnologie, die auf der Interaktion von Schülern in einem Team oder einer Gruppe (gegenseitiges Lernen) basiert, wobei letztere nicht nur individuelle, sondern auch kollektive Verantwortung für die Ausführung von Lernaufgaben übernehmen, sich gegenseitig helfen und kollektive Verantwortung für den Erfolg jedes Schülers beim Beherrschen einer Fremdsprache tragen" [3]. Dies ermöglicht es, die Verantwortung für die Aufgabe auf alle Gruppenmitglieder zu verteilen.

Die nächste Technologie, die wir im Zusammenhang mit unserer Studie betrachten werden, ist die Technologie der "Case study". Diese Technologie oder

Методика beinhaltet die Verwendung von Situationen aus dem wirklichen Leben für pädagogische Zwecke, die zunächst unabhängig voneinander untersucht und dann in einer Gruppe diskutiert werden. Die Methode „Case study“ hat nicht den Nachteil der Trockenheit, des sensorischen Hungers, des Mangels an Empfindungen und Emotionen, die für das traditionelle Lernen typisch sind.

Angesichts des Mangels an Unterrichtsstunden und der geringen Motivation, Deutsch zu lernen, halten wir den Einsatz der Portfolio- oder Sprachportfolio-Technologie für angemessen. In unserer Studie verstehen wir in Anlehnung an S.Y. Nikolayenko das Sprachenportfolio als "ein Mittel zur Vermittlung und Entwicklung der Fähigkeit und Bereitschaft der Schüler zur selbständigen Beherrschung einer Fremdsprache und einer fremden Kultur sowie als Indikator für fremdsprachliche interkulturelle Kompetenz" [1]. Beim Unterrichten des Kurses "Deutsch (für besondere Zwecke)" ist es sinnvoll, die folgenden Arten von Sprachenportfolios zu verwenden: 1) ein Sprachenportfolio als Instrument zur Selbsteinschätzung der Leistungen des Lernenden im Prozess der Beherrschung einer Fremdsprache; 2) ein Sprachenportfolio als Instrument für das autonome Lernen einer Fremdsprache nach Art der Sprachaktivität, nämlich ein Sprachenportfolio für Sprechen, Hören, Lesen, Schreiben; 3) ein Mehrzweck-Sprachenportfolio [2]. Jedes dieser Portfolios erfüllt seine eigene Funktion, was den Lernprozess überschaubar macht.

In Anbetracht der Besonderheiten des Fremdsprachenunterrichts an landwirtschaftlichen Hochschulen halten wir es daher für angemessen, im Kurs "Deutsch (für berufliche Zwecke)" pädagogische Technologien wie Kollaborationstechnologien, Case study und Portfolio-Technologien einzusetzen.

ЛІТЕРАТУРА

1. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студентів класичних педагогічних і лінгвістичних університетів / О.Б. Бігич та ін.; за заг. ред. С.Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.
2. Пахомова Т. О., Гальченко О. Ю. Мовний портфель у системі підготовки майбутніх фахівців до професійно спрямованого англомовного писемного спілкування. *Східні слов'яни: історія, мова, культура, переклад* : матеріали VI всеукр. наук.-метод. конф., м. Дніпропетровськ, 17-18 квіт. 2013 р. Дніпропетровськ: Біла К. О. 2013. С. 111-115.
3. Пометун О.І., Пироженко Л.В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: науково-методичний посібник / за ред. О. І. Пометун. Київ: Видавництво А. С. К. , 2004. 192 с.

TEACHING TACTICAL MEDICINE IN AN ENGLISH FOR PROFESSIONAL PURPOSES COURSE

Due to Russian invasion the process of education has not stopped in Ukraine but it has greatly changed. All Ukrainian academics have gained a lot of experience in distant learning during COVID-19 pandemic therefore previous acquired knowledge has helped us to provide education in proper way. While training medical students during war time we have come to the conclusion that we should change our programme to meet the needs of current situation in our country. That is why we decided to include tactical medicine into our curriculum.

Tactical medicine is a subfield of emergency medicine that involves the delivery of medical care in high-risk and hostile environments, including combat zones, disaster areas, and other hazardous situations. The objective of teaching tactical medicine in an English for professional purposes course is to equip students with the necessary language skills and medical knowledge to communicate effectively and provide life-saving medical care in these high-stress situations.

Teaching tactical medicine in an English for professional purposes course requires a specific set of language skills. In addition to fluency in English, students must be proficient in medical terminology, including anatomy, physiology, and pharmacology. Students must also be able to understand and use tactical communication protocols, such as radio codes and jargon, and be familiar with the standard operating procedures (SOPs) used by military and law enforcement agencies.

The teaching of tactical medicine in the English for professional purposes course should be based on a combination of theoretical and practical instruction. Theoretical instruction should include lectures and interactive discussions that cover topics such as basic life support, trauma care, and medical triage. Practical instruction should include hands-on training that simulates real-world scenarios, such as treating a gunshot wound or administering emergency medical care in a disaster zone. Simulation-based learning should be used to help students develop the critical thinking and decision-making skills required in high-stress situations.

The content of a tactical medicine course for English for professional purposes should cover a range of topics. The course should begin with an introduction to tactical medicine, including the history and evolution of the field, and an overview of the types of high-risk environments in which tactical medicine is used. The course should then cover basic life support, including cardiopulmonary resuscitation (CPR), airway management, and hemorrhage control.

The course should also cover advanced trauma care, including the management of blast injuries, burns, and penetrating trauma. Students should be taught how to recognize and manage life-threatening injuries, including tension pneumothorax, sucking chest wounds, and massive hemorrhage. The course should also include

instruction on the use of specialized medical equipment, such as tourniquets, chest seals, and hemostatic agents.

In addition to medical knowledge, the course should also cover tactical communication and teamwork. Students should be taught how to communicate effectively in high-stress situations. Students should also be taught how to work in teams, including the roles and responsibilities of team members, and how to coordinate medical care in a tactical environment.

Assessment and evaluation are essential components of a tactical medicine course for English for professional purposes. Students should be assessed through a combination of written exams and practical assessments. Written exams should cover both theoretical knowledge and practical application, including the recognition and management of medical emergencies. Practical assessments should include simulation-based scenarios that test students' ability to provide life-saving medical care in a high-stress environment.

Teaching tactical medicine in the English for professional purposes course is a valuable investment for students pursuing careers in emergency medicine, law enforcement, and the military. The course should be based on a combination of theoretical and practical instruction, with an emphasis on hands-on simulation-based learning. The course should cover a range of topics, including basic life support, trauma care, and tactical communication and teamwork. Assessment and evaluation should be used to ensure that students have developed the necessary language skills and medical knowledge to provide life-saving medical care in high-risk and hostile environments.

Silkov R.L., Stasiuk T.V.

Dnipro State University of Agriculture and Economics

MODERN TECHNOLOGIES OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES

The term teaching technologies (or pedagogical technologies) is used to denote a set of methods of a teacher's work (methods of his scientific organization of work), with the help of which the achievement of the learning goals set in the lesson is ensured with the greatest efficiency for the minimum possible period of time to achieve them.

The most important characteristics of teaching technologies are the following:

a) Efficiency (a high level of achievement of the set educational goal by each student), b) Cost-effectiveness (per unit of time a large volume of educational material is absorbed with the least expenditure of effort on mastering the material), c) Ergonomics (learning takes place in an atmosphere of cooperation, a positive emotional microclimate, in the absence of overload and overwork), d) High motivation in studying the subject, which contributes to an increase in interest in

classes and allows you to improve the best personal qualities of the student, to reveal its reserve capabilities. Most researchers consider teaching technologies as one of the ways to implement in the classroom a personal-activity approach to learning, thanks to which students act as active creative subjects of educational activity. In the methodology of teaching foreign languages, it is customary to refer to modern teaching technologies as: collaborative learning, project method (project technologies), student-centered learning, distance learning, use of a language portfolio, tandem method, case study technology, computer and audiovisual technologies. Let's consider some of the listed learning technologies.

Collaborative learning. This learning technology is based on the idea of interaction between students in a group of classes, the idea of mutual learning, in which students take on not only individual, but also collective responsibility for solving educational problems, help each other and bear collective responsibility for the success of each student. In contrast to frontal and individual learning, in which the student acts as an individual subject of educational activity, is responsible only "for himself", for his successes and failures, and the relationship with the teacher is of a subject subject nature, when learning in cooperation, conditions are created for interaction and cooperation in the "student-teacher-group" system and the collective subject of educational activity is actualized. The concept of teaching has received practical implementation in a number of options for the technology of such teaching proposed by American teachers and is focused on creating conditions for active joint activities of students in different learning situations offered by the language teacher. If you combine students into small groups (3-4 people) and give them one common task, stipulate the role of each student in completing the task, then a situation arises in which each student is responsible not only for the result of his work, but, which is especially important for this learning technology, for the result of the whole group. Together, the task is being solved, and strong students help the weaker ones in the success of its implementation. This is the general idea of collaborative learning, and for the task, the study group is formed in such a way that there are both strong and weak students in it. The grade for the completed task is one per group. Various collaborative learning options have been developed. Here it is important to emphasize that when organizing educational activities using the technology of cooperation, the student's individual independent work becomes the initial part of collective activity. Teaching techniques in cooperation are implemented in the course of the performance of game tasks by the students in the situations of society offered to them. For mastering a language, an important condition is communication in the target language. According to our observations, learning in cooperation is learning in the process of communication of students with each other, and purposeful work in cooperation can increase interest in classes and significantly increase the time of speech practice of each student in the lesson.

Computer training. This is teaching a foreign language using curricula designed for working with a computer. It arose on the ideas of programmed teaching and nowadays has a significant impact on all aspects of the educational process in connection with the massive computerization of secondary and higher schools, the creation of computer programs for various

academic disciplines, including for those studying foreign languages, using the capabilities of the Internet both in the classroom and in the independent work of students.

In most cases it remains possible, firstly, to focus on the linguistic aspects of the material to be studied (for example, by offering students terms as answers, having a similar structure). The first group of problems is associated with the development of the content of intensive education based on modern research in the field of linguistics, pedagogy, psychology. Putting forward as the starting point of intensive training an orientation towards learning communication through communication, we note the insufficient development of such issues as the delimitation of the spheres of communication themselves, basic vocabulary and speech patterns for each area, as well as the methods of their introduction and consolidation. The second group of problems concerns the wider introduction of modern technical teaching aids and audiovisual aids into the intensive training system. The third group of problems is related to the field of application of intensive methods. Most intensive courses are designed for the initial stage of education and mainly in the field of everyday communication.

REFEERNCES

1) Bakirova H.B. Teaching foreign language terminology at non-language universities. International journal of discourse on innovation. Integration and education.

2) Bakirova H.B. Formation of terminological competence in ESP education. Novateur publications. Journal NX- A Multidisciplinary Peer Reviewed Journal, ISSN No: 2581 4230 VOLUME 6, ISSUE 11, India.-2020. P 63.

3) Kitaygorodskaya G.A. Methodology for intensive teaching of foreign languages. M., 1982.

4) Klarin M.V. Pedagogical technology in the educational process: Analysis of foreign experience. M., 1989.

Starykovska D.O.

Dnipro State University of Agriculture and Economics

HOW TO MOTIVATE STUDENTS TO LEARN FOREIGN LANGUAGES

Motivation is extremely important in the learning process. It is at the center of learning. If the student doesn't want to learn, he or she won't do it, and the teacher can't do anything except motivate.

In particular, the following factors influence student motivation [2]:

- for what practical purpose does the student learn the language (using it, professional growth (in the case of adults), good grades, etc.);

- the feeling that language learning is successful, if the student/student is successful. A student's autonomy, his or her self-confidence, and achievement are part of this feeling. If a person thinks that he is doing something well, he wants to continue doing it;

- the desire to communicate freely - with relatives from another country, friends, boyfriends/girlfriends, business partners, etc.;

- encouragement from other people. If a person lives in a community where knowledge of a foreign language is highly valued, he will understand the importance of learning it. If, on the contrary, a person will not see the meaning in studying and, accordingly, will not have motivation;

- enjoyment of the learning process. There are probably not many such children, but there are those for whom learning as a process of learning something new is interesting. A teacher who teaches a subject, a textbook that contains topics important to the student can be interesting - all this motivates;

- admiration for the culture of the people whose language is being studied. For example, a student will be motivated to learn English if he or she is going to study abroad.

It is especially difficult to motivate students when the course is integrated - because it is more complex. For example, chemistry in English. Some students get lost not only in English, but also in chemistry - so you should be especially careful when teaching such programs. Courses in British or American literature are also quite difficult - mainly because of the rich vocabulary of excerpts from the original works. This can affect students in two ways: either they become demotivated, despairing of their abilities, or, on the contrary, when they encounter new vocabulary, they want to learn its meaning.

When learning new complex vocabulary (senior, specialized school, or generally B1+/B2+ level students), it is worth paying attention to morphology: by understanding the use of certain affixes in practice (word building exercises), children will not only enrich their vocabulary, but also will not be afraid, when faced with an unfamiliar word, the basis of which they know, but the other parts - not.

I will give an example from the English language: sure – unsure – assure – reassure – insure – insurance. However, students should pay attention here to the fact that -ure can be a suffix for creating nouns -exposure was formed from exposure.

It is also necessary to form the abstract thinking of students, because simply through the translation of the morpheme of the words "insure/insurance" you will never understand that this is insurance.

Scientists Z. Doryei and K. Csizer say that there are 10 key areas in which a teacher influences student motivation [1]:

The teacher:

- should be as tolerant and sensitive as possible;
- try to behave naturally;
- set a good example - be dedicated and motivated;

Atmosphere in the classroom:

- to bring humor, smile and laughter to the classroom;

- to create a pleasant, calm and safe atmosphere in the classroom;

The task:

- to give clear instructions;
- specify the purpose and benefit of each task;

Attitude: to treat each student as an individual;

Self-confidence:

- to give positive feedback and praise;
- to make sure that students feel success;
- accept mistakes - they are natural during training;

Interest:

- choose interesting tasks and topics;
- to offer a choice of materials and classes during training;
- in order to encourage learning, the interests of students should be used, not tests and evaluations;
- make challenges out of the tasks in order to involve discipleship;

Autonomy:

- encourage questions and other student participation;
- to encourage creativity and imagination;
- to share responsibility for organizing the educational process with apprentices as much as possible;

Reality: try to make tasks interesting for everyone and also related to real life;

Aim/Purpose:

- to establish several specific learning objectives for apprenticeship;
- encourage students to set goals and work to achieve them;
- analyze the goals of apprenticeship and their needs;

Culture:

- to acquaint students with the culture of the language they are learning;
- invite native speakers;

Tamchuk L.M., Zazharska N.V.

Dnipro State University of Agriculture and Economics

THE GRAMMAR TRANSLATION METHOD AS THE WAY OF LEARNING FOREIGN LANGUAGES

There are many methods of teaching languages. Some have had their heyday and have fallen into relative obscurity; others are widely used now; still others have a small following, but contribute insights that may be absorbed into the generally accepted mix.

The grammar–translation method is a method of teaching foreign languages derived from the classical method of teaching Ancient Greek and Latin. In grammar–translation classes, students learn grammatical rules and then apply those rules by translating sentences between the target language and the native language. The method has two main goals: to enable students to read and translate literature written in the source language, and to further students' general intellectual development. It originated from the practice of teaching Latin; in the early 16th century, students learned Latin for communication, but after the language died out it was studied purely as an academic discipline. When teachers started teaching other foreign languages in the 19th century, they used the same translation-based approach as had been used for teaching Latin. The method has been criticized for its shortcomings.

The grammar translation method instructs students in grammar, and provides vocabulary with direct translations to memorize. It was the predominant method in Europe in the 19th century. Most instructors now acknowledge that this method is ineffective by itself. It is now most commonly used in the traditional instruction of the classical languages.

The teaching of grammar consists of a process of training in the rules of a language which must make it possible to all the students to correctly express their opinion, to understand the remarks which are addressed to them and to analyze the texts which they read. The objective is that by the time they leave college, the student controls the tools of the language which are the vocabulary, grammar and the orthography, to be able to read, understand and write texts in various contexts.

The teaching of grammar examines the texts, and develops awareness that language constitutes a system which can be analyzed. This knowledge is acquired gradually, by traversing the facts of language and the syntactic mechanisms, going from simplest to the most complex. That supposes that the teacher corrects the exercises. The pupil can follow his progress in practicing the language by comparing his results. Thus can he adapt the grammatical rules and control little by little the internal logic of the syntactic system. The grammatical analysis of sentences constitutes the objective of the teaching of grammar at the school. Its practice makes it possible to recognize a text as a coherent whole and conditions the training of a foreign language. Grammatical terminology serves this objective. Grammar makes it possible for each one to understand how the mother tongue functions, in order to give him the capacity to communicate its thought.

СЕКЦІЯ 3
ПРОФЕСІЙНА, МІЖСОБИСТІСНА Й МІЖКУЛЬТУРНА
КОМУНІКАЦІЯ

ЧИ ДОБРЕ ВИ ПАМ'ЯТАЄТЕ ФРАЗИ ДІЛОВОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Сьогодні світ відкрив багато можливостей для українців. Гранти, семінари, пропозиції по роботі. Нам не обов'язково переїжджати в іншу країну, адже більшість компаній та благодійних асоціацій пропонують онлайн режим співпраці. Мова — це інструмент, яким користуються люди, щоб висловлювати свої думки. Тому кожне слово цінне не саме собою, а контексті. Не вивчайте англійські слова у вакуумі. Якщо вам зустрілося незнайоме слово і вирішили його запам'ятати, випишіть контекст, у якому було вжито. Наприкінці XIX ст. методисти не приділяли особливу увагу питанням навчання лексики. Спеціальних лексичних вправ у вітчизняній методиці немає, оскільки вважали, що засвоєння слів відбудеться у процесі розмов, читання, письма, перекладу та заучування текстів. На початку XX ст. приділяли увагу семантизації слів, тобто. метою лексичних вправ було створення різних асоціацій і такі вправи сприяли запам'ятовуванню, але не формуванню вміння користуватися лексикою в мовленні.

Ми можемо випробувати долю та стати частиною міжнародного проекту, але для цього ми маємо володіти **універсальною мовою комунікації – бізнес англійською**. Бо загальне знання англійської стане в пригоді для неформального спілкування, та коли на вас щодня чекатимуть зустрічі з англомовним босом, коли потрібно буде відстоювати свої ідеї, узгоджувати договори із партнерами, вести листування та приділяти час іншим робочим нюансам, без знання бізнес англійської, вам у міжнародному проекті довго не втриматися. А щоб у вас бачили не просто професіонала-іноземця, а «свого» члена команди, на допомогу приходить знання загальновідомих *фраз бізнес англійської (Business Expressions)*.

Пропонуємо вам пройти тест. Структура тесту: складається він з 10 питань. Структура у всіх питань однакова. Вам пропонується речення із пропущеним словом. Потрібно обрати один правильний варіант із запропонованих. Після відповіді на останнє запитання, ви побачите результати тесту. Кількість правильних відповідей потрібно звірити з табличкою нижче та дізнатися, наскільки добре ви знаєте *Business Expressions*.

Приділіть увагу питання, де ви помилилися. Це дозволить вам побачити свої слабкі місця, та допоможе відточити потрібні фрази. Перед тим, як ви розпочнете тест, ще одна порада. У кожному питанні буде четвертий варіант відповіді – “не знаю”. *Не ігноруйте його*. Якщо не впевнені у відповіді, краще натиснути на цей варіант, щоб не заробити незаслужені бали просто завдяки вдачі.

- 1) Бізнес, який приносить багато грошей, можна назвати ____ бізнесом.
a. profitable b. rich c. costly d. не знаю
- 2) Коли ви подорожуєте по роботі, ви їдете у ____ .
a. business meeting b. business vocation c. business trip d. не знаю

- 3) Головний офіс компанії називається ____ .
a. central of the company b. headquarters of the company
c. facilities of the company d. не знаю
- 4) Людина, яка спочатку заснувала компанію, є ____ .
a. founder b. owner c. president d. не знаю
- 5) Якщо справи в компанії йдуть дуже добре і існує високий попит на її продукцію/послуги, ми можемо сказати, що бізнес ____ .
a. busting b. boosting c. booming d. не знаю
- 6) He was very keen that we kept in touch and for that reason, he handed me his business ____ .
a. paper b. notice c. card d. не знаю
- 7) I'm afraid it won't be possible to talk to the boss today because he's away ____ business till Tuesday.
a. for b. off c. on d. не знаю
- 8) I've warned you before that you shouldn't get involved in this matter and you have ____ business discussing it.
a. not b. no c. little d. не знаю
- 9) As soon as they heard what had happened, they ____ it their business to find out the truth.
a. made b. tried c. managed d. не знаю
- 10) Another way to say "operate a business" is ____ a business.
a. run b. process c. make d. не знаю

Результати тесту:

0 – 4 правильних відповідей: На жаль, ви ще не готові співпрацювати з іноземними партнерами. Щоб вас коректно розуміли, й ви могли бути переконливим у відстоюванні своїх проєктів, необхідно вивчити фрази бізнес англійської та тренувати їх на практиці. Коли ви серйозно налаштовані бути частиною міжнародної компанії, то опанувати нюанси бізнес спілкування в англійській мові не так й важко. Ми всі колись не знали бізнес англійської мови! Ми в вас віримо й запрошуємо на наш онлайн курс Бізнес англійська.

5 – 7 правильних відповідей: Вітаємо! Ми бачимо, що у вас є відповідний досвід та мовна практика. Ви непогано орієнтуєтесь у бізнес лексиці та граматиці англійської мови. Так тримати! Щоб проагредити ваші знання пропонуємо приєднатися до наших безкоштовних Групових занять та Розмовних клубів.

8 – 10 правильних відповідей: Congratulations! Відмінний результат! У вас прекрасне володіння фразами бізнес англійської. Ви без проблем можете бути частиною міжнародної команди.

Ймовірно, з вами таке траплялося в школі чи університеті: вивчили десяток нових англійських слів, зробили домашнє завдання, написали диктант... І через місяць усі забули. Так відбувається тому, що нову лексику потрібно періодично повторювати та освіжати у пам'яті. Є навіть рекомендований графік повторень англійських слів, складений на основі праць

німецького психолога Германа Еббінгауза:1)використовувати нове слово відразу, як тільки впізнали його;2)знову використати слово через 20–30 хвилин; 3)повторити слово за день;4)повернутися до нового слова через 2-3 тижні; 5)повторити слово через 2-3 місяці;6)закріпити слово через 2-3 роки.

Знання, якими ми не користуємося, рано чи пізно забуваються, як це сталося з віршами та теоремами, які ми навчали у школі. Тому не варто витрачати час на запам'ятовування рідкісних слів, що не використовуються. Це особливо важливо для тих, хто тільки починає вивчати англійську мову. Перш ніж малювати картки та додавати слово до списку для інтервального повторення, переконайтеся, що вам взагалі необхідно знати його.

Існує список із 3 000 слів, яких достатньо, щоб розуміти більшу частину текстів, написаних англійською мовою. Звичайно, за час навчання ви все одно освоїте набагато більше, але спочатку варто звірятися зі списком, щоб не вийшло, що ви витратили час на запам'ятовування рідкісних англійських слів і забули про найважливіші.

Лексичні, граматичні та орфографічні навички є невід'ємною частиною формування мовної діяльності, тобто вміння говорити, аудіювати, читати та писати. Говорити іноземною мовою є найскладнішою частиною вивчення мови, бо студенти потребують достатньої практики, щоб сказати кілька власних слів у зв'язку із ситуацією. Студенти рідко відчують справжню необхідність спілкування англійською мовою, особливо не розуміючи, чи це їм потрібно буде для роботи. А коли через довгий час виявляється, що знання іноземної мови дуже потрібні, вже не студенти, а працівники підприємств, розуміють, що треба підбадьорити довгострокову пам'ять, щоб згадати фрази-кліше з ділової англійської мови.

Література:

1. Вайнрайх У. Мовні контакти: стан та проблеми дослідження / пер. та комент. Ю.А. Жуктенко. Київ: Вища школа – 1979. – с. 263. (українська)
2. Хуторський А. В. Методика особистісно-орієнтованого навчання. Як навчати всіх по-різному? : посібник для вчителя / О. В. Хуторський. - М.: Владос-Прес, 2005. — 383 с. (російська)
3. Sweet H. The practical study of languages. Oxford University Press edition, 1964 – р. 7 – 13. (англійська)

РОЛЬ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОЇ ЛЮДИНИ

Міжкультурна комунікація як суспільний феномен виник завдяки практичним потребам людей, а також інтересу в науковому середовищі та в суспільній свідомості стосовно так званих «екзотичних» культур та мов. Ці потреби утворилися внаслідок бурхливого економічного розвитку багатьох регіонів та країн, революційних змін технологій та глобалізації економічної діяльності. Сучасні технічні досягнення суттєво розширили міжкультурні контакти завдяки створенню нових транспортних засобів та нових форм комунікації. Світ у результаті став значно меншим – і з кожним роком інтенсивність та щільність тривалих контактів між представниками різних культур збільшується. Притому виникає не просто взаємодія, а взаємопроникнення культурних рис, і не важливо, наскільки позитивно чи негативно його учасники налаштовані на спілкування. Окрім економіки, важливими зонами соціальної та професійної міжкультурної комунікації стали освіта, туризм, наука.

Вперше поняття міжкультурної комунікації було сформульовано американськими дослідниками Г. Трейдером та Е. Холлом у 1954 році. Воно вважалося ідеальною метою, до якої повинні прагнути люди у своєму бажанні якомога ефективніше та краще адаптуватися до навколишнього світу [1, с. 115].

Предметом міжкультурної комунікації є контакти, взаємозв'язки між учасниками цієї комунікації. Учасниками можуть бути окремі представники різних культур, а також групи та спільноти, що належать до різних культур, та, у глобальному аспекті, різні культури у цілісному їх уявленні [2, с. 25].

Грунтуючись на вищезгаданій інформації, міжкультурну комунікацію слід розглядати як сукупність різноманітних форм відносин та спілкування між представниками різних культур [1, с. 116].

Існують інші визначення поняття міжкультурної комунікації. Міжкультурна комунікація – це:

- адекватне порозуміння двох учасників комунікативного акту, що належать до різних національних культур;
- механізм, який дозволяє здійснювати спільну діяльність із створення спільних цінностей та єдиного соціокультурного простору, в якому можуть повноцінно розвиватися та взаємодіяти представники різних культур;
- Спілкування людей, що представляють різні культури [4, с. 70].

Вчені, які проводять дослідження у сфері міжкультурної комунікації, виділяють три правила міжкультурної комунікації:

1. Інформація, що передається на невербальному рівні, становить найбільші труднощі для інтерпретації членами іншої культури [3, с. 156].

2. Для досягнення розуміння при спілкуванні необхідно навчати учасників міжкультурної взаємодії терпіння та активного слухання. Діалог у різних формах, у тому числі діалог культур, на різних рівнях передбачає принцип толерантності до іншої думки, іншої точки зору, поведінки та способу життя [3, с. 156].

3. Необхідно вміти передбачати і запобігти можливим помилкам при комунікації з представниками різних культур, інакше міжкультурний контакт, що намічається, може зірватися за рахунок виробленого негативного враження [3, с. 156].

Зараз можна розглянути чому міжкультурна комунікація як навчальна дисципліна, і як навик важлива; і наскільки вона актуальна для сучасної людини та суспільства загалом. У сучасному світі, в умовах інтенсивного розвитку засобів сполучення та комунікації, міжкультурні контакти значно розширилися та стали більш інтенсивними [2, с. 24].

Починаючи з XX століття у сферах науки, культури, бізнесу, політики виникли та розвиваються безліч міжнародних проєктів. Однак, незважаючи на розширення міжнародного спілкування, сторони не завжди досягають згоди з тих чи інших питань. Це відбувається не тільки внаслідок змістовних, принципових розбіжностей у їхніх позиціях, а й через те, що сторони, що контактують, не можуть адекватно сприйняти передану інформацію, зрозуміти і прийняти позицію іншої людини. Відбувається це на ґрунті відмінності культурних традицій та навіть звичок, зумовлених культурною специфікою бачення світу, та способів сприйняття та інтерпретації подій. Так відбувається навіть тому, що в основі такої позиції лежать інші культурні цінності, релігійні погляди та інший спосіб життя. Внаслідок цього виникає ставлення до співрозмовника як «чужого», відмінного від «нашого» [2, с. 24].

Багатьом людям знайоме відчуття незручності, яке виникає під час спілкування з іноземцями, коли їхня поведінка, культурні традиції, звички викликають подив або негативну реакцію. Причому це відбувається не так на раціональному рівні, як на емоційному. Отже, щоб взаємодії між представниками різних культур були максимально ефективними, вони (взаємодії) мають бути організовані відповідно до знання механізмів та принципів міжкультурної комунікації [2, с. 25].

Нині навик міжкультурної комунікації можна розвинути. Багато компаній, які займаються своєю діяльністю за кордоном або співпрацюють із зарубіжними фірмами, влаштовують для своїх співробітників різні тренінги та курси з вивчення МКК, адже, за даними різних джерел (у сфері економіки), нині у світі налічується понад 37 тис. транснаціональних корпорацій з більш ніж 200 тис. філій, у яких працюють кілька десятків мільйонів людей. І для своєї ефективної діяльності вони мають враховувати особливості культури своїх партнерів та країн перебування.

Вивчення та розуміння МКК проходить на двох рівнях: мікрорівні та макрорівні.

На мікрорівні розуміння полягає перш за все в усвідомленні власної культурної приналежності та наявності у себе стереотипів та установок про інші культури. Проблема взаєморозуміння культур на мікрорівні полягає в тому, що при зустрічі двох представників різних культур вони (представники) здебільшого не усвідомлюють своїх культурних стереотипів, установок і несвідомо вважають свої погляди «нормальними», вважаючи при цьому, що й представник іншої культури дивиться на світ так само [2, с. 28]. Якщо ці культурні причини не усвідомлюються, тоді конструктивне взаєморозуміння під питанням.

Розуміння культури на макрорівні – це повне, багатостороннє та цілісне її сприйняття та пізнання. Культурантропологи виділяють два підходи до розуміння культури на макрорівні. Перший підхід полягає в тому, що культура стає об'єктом спостереження та вивчається за допомогою дескриптивно-аналітичних процедур, також часто використовується порівняльне вивчення культур. Другий підхід полягає в тому, що культура розуміється з неї самої, не вдаючись до різних порівняльних і аналітичних процедур [2, с. 28]. Таке цілісне розуміння іншої культури буває можливим у спонтанно виникаючих міжкультурних контактах, за глибокого вивчення мистецтва, літератури, історії іншої культури, а також за досить тривалого перебування в іншокультурному середовищі та за умови дуже хорошого володіння мовою іншої культури. Проте ці два підходи взаємопов'язані.

В даний час міжкультурна комунікація здійснюється в різних сферах: у міждержавних політичних і військових відносинах, у підприємницькій, науковій та освітній діяльності, на рівні міжособистісного спілкування. Знання особливостей ведення міжкультурних контактів забезпечує ефективність комунікацій у сферах, де такі контакти здійснюються, і мають величезну соціальну значущість, тому що дуже тісно пов'язані з проблемами біженців, переселенців, а також людей, які виїжджають за кордон на роботу чи постійне місце проживання. Знання закономірностей, стратегій міжкультурної взаємодії дозволяють уникнути помилок та комунікативних невдач, що призводять до інших провалів – у переговорах, до неефективної роботи колективу, соціальної напруженості.

Ознайомившись із сказаною інформацією, стає зрозуміло, що роль МКК неймовірно важлива, а навик володіння нею необхідний людині як у побуті, так і у професійної діяльності. А його актуальність з кожним роком лише зростає.

Список літератури

1. Грушевицкая Т.Г. Основы межкультурной коммуникации: учебник для вузов / под ред. А.П. Садохина; Т.Г. Грушевицкая, В.Д. Попков, А.П. Садохин. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 352 с.
2. Головлева Е.Л. Основы межкультурной коммуникации: учебное пособие / Е.Л. Головлева. – Ростов н/Д: Феникс, 2008. – 224 с.
3. Персикова Т.Н. Межкультурная коммуникация и корпоративная культура: учеб. пособие / Т.Н. Персикова. – М.: Логос, 2011. – 224 с.

4. Сидоренко С.А. Межкультурная коммуникация в условиях глобализации: дис. канд. социолог. наук / С.А. Сидоренко. – М., 2013. – 144 с.

Демчук Д. С.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

ПРОБЛЕМИ МІЖОСОБИСТІСНОЇ КОМУНІКАЦІЇ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Реалії нашого сьогодення впроваджують свої корективи в програму навчання освітніх закладів, що зумовлює еволюцію технологій та застосування онлайн навчання, як одного з напрямків реформування освіти нашої держави. Дистанційна форма навчання вже три роки стає викликом як для студентів, так і для викладачів. Донині дистанційна комунікація була прерогативою дорослих людей, яким бракувало часу для поглиблення своїх знань, через свої буденні справи. Після примусового переходу з традиційної на «комп'ютерну» освіта стала більш очевидною та одноманітною, оскільки викладачам нелегко перенести свої узвичаєні лекції в онлайн-формат, оскільки слід оперувати методами саме дистанційної освіти, шукати нові підходи до студентів та розвиватися в цьому напрямку. Онлайн навчання має дві протилежні сторони: одна з них – створення можливості послуговування матеріалом з будь-якої точки світу, що має однозначно позитивний вплив на суспільство і підвищує вмотивованість, а інша – проблеми міжособистісної комунікації, насамперед, студентів – молодих, несформованих індивідумів.

Під час мережевого здобуття освіти студенти зазвичай мають обмежені можливості взаємодії з викладачами і одногрупниками, що може зумовити низку питань контактування. Проблема відсутності невербального спілкування під час відеоуроків виникає тоді, коли здобувачі освіти більшість часу не мають змоги спостерігати за жестами й мімікою одногрупників й викладачів, а це ускладнює сприйняття настрою та емоцій співрозмовників. Відсутність безпосереднього контакту зумовлює зниження співпраці та взаєморозуміння співрозмовників, саме тому праця в групах або парах обов'язково повинна проходити з відеозв'язком, що допоможе налагодити контакт з твоєю групою. Відсутність безпосереднього зв'язку з викладачем провокує віддалення відчуття навчального процесу й зниження мотивації здобувати таку освіту. Іноді відстань між учнями і вчителем зумовлює сором'язливість і страх звернутися за допомогою в онлайн-режимі, формується почуття самотності й відчуженості, тому іноді треба влаштовувати офлайн-зустрічі для налагодження відносин та підтримки навичок комунікацій. Спілкування за межами навчання також повинно бути в студентському житті для побудови відкритих стосунків і довіри, неформальна комунікація допоможе злагоджено працювати в колективі

й навчить виходити зі своєї зони комфорту. Нестійке інтернет-з'єднання або технічні проблеми можуть стати причиною поганого сприйняття інформації та розсіювання уваги, деякі студенти й викладачі можуть не до кінця розуміти принципи роботи платформ для онлайн-навчання. Якщо навчання відбувається на світовому рівні виникають мовні бар'єри, студенти можуть мати, наприклад, різні рівні англійської мови, що значно вплине на здобуття знань і розумінні інформації.

В умовах дистанційної форми навчання сьогодні доводиться працювати над його покращенням. Мотивувати не лише студентів до навчання, але й викладачів для того, щоб вони намагалися презентувати інформацію новими, цікавими способами й відкривати нові потенціали здобувачів. Рішенням цієї ситуації є заохочення студентів вмикати камери, не лише під час захисту проєктів, але й на лекціях, практичних заняттях, щоб підтримувати невербальний контакт серед одногрупників. Підвищувати інтерес студентів новітніми технологіями, інтерактивними дошками, онлайн-конференціями не лише на фахові теми, але і на соціальні питання, які нині турбують молодь і суспільство загалом. Проводити додаткові консультації для спонукання до навчання, оскільки всі студенти різні, мають різні здібності, тому коли одному здобувачу матеріал зрозумілий відразу, іншому – треба пояснити його кілька разів, саме тому через відсутність комунікацій із викладачем здобувачі освіти втрачають умотивованість. Нині молодь дійсно складно зацікавити освітнім матеріалом і сприйняття інформації студентом прямо залежить від спроб викладача пояснити її, тому викладач мусить випробовувати кілька способів подання матеріалу.

Отже, чим вища здібність до розумового сприйняття інформації у викладачів і студентів, тим якіснішим є комунікаційний ресурс для обох сторін навчального процесу.

Земелько С.І., Назаренко О.В.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

СТИЛІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ У ПРОФЕСІЙНОМУ СПІЛКУВАННІ

Необхідність сучасного суспільства, його духовні та матеріальні сфери спричинили особливу актуальність проблем спілкування, виділили принципово нові ознаки світової цивілізації, пов'язані з особливостями функціонування інформаційних технологій, процесів глобалізації. У сучасному мовознавстві домінує думка про мову як суспільне явище. Мова окремої людини залежить

від навколишнього середовища і перебуває під впливом мови колективу. Мова – інструмент, за допомогою якого людина впливає на людей, а інші впливають на нього. Вона виникла в суспільстві, обслуговує суспільство і за межами суспільства вона не можлива, як і не можливо суспільство без мови. Високого розквіту в наш час також досягає професійне спілкування, яке формується в умовах певної професійної діяльності, тому певною мірою вбирає її особливості та є частиною цієї діяльності.

У професійній діяльності люди намагаються досягти не тільки загальних, а й особисто значних цілей завдяки знанням та вмінням. Професійне спілкування є однією з універсальних реальностей буття людини, специфічним видом та необхідною умовою її діяльності. У професійному спілкуванні важливо використовувати стиль, який відповідає комунікативним потребам та стандартам професії. Одним з найбільш поширених стилів української мови є науковий стиль. Цей стиль характеризується використанням спеціальної термінології, точністю та об'єктивністю висловлювань. У професійному спілкуванні, де важлива точність і наукова обґрунтованість, науковий стиль може бути дуже корисним. Однак, у деяких випадках, наприклад, у спілкуванні з непрофесійною аудиторією або при веденні публічних виступів, доцільно використовувати науково-популярно стиль, який поєднує наукову інформацію з доступними і приємними для сприйняття формами висловлювань. Основними рисами наукового стилю є поняття та предметність, об'єктивність, точність, логічність, аргументованість викладу тощо. Завдання офіційно-ділового стилю – точно, однозначно та уніфіковано передавати інформацію, регулювати ділові відносини у формі документів. Структура офіційно-ділового стилю найчастіше диктується видами документів, у яких цей стиль використовується. Наприклад, заява має бути написана суворо за загальноприйнятим зразком. Діловий стиль виділяється жорсткою логічною структурою і може містити довгі пропозиції, в яких явно простежується логічний та смисловий зв'язок. Офіційно-діловий стиль є набором встановлених правил та норм, які регулюють письмове та усне спілкування в бізнесі, наукових дослідженнях, урядовій діяльності та інших професійних областях. Його головна мета – забезпечити чітке та точне розуміння того, що хочуть сказати люди, які спілкуються, та зменшити можливість непорозумінь. Роль офіційно-ділового стилю в професійному спілкуванні полягає у таких функціях: забезпечення точності та ясності повідомлення; офіційно-діловий стиль використовує чітку та лаконічну мову, що дозволяє зрозуміти точне значення термінів та виразів; збереження професійної етики; використання офіційно-ділового стилю допомагає зберегти професійну етику та відчуття взаємного поваги між співрозмовниками; забезпечення відповідності до стандартів та вимог; офіційно-діловий стиль дозволяє використовувати відповідні терміни та стандарти в конкретній професійній галузі; вираження формальної поваги та ввічливості; використання формального стилю сприяє виявленню ввічливості та поваги до співрозмовника. Також цьому стилю характерні перерахування та прямий порядок слів. Сучасна людина так чи інакше залучена до наукової чи

виробничої сфери. Це одна з передумов злиття наукового та офіційно-ділового стилів внаслідок їхнього спільного функціонування в одному часі та просторі. Ці два стилі не тільки функціонально близькі – вони споріднені за походженням, що принципово дозволяє їх зближення в умовах історичної потреби.

Одним із важливих напрямів мовної підготовки та формування професійної культури спеціаліста є удосконалення володіння мовою професії, тобто знання термінології, здобуття навичок у впровадженні спеціальної лексики у професійні тексти.

Доцільно відзначити три аспекти цієї проблеми: культуру професійного мовлення як невід’ємну складову іміджу фахівця; формули українського мовного етикету у професійному спілкуванні; особливості функціонування економічної термінології у фінансовій сфері. Акцентується лише на особливостях функціонування економічної фінансової термінології, оскільки від її ґрунтового засвоєння, постійного вдосконалення залежить рівень професійних знань, професійної компетентності (бухгалтера, податкового інспектора, менеджера, фінансиста), рівень професіоналізму, та мовної особи. Культуру мови фінансиста характеризують такі ознаки: 1) Правильність, тобто відповідність прийнятим орфоепічним, орфографічним, граматичним, лексичним нормам. Еталоном правильності служать норми, правила вимови, акцент, словозміни, слововживання, орфографічні правила у письмовій мові тощо. Завдяки цьому реалізується інформаційна функція мови, здійснюється цілеспрямований вплив на свідомість людини; 2) Різноманітність: володіння мовним багатством економічної та публіцистичної літератури; активне мислення; постійне вдосконалення та збагачення мови; 3) Виразність забезпечується оригінальністю у висловленні думок з метою ефективного впливу на партнера з комунікації; 4) Стислість (раціональний вибір мовних засобів висловлення головної думки, тези). Ця ознака формує вміння говорити по суті.

У будь-якому випадку, важливо використовувати стиль, який є відповідним для конкретної ситуації та допомагає досягнути поставленої мети спілкування. Також потрібно пам’ятати про правильність та грамотність мовлення, оскільки в професійному спілкуванні важлива чіткість та зрозумілість.

Якщо дотримуватися всіх правил культури ділового спілкування, можна мати добрі результати у всіх сферах професійної діяльності та стати успішною діловою людиною.

Література:

1. Хміль Ф. І. Ділове спілкування: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів: . К.: «Академвидав», 2004. 208 с.
2. Т. К. Чмут, Т. Л. Чайка, М. П. Лукашевич, І. Б. Осечинський. Етика ділового спілкування: курс лекцій - К.: МАУП, 1999. 2008 с.

3. Н. Д. Бабич. Культура фахового мовлення: навчальний посібник: К.: “Чернівці” 21, 2006. 496 с.
4. Бутенко Н. Ю. Комунікативні процеси у навчанні: Підручник - Вид. 2-ге, без змін. К.: КНЕУ, 2006. 384 с.

Козій О. Р.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет
**БАР’ЕРИ КОМУНІКАЦІЇ СТУДЕНТІВ В АКАДЕМІЧНОМУ
СЕРЕДОВИЩІ**

Сьогодні українські виші мають важке завдання – знайти адекватні відповіді на сучасні виклики, які пов’язані з процесами глобалізації та переходом до інформаційного типу цивілізації. Академічне середовище є складним та багатогранним місцем для студентів, де комунікація грає важливу роль у досягненні успіху. Однак існують різні бар’єри, які ускладнюють комунікацію між студентами та викладачами, а також між студентами самими. Ця теза базується на дослідженні факторів, які створюють бар’єри для ефективної комунікації в академічному середовищі. Серед таких факторів можуть бути мовні перешкоди, різні культурні та соціальні норми, недостатня розвиненість соціальних навичок тощо.

Загалом, термін «бар’єр» використовується у багатьох галузях наукового знання, він означає будь-яку перешкоду або заваду, а також комунікаційний процес. У психології, термін «бар’єр» має негативний відтінок і позначає небажане явище, що потрібно подолати або зняти. Отже, мовний бар’єр можна описати як особисту перешкоду, яка перешкоджає студентові використовувати свої знання та вміння для комунікації. Це є суб’єктивним явищем, що проявляється в емоційному напруженні і негативних переживаннях, які заважають взаємодії з іншими учасниками спілкування.

Внутрішні бар’єри, такі як боязкість, розгубленість, тривога та почуття неповноцінності, можуть заважати студентові вільно висловлювати свої ідеї та думки, студент у такому разі не володіє спонтанним мовленням. Мовний бар’єр може зумовити дестабілізацію ситуації, коли студент зіткнувшись з ним, відчуває нервові напруження та може замовкнути або вибрати знайому мову для спілкування. Для успішного викладання усного мовлення, викладач повинен враховувати роль бар’єра спілкування, який може впливати на ефективність навчання. Важливо виявити наявність психологічного бар’єра в студента, розпізнати його характер і причини, та відповідно до цього вибрати методику навчання, що буде оптимальною для конкретної групи студентів.

Дослідження бар’єрів комунікації студентів в академічному середовищі та шляхів їх подолання може сприяти поліпшенню ефективності комунікації між студентами та викладачами, а також між самими студентами, що,

передусім, може позитивно вплинути на академічну успішність студентів та їхнє майбутнє професійне життя.

Крім раніше згаданих перешкод, спілкування також можуть ускладнювати комунікативні бар'єри – типові труднощі, що виникають через різноманітні об'єктивні або суб'єктивні обставини, і які значно ускладнюють можливість взаєморозуміння між людьми. Такі бар'єри можуть бути пов'язані зі значним числом факторів, таких як різниця в культурних особливостях людей, що спілкуються, різниця в їхніх цінностях, освітньому рівні, релігійній приналежності та інші. Ці перешкоди можна описати як культурні бар'єри. Основними причинами виникнення бар'єрів комунікації можуть бути: зіткнення стилів спілкування співрозмовників; різний лексикон; особливості інтелекту тих, хто спілкується; психологічні особливості партнерів; розбіжності в соціальному статусі, політичних поглядах, професійних спеціалізаціях та релігійних переконаннях.

Постає питання, які методи можна використовувати для подолання та запобігання комунікативних бар'єрів. Для цього можна розглянути такі підходи: постійне удосконалення мовних знань та мовної культури, покращення самоконтролю та розвиток виразного мовлення. Для досягнення цих цілей необхідно створити налаштування на володіння правильним літературним мовленням у всіх ситуаціях спілкування. Також потрібно розвивати загальні психологічні особливості, що сприяють успішному вивченню мовленнєвих навичок та вмінь, такі як правильність мовлення, зрозумілість, точність висловлювання, доречність, багатство, виразність та чистота мовлення. Крім того, можна розвивати невербальні засоби спілкування, такі як міміка, жести, темп мовлення і тембр голосу.

Усвідомлення, аналіз комунікативних бар'єрів і шляхів їх уникнення й подолання сприяє досягненню мети та завдань спілкування, ефективній та плідній взаємодії, гармонізації взаємовідносин, налагодженню ділового, здорового психологічного клімату в колективі.

Отже, питання комунікативно-мовного бар'єру стає все більш важливим в аспекті навчання студентів на всіх рівнях. Комунікаційний процес є складним і передбачає багато кроків, кожен з яких є важливим для успішного передавання та сприйняття інформації. Комунікація є ключовою для зв'язку працівників, підрозділів та організацій, тому її вплив на ефективність роботи беззаперечний. Однак, багато бар'єрів можуть заважати ефективній комунікації, змінюючи зміст повідомлення або ускладнюючи його передачу слухачам. Різноманітні фактори спричиняють комунікативні бар'єри, що ускладнюють процес спілкування. Важливо розуміти їх природу, причини та умови виникнення та подолання. Зокрема, надзвичайно важливо дотримуватися нормальних людських взаємин у будь-якій діяльності і забезпечувати повагу, розуміння та терпіння до співрозмовника в процесі комунікації. Без цього неможливо досягти позитивних результатів у взаєминах. Подолання психологічних бар'єрів вимагає, передусім, внутрішньої роботи зі сторони студента, зокрема, мобілізації внутрішніх ресурсів, а також створення викладачем умов, які

сприятимуть корекції та повному усуненню комунікативно-мовних бар'єрів. Викладачам, своєю чергою, потрібно не лише ретельно вивчати лінгвістичний матеріал, який використовують у процесі навчання, а й звертати увагу на психологічний аспект, який включає адекватний емоційний настрій студентів. Лише за умови врахування всіх чинників можливе коригування та ефективне подолання комунікативно-мовного бар'єру студентами.

Кутова Д.О.Є, Назаренко О.В.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

УЖИВАННЯ СЛЕНГУ СУЧАСНОЮ МОЛОДДЮ

У сучасному світі, де швидкість змін є однією з головних рис, мовлення молоді зазнало суттєвих змін. Старі слова і вирази змінилися на нові, молоді люди стали використовувати нові форми мовлення, включаючи сленг. Використання сленгу серед молоді є невід'ємною складовою сучасної української мови, яке відображає зміни у соціокультурному середовищі та способах спілкування, проте його зловживання може призвести до зниження культурного рівня та спричинити негативні наслідки для мовної поведінки. [2]

Деякі з можливих впливів використання сленгу молоддю:

– Соціальна ідентичність. Користування сленгом може бути способом виявлення своєї соціальної ідентичності або приналежності до певної групи людей, так як сленг часто пов'язаний з конкретними соціальними групами.

– Комунікація. Використання сленгу може полегшувати комунікацію між молоддю, оскільки сленг може бути більш зрозумілим та виразним, ніж стандартна мова.

– Навчання мови. Вивчення сленгу може допомогти молоді краще зрозуміти вживану мову та розвивати свої мовні навички. [3]

Найпопулярніші сленгові фрази в Україні можуть змінюватись в залежності від регіону та соціального середовища, однак деякі з них використовуються в усій країні та є відомими більшості молоді.

Ось деякі з широко використовуваних сленгових висловів в Україні:

“Агритися” – злитися;

“Вайб” – атмосфера, відчуття;

“Душна людина, душила” – нудна, дріб'язкова людина;

“Краш” – людина, яка вам дуже подобається, в яку ви раптово закохалися;

“Крінж” – почуття, близьке до “іспанського сорому”, коли людина відчуває незручність і сором за свої або чужі дії;

“Лук” – зовнішній вигляд, образ;

“Меседж” – повідомлення; думка, яку хочуть донести. [1]

Етимологія та лексикографія сленгу. Іноді слова сленгу можуть бути запозичені з інших мов, особливо з англійської мови, яка є впливовою у світі молодіжної культури. Наприклад, в Україні часто вживають слово “крутий”, що означає “класний” або “надзвичайний”, яке було запозичене з англійської мови. Окрім того, слова і вирази сленгу можуть мати власну стилістику. Це може включати в себе використання складних словосполучень, нестандартні граматичні конструкції та інші особливості мовлення. Наприклад, вживання деяких сленгових виразів може залежати від способу використання слова в мовленні, а також від соціокультурного контексту. [1]

Функції сленгу. Сленг може мати різні функції в мовленні молоді. Він може служити для вираження соціального статусу, культурної приналежності або для залучення уваги. Наприклад, вживання слова “крутий” може вказувати на певний соціальний статус або належність до певної культурної групи. Також, сленг може бути використаний для створення образу особистості або для передачі певного настрою. [4]

Мовна культура та використання сленгу, позитивні та негативні наслідки використання сленгу:

Позитивні аспекти використання сленгу включають:

- Він може допомогти молоді відчувати себе частиною соціальної групи та спільноти, що зміцнює їх соціальну ідентичність.
- Сленг може допомогти створити атмосферу довіри та співпраці між співрозмовниками.
- Він може відобразити культурні та історичні аспекти суспільства та його молодіжної підкультури.
- Правильне використання сленгу може допомогти вдосконалити мовлення.
- Вживання нових слів може збагатити лексичний запас мови та зробити мовлення більш виразним.

Негативні аспекти використання сленгу включають:

- Він може призвести до падіння якості мовного виразу та втрати здатності до формулювання влучних та логічних думок у мовленні.
- Він може знижувати рівень розуміння мови та комунікативних навичок у загальному суспільстві, оскільки багато людей можуть не розуміти сленгові вислови.
- Він може призвести до втрати поваги до мови та її значення в суспільстві, що може впливати на мовну культуру в цілому.
- Він може вести до порушення правопису та граматики мови.
- Правильне використання сленгу може допомогти вдосконалити мовлення.
- Вживання нових слів може збагатити лексичний запас мови та зробити мовлення більш виразним.

Отже, використання сленгу є важливою частиною мовлення молоді в Україні, оскільки воно дозволяє виражати ідентичність та культурну приналежність. Вживання сленгових слів та виразів може бути корисним для розвитку мовлення, але потребує уважності до дотримання правопису та

граматики мови. Розуміння специфіки вживання сленгу в різних регіонах та соціальних групах є важливим для збагачення культурного досвіду та міжособистісного спілкування.

Література

1. Молодіжний-сленг.doc (live.com)
2. Словник молодіжного сленгу: що означають слова — Цікавинки — tsn.ua
3. Франчук.pdf (khmnu.edu.ua)
4. Serova_mag_rob.pdf;jsessionid=75130DFDD191435E55815F8A30A138C3 (sumdu.edu.ua)

Назаренко О.В.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

УЖИВАННЯ ЕМОТИВІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Війна є надзвичайно складною ситуацією, яка викликає сильні емоції у людей, що беруть у ній участь або стикаються з її наслідками. Мова стає важливим засобом вираження цих емоцій, а також засобом забезпечення комунікації між людьми, які перебувають у складній ситуації.

Вербальна активність у месенджерах та соціальних мережах була завжди, а з початком війни набрала ще більших обертів, що викликано легкістю комунікації в онлайн-середовищі. Якщо в реальному житті для спілкування потрібно налагодити безпосередній зв'язок з партнером, здолати фізичну відстань, що потребує певних зусиль та часу, то у віртуальному просторі набір текстового повідомлення та його надсилання займає лічені хвилини, чим неймовірно полегшує взаємодію. До того ж, комунікація через листування в мережі значно ефективніша та економніша.

“Спілкування у чаті (особисте чи ділове) використовується з метою економії часу, тож користувачі намагаються мінімізувати кількість друкованих знаків у повідомленнях, ігноруючи знаки пунктуації, абзаци та ініціальні літери, користуються символами (смайлами, наліпками, GIF тощо) та використовують велику кількість унісегментальних та мультисегментальних скорочень. І хоча чат-комунікація нагадує усне спілкування, тут неможливі довгі відповіді, паузи та нескінченні монологи”. [1, с.102]

У контексті війни, люди використовують мову для вираження своїх почуттів стосовно того, що відбувається, для вираження своєї солідарності з тими, хто постраждав, для допомоги в координації дій та передачі інформації. Наприклад, у соціальних мережах і месенджерах, люди використовують емотикони, які можуть відображати їхні емоції, такі як смуток, страх, гнів або надію.

Зокрема, під час війни, люди можуть використовувати емотикони, які символізують прагнення до миру та перемоги, наприклад, символи миру, серця. Також можуть бути використані емотикони, які відображають підтримку та солідарність з постраждалими, наприклад, символ рук допомоги. Актуальними стали емотикони у жовто-блакитному кольорі: серця, прапори та смайлик, який обіймає серце. Також символи вибухів, пожеж, літаків, блискавок. Наприклад, емотикон з українським національним прапором використовується для вираження підтримки української армії та влади в умовах війни. Українські емотикони не тільки розширюють нашу лексичну палітру, але також відображають українську культуру та ідентичність. Вони стали неодмінною частиною сучасного українського мовлення та допомагають нам ефективніше спілкуватися та виражати свої емоції.

Під час війни лексика може стати більш емоційно забарвленою, так як воєнні події створюють напруження та стрес, які можуть впливати на мовні прояви. У залежності від контексту та мети використання можуть вживатися різні лексичні засоби.

Тож на разі мовна практика як засобів масової інформації, так і авторських дописів та коментарів є індикатором основних суспільних змін, що визначає основні тенденції розвитку лексико-семантичної, словотвірної, синтаксичної структур мови.[2]

Крім того, під час війни може збільшуватися вживання вульгаризмів та обценної лексики, що пов'язано зі зростанням емоційної напруги та стресу. Однак, така лексика може мати високий ступінь негативного впливу на мовне середовище та моральний клімат, тому має використовуватись усвідомлено.

Як відзначає Оксана Лисенко стосовно вислову нашого прикордонника Романа Грибова: “Ненормативна лексика завжди була маркером свободи висловлювань. Тож і це висловлювання для українців стало маркером спротиву. І не варто ототожнювати з рівнем культури людини. Саме така лексика допомагає зняти стрес, бо адекватно реагувати на звірства рашистів по-іншому просто не виходить.”[3]

Вживання таких слів може бути зумовлено емоційним напруженням, в якому перебувають військові під час бойових дій. Це може бути способом вираження незадоволення, стресу або навіть бойового духу.

Крім того, війна може впливати на вживання слів, що відображають емоційний стан людини. Наприклад, люди можуть вживати лексику, яка виражає страх, гнів або безпорадність, такі як “переляк”, “стрес”, “подолання”, “боротьба”, “знищення” та інші. У контексті війни, експресія у мові може бути особливо важливою, оскільки війна є ситуацією, яка спричиняє багато емоцій та настроїв, які потрібно висловлювати та передавати іншим. Наприклад, вживання воєнної лексики, використання риторичних прийомів та інших мовних засобів може допомогти підсилити враження, створені війною, та сприяти формуванню колективного досвіду війни. Однак важливо пам'ятати, що експресія у мові повинна бути відповідальною та поважною до тих, хто її слухає, та не порушувати мовних норм та етикету.

Література

1. Мамченко С. П. Емотикони та мовна специфіка комунікації в месенджерах [Електронний ресурс] / Мамченко С. П. // Стратегії міжкультурної комунікації в мовній освіті сучасних університетів : зб. матеріалів VI Міжнар. наук. конф. III Міжнар. наук. конгресу Society of Ambient Intelligence 2020, м. Київ (2–10 квіт. 2020 р.) / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана» ; [редкол.: І. А. Колеснікова (голова) та ін.]. – Електрон. текст. дані. – Київ : КНЕУ, 2020. – С. 100–106.
2. Загнітко А.П., Домрачева І.Р. Основи мовленнєвої діяльності: Навчальний посібник. Донецьк, 2001. 56 с.
3. Лисенко О. Ситуативна лексика у коментарях українськомовних користувачів соцмереж. https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiRgN76xbX9AhXpk4sKHbIVCQkQFnoECBAQAQ&url=https%3A%2Fzna.yhov.com%2FFFR%2F14114%2Fpv_2022_1-2-165-167.pdf&usg=AOvVaw390whfbBmFmffXEyyagKMP

Пащенко М. С.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

КУЛЬТУРА ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ

Сучасне суспільство не може існувати без мови – найважливішого засобу спілкування, засобу вираження думок та передачі досвіду сучасникам і нащадкам. У людини, що займається виробничою, науковою та іншими діяльностями, мовлення є невід’ємним інструментом. Важливе значення має вивчення й правильне використання мовних засобів у вираженні. Це все поєднує в собі культура мовлення. Питання мовної культури ніколи не втрачає своєї актуальності, бо воно завжди було об’єктом наукової уваги в лінгвістиці.

Культура мовлення – це дотримання усталених мовних норм усної й писемної мови, а також свідоме, цілеспрямоване, майстерне використання мовних засобів залежно від мети й обставин спілкування. Культура мовлення - передбачає дотримання мовних норм вимови, наголосу, слововживання і побудови висловів, точність, ясність, чистоту, логічну стрункість, багатство і доречність мовлення, а також дотримання правил мовленнєвого етикету. Виділяють такі основні аспекти вияву культури мовлення:

нормативність, адекватність, естетичність, поліфункціональність. Основними якісними комунікативними ознаками, їх ще називають критеріями, культури мовлення є правильність, точність, логічність, змістовність, доречність, багатство, виразність, чистота.

Однією з найважливіших ознак культури мови є використання її синонімічного багатства, оскільки, як зазначає Л. А. Семак, «словозближення, введені в авторський текст, оприявлюють особистісні риси адресанта, його

орієнтацію на систему матеріальних і духовних цінностей, оскільки саме синоніми дають змогу поєднати схожі поняття, якнайточніше висловити думку, описати почуття, оцінити факти навколишньої дійсності. [...] Контекстуальні синоніми можуть ретранслювати додаткові відомості про мовну особистість, зокрема містити інформацію про її соціальний статус, гендер » [1, с. 12].

Із метою успішного розвитку навичок культури професійного спілкування послуговуються трьохрівневою моделлю. На думку О. І. Піддубцевої, «пріоритет предметної сторони змісту підготовки забезпечується трьохрівневою моделлю відбору компонентів – від комунікативного аспекту (відбір тем і ситуацій спілкування) до лінгвістичного (відбір текстів) і до процесуального та психофізіологічного (відбір знань, умінь і навичок професійного спілкування)» [2, с. 126].

Культура професійного спілкування – це високий соціально значущий показник рівня знань, здібностей, комунікабельності, розуміння та сприйняття змісту думок, розв’язання певних завдань у професійній діяльності. Змістом професійного спілкування є встановлення та розвиток контактів, засноване на потребі спільної діяльності.

Культура професійного спілкування є важливим складником у боротьбі за успіх у своїй сфері діяльності. Процес комунікації є головним засобом підвищення ефективності управління, ділить ділове та міжособистісне спілкування. Спілкування тлумачиться як сумісність зв’язків та взаємодії індивідів, груп та спільнот, під час яких відбувається обмін результатами діяльності, досвідом, уміннями та навичками, саме під час такого спілкування відбувається взаємодія між особами, вони говорять «однією мовою» та прагнуть до значимого співробітництва. Спілкування сприяє створенню умов для розвитку мотивації тих, хто займається професійною діяльністю, розвиває особистості суб’єктів спілкування, налагоджує контакт між співрозмовниками та уникає конфліктів. Спілкування уважають діловим, якщо його змістом є спільна професійна діяльність, а також коли між співрозмовниками є для цього певні повноваження та завдання розв’язати конкретні проблемні ситуації.

Отже, культура мовлення – це частка загальної професійної культури, а її відсутність – свідчення бездуховності і безграмотності людини. Мистецтво спілкування завжди вважалося органічною складовою професіоналізму ділової людини. Формування комунікативно-мовних навичок, уміння правильно і вільно говорити, доцільно використовувати мовні засоби – необхідна умова становлення успішного в усіх відношеннях фахівця, якій би професійною діяльністю він не займався.

Література

1. Семак Л. А. Лексична синініміка в сучасній українській жіночій прозі (функціонально-семантичний аналіз). URL: автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01. Дніпро, 2021. 24 с. https://www.dnu.dp.ua/docs/ndc/dissertations/K08.051.05/autoreferat_606318ed38916.pdf (дата звернення: 02.02.2023).

2. Піддубцева О. І. Особливості іншомовної підготовки в українських аграрних закладах вищої освіти. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2022. Вип. 38. Т. 2. URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/48_2022/part_2/48-2_2022.pdf#page=211 (дата звернення: 02.02.2023). DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/48-2-35>

Передерій О.Л.

КЗО «Навчально-виховний комплекс «Вальдорфська середня загальноосвітня школа I-III ступенів-дитячий садок

ТРЕНІНГИ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ САМОЕФЕКТИВНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ

Болючі зміни в суспільному житті нашої країни та світу в цілому висувають нові, більш жорсткі вимоги до професійної підготовки спеціалістів, адже неможливо заздалегідь визначити всі необхідні вміння та навички. Не стала винятком і освітня сфера, де найбільшу цінність являють собою педагоги, які здатні до розкриття власного потенціалу, до самоосвіти, до вдосконалення отриманих професійних знань і самостійного пошуку ефективного вирішення професійних задач.

Саме тому, педагогічна самоефективність є невід'ємною складовою професійної підготовки майбутнього спеціаліста у галузі освітньої сфери, адже її наявність формує впевненість викладача у тому, що він здатний ефективно організовувати педагогічний процес, використовуючи необхідні знання, вміння, навички, досвід, професійні технології, вербальне переконання, фізіологічний і емоційний стан.

Одним з найбільш ефективних підходів до формування педагогічної самоефективності є участь у тренінгах з розвитку самоефективності.

Тренінги, як ефективна форма вирішення різноманітних завдань, вже давно застосовуються в педагогічних процесах. Під час тренінгів викладачі мають змогу виконувати вправи, що сприяють саморегуляції емоційних станів, вмінню долати негативні емоції, вмінню орієнтуватися у власних психічних станах, та здатності до управління ними. Педагоги мають можливість виконати вправи, які допомагають їм виявити власні позитивні сторони, сприяють підвищенню впевненості у собі. Серед них: «Ми всі різні», «Чужа душа – темний ліс», «Хіба можна себе не любити?», «Право на недосконалість», «Горе від розуму», «Зрозумійте мене правильно!», «Що таке емпатія?», «Вийшов з себе – вчасно повернись!», «Тривога: страх помилки», «Що робити зі стресами?» та ін.

Отже, основна мета тренінгів з розвитку педагогічної самоефективності викладачів полягає у набуті ними наступних компетенцій: вміння здійснювати

самостійний вибір і приймати ефективні рішення в різних педагогічних ситуаціях; здатність до критичного самоаналізу і саморефлексії; вміння опановувати негативні переживання і стреси, керувати власним психоемоційним станом, аналізувати причини та наслідки власних реакцій і вчинків, а також реакцій і вчинків здобувачів; вміння використовувати власний педагогічний досвід як ресурс самовдосконалення.

Скидан Д. Р., Шейнак К. О.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

КУЛЬТУРА ПРОФЕСІЙНИХ КОМУНІКАЦІЙ У МІЖНАРОДНОМУ СПІЛКУВАННІ

Сучасний електронний бізнес об'єднує людей із різних країн із різними культурами та звичаями. Тому дуже важливо у розвиток світових торгових відносин розуміти принципи професійної комунікації на міжнародній арені.

Варто враховувати, що кожна культура самобутня і тому накладає свої особливі вимоги до професійних комунікацій. Однак, існує універсальний спосіб створити хорошу основу для подальшого спілкування – це прояв таких якостей як люб'язність та поважність до свого співрозмовника. У незалежності від культурної приналежності, будь-якій людині приємно відчувати ввічливість і поважність до себе, це викликає в неї почуття комфорту, яке у свою чергу допомагає їй бути відкритою і готовою задавати питання, якщо вона раптом чогось не зрозуміє. Почуття комфорту допомагає співрозмовнику бути уважнішим слухачем. Вкрай необхідно намагатися уникати складних слів, що вимагають спеціалізованих словників при спілкуванні між культурами, краще замінити їх на прості, які однозначно зрозумілі обом сторонам.

Можна сформулювати 11 важливих прийомів та принципів для здійснення успішної професійної комунікації між представниками різних культур, що говорять на різних мовах:

1. Необхідно уповільнюватися у процесі розмови. Людині, для якої ваша мова не є рідною потрібно більше часу на розуміння мови;

2. Важливо говорити чітко та коротко. Необхідно підтримувати зворотній зв'язок

за допомогою зорового контакту. Уникайте використання двозначних слів. Важливо пам'ятати, що, наприклад, англійська мова викликає проблеми в комунікаціях через багатозначність трактування одного і того ж слова у різних контекстах;

3. Бажано будувати своє спілкування у найбільш простій і зрозумілій для співрозмовника формі, для цього варто навчитися мислити в категорійному

апараті свого опонента. Надайте можливість слухачам усвідомити те, що ви розповіли. Завжди стежте за своєю аудиторією і будьте не тільки активним доповідачем, а й уважним слухачем;

4. Виявляйте повагу та люб'язність у спілкуванні з представниками будь-яких культур та звичаїв, особливо якщо вони є вашими слухачами. Як уже говорилося вище, повага зменшує стрес, який відчують люди в процесі спроби зрозуміти те, що ви говорите, на не рідній для них мові. Постарайтеся добре вивчити культурні особливості свого опонента, дайте йому зрозуміти, що ви проінформовані про них – це стане чудовим способом показати свою повагу та

толерантність до співрозмовника;

5. Намагайтеся посміхатися та бути відкритим. Мова вашого тіла та жестів може легко передати ваші емоції та почуття, а також ставлення до того, що відбувається. Таке вербальне спілкування допомагає краще зрозуміти вас співрозмовнику;

6. Уникайте максимально сленгові слова. Ці слова унікальні практично в кожній культурі і викликають найбільшу складність у розумінні представниками відмінних культур, тому дуже часто вони неправильно інтерпретуються. Якщо уникнути сленгу не вдається, то використовуйте такі сленгові слова, значення яких вашому співрозмовнику точно відомі;

7. З обережністю використовуйте гумор, тому що те, що смішно в одній культурі,

може зовсім не бути смішним в іншій, і навіть навпаки може вважатися непристойним та засудженим. Незважаючи на те, що гумор чудово може розтопити лід між співрозмовниками, завжди варто пам'ятати про негативні наслідки, коли різнокультурна група не розуміє сенс жарту. Якщо ви не впевнені щодо трактування жарту культурою вашого співрозмовника, не вимовляйте його;

8. Використовуйте діловий комунікаційний підхід, доки ви не встановите довірчий зв'язок із вашою групою. Неформальний підхід досить часто не подобається людям з різних культур, особливо у тому випадку, коли ви тільки починаєте спілкуватися;

9. Не використовуйте негативні форми запитань та відповідей. Подвійне заперечення часто збиває та заплутує співрозмовників із різних мовних культур, тому такі питання та відповіді зазвичай розуміються неправильно. Постарайтеся свої пропозиції формулювати у простій зрозумілій всім формі;

10. Обов'язково використовуйте зворотний зв'язок. Надайте можливість співрозмовнику висловити свою думку чи поставити запитання. Це запобігатиме можливому непорозумінню ситуації та своєчасно усуне питання, пов'язані можливо з непорозумінням вас співрозмовником;

11. Резюмуйте те, що ви говорили. Не вважайте, що вас зрозуміли тільки за те, що ви щось промовили. Постарайтеся перефразувати свою думку по-іншому, щоб дати можливість зрозуміти її тим людям для яких первісний зміст

сказаного залишився невідомим. Крім того, підбиваючи підсумок можна оцінити, що ваш опонент правильно вас зрозумів і готовий слухати далі.

Застосовуючи ці прийоми у спілкуванні можна успішно здійснювати комунікації між представниками різних культур і правильно вибудовувати професійні відносини, що у свою чергу сприятиме розвитку ефективного та взаємовигідного економічного співробітництва у світовому масштабі.

Література

1. Зеркина Н. Н. Терминология и фразеология // Вестник Челябинского государственного университета. 2013. № 31 (322). С. 138-140.
2. Зеркина Н. Н. Мультикультурализм английской фразеологии. Русские лингвокультурологические заимствования // Проблемы истории, филологии, культуры. 2014. № 3 (45). С. 223- 225.
3. Кибанов А. Я. Этика деловых отношений / А. Я. Кибанов и др. М. : Дрофа, 2013. 365 с.
4. Коваленко М. Ю., Коваленко В. А. Теория коммуникации. М. : Юрайт, 2016. 415 с.

Стасюк Т.В.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

ПРОФЕСІЙНА ГУМАНІТАРНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ-АГРАРІЇВ

Відповідно до Закону України “Про освіту”, “метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості й найвищої цінності суспільства, розвиток її талантів, розумових і фізичних здібностей, виховання високих моральних якостей, формування громадян, здатних до свідомого суспільного вибору, збагачення на цій основі інтелектуального, творчого, культурного потенціалу народу” [1]. Це характеризує освіту як єдиний безперервний процес та означає, що головним завданням діяльності вищого закладу є не тільки підготовка висококваліфікованих фахівців, а й формування особистості студентів через гармонійне поєднання професійних, морально-естетичних, психологічних якостей. Особливо актуальною є така проблематика для аграрних закладів освіти тому, що загалом у змісті професійної підготовки фахівців-аграріїв переважає фахова освіта, водночас нівелюється гуманітарна компонента.

БЛОК А. Основні компетенції відповідно до стандарту вищої освіти для першого освітнього ступеню (бакалаврського) галузі знань “Аграрні науки й продовольство” такі: **1)** Здатність продемонструвати розуміння проблем якості; **2)** Здатність оцінювати, інтерпретувати й синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі й дослідні дані в галузях аграрного виробництва; **3)** Здатність управляти комплексними діями або проєктами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих

умовах; **4)** Здатність застосовувати відповідні кількісні математичні, наукові й технічні методи, а також комп'ютерне програмне забезпечення для розв'язання завдань аграрного спрямування; **5)** Навички здійснення безпечної діяльності; **6)** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; **7)** Здатність працювати в команді; **8)** Прагнення до збереження навколишнього середовища; **9)** Здатність зберігати й примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, її місця в загальній системі знань про природу й суспільство, техніки й технологій, використовувати різні види й форми рухової активності для активного відпочинку й ведення здорового способу життя.

Згідно з галузевим стандартом 2019–2020 рр. навчальні плани підготовки бакалаврів мають чотири групи дисциплін: **1)** гуманітарної та соціально-економічної підготовки; **2)** природно наукової (фундаментальної підготовки); **3)** професійної та практичної (професійно орієнтованої) підготовки; **4)** вибіркового дисциплін.

У змісті навчальних програм із дисциплін гуманітарного циклу, які входили до навчальних планів аграрних ЗВО, були включені **філософія, культурологія, психологія, соціологія, українська й іноземна мови.**

Нині навчальні плани підготовки фахівців різних аграрних ВНЗ містять нормативні навчальні дисципліни, які є незмінними для будь-якої установи вищої освіти, що готує майбутніх фахівців, а також вибіркові дисципліни (за вибором студента). Нормативні дисципліни поділяються таким чином: дисципліни циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки (**історія України й культурологія, українська мова професійного спрямування, політологія, іноземна мова за професійним спрямуванням, філософія, соціологія, психологія, правознавство, економічна теорія**); дисципліни циклу математичної та природничо-наукової підготовки; дисципліни циклу професійної та практичної підготовки.

БЛОК Б. До нормативної частини навчального матеріалу Дніпровського державного аграрно-економічного університету включені такі дисципліни циклу гуманітарної підготовки: по кафедрі філософії, соціології та історії – **історія та культура України, філософія, соціологія**; по кафедрі філології – **українська мова професійного спрямування, іноземна мова професійного спрямування, ділова іноземна мова.** На жаль, аналіз показує обмежену кількість гуманітарних дисциплін, що не зберігає гуманітарну парадигму виховання особистості у ЗВО. Порівняно з наповненням нормативної частини дисциплін інших університетів, яке можна проаналізувати у відкритому доступі на їхніх сайтах, акцентуємо увагу, в блоці нормативних дисциплін ДДАЕУ немає курсів: **логіка, політологія, релігієзнавство, психологія, мораль і моральна свідомість, етика і естетика, риторика, педагогіка.**

Окремо зазначимо, що з навчальних планів зник предмет **латинська мова** для спеціальностей “Агрономія” та “Ветеринарна медицина”. Альтернативою було запропоновано приєднати **латину** до іноземної (в практиці – англійської) мови й створити курс “**Іноземна (англійська) мова за**

професійним спрямуванням і латинська мова”, який має поєднати сучасну й мертву класичну мови, вживані у кардинально різних площинах функціонування.

Вибірковими дисциплінами (саме з циклу гуманітарних) за вибором студента в навчальних планах підготовки бакалаврів визначені такі: по кафедрі філософії, соціології та історії – **психологія, логіка, політологія, релігієзнавство, риторика, етика і естетика, історія світової культури, українознавство**; по кафедрі філології – **друга іноземна мова професійного спрямування, професійна комунікація, ораторське мистецтво**. Як ми бачимо, частину з нормативних дисциплін інших ЗВО у ДДАЕУ переведено до блоку вибірових для ступеня вищої освіти “бакалавр”. Аналіз дозволяє зробити висновок, що варіативна частина, яка визначається навчальним відділом університету, містить обмежену кількість дисциплін гуманітарного циклу в порівнянні з навчальними планами інших ЗВО. Для неї не розроблено, наприклад, такі поширені дисципліни: для кафедри філософії, соціології та історії – **конфліктологія, політтехнології, особистісний розвиток**; для кафедри філології – **термінознавство, джерелознавство, фахова література, культура наукової мови, психолінгвістика, соціолінгвістика, когнітивна лінгвістика, ділові переговори**.

З усього блоку навчальних дисциплін, запропонованих до вивчення в ДДАЕУ, залишено саме предмети з прагматичним навантаженням – базові вимоги держави – **історія України й українська мова**, а також основні **іноземні мови** для спілкування з країнами-партнерами держави – **англійська, німецька, французька**. З високоповажних дисциплін, що навчають студентів загальнолюдським цінностям, залишено лише дві – **філософія, соціологія**.

Чи можемо ми говорити про кваліфікованого фахівця, гідного члена суспільства, високоосвічену особистість, творчого, талановитого, розвиненого студента, коли його знання обмежені тільки окремою галуззю? Порівнюючи БЛОК А (особливо пункти 7,9) та БЛОК Б у викладі аналізованого матеріалу дослідження, доходимо висновку, що процес підготовки обмежується наданням інформації, формуванням лише *базових гуманітарних* та широких фахових знань і умінь, присвоєнням кваліфікації, але це не є *процес виховання особистості, творчої людини, інтелігента, людини з високими громадянськими позиціями, моральними ідеалами, розвиненими саме на теренах університету талантами*.

Аналіз різних аспектів професійного навчання майбутніх фахівців дозволив виявити недоліки їхньої *гуманітарної підготовки*, а саме:

1) невідповідність між потребою в соціально-гуманітарній підготовці фахівців та обсягом часу, відведеного в освітніх планах на вивчення дисциплін гуманітарного циклу; формальне приєднання гуманітарної підготовки до спеціальної або відведення мінімуму годин на неї;

2) перевантаженість освітніх програм і підручників фактичним матеріалом, а потім акцент на передачі знань, умінь, навичок замість комплексного й всебічного розвитку особистості;

3) тенденція передавання великого обсягу навчального матеріалу за обмежений час, брак часу на контроль вивчення матеріалу, що культивує репродуктивне викладання гуманітарних дисциплін;

4) збереження за педагогом ролі центральної фігури освітнього процесу й жорстке обмеження його взаємодії зі студентами лише для передачі засвоєння знань, що знецінює освітній процес, робить працю викладача неефективною;

5) недостатня реалізація особистісно орієнтованого підходу в навчанні, ригоризм і жорстка структура навчання в закладах вищої освіти аграрного спрямування забезпечує типову масову підготовку фахівців, практично нівелюючи індивідуальний підхід до студента;

6) застосування тільки традиційних форм і методів навчання, орієнтованих на середнього студента, що значно шкодить розвитку його творчої індивідуальності, формуванню важливих якостей фахівця, таких як креативність, творчість, новаторство, самостійність [2. с. 172];

7) традиційний характер організації освітнього процесу, зумовлений консервативно орієнтованою професійною підготовкою викладача, нестачею інноваційних підходів до викладання, невикористанням найновіших мультимедійних засобів, не обізнаністю в новітніх технологіях навчання [2. с. 173];

8) відсутність у меті й змісті навчання дисциплін гуманітарного циклу для пошуку єдності об'єктивного й суб'єктивного у світі, які передбачають розвиток студента через сприйняття, усвідомлення та осмислення загальнолюдських цінностей, формування мотивів самореалізації особистості;

9) недооцінка аксіологічного виміру під час викладання дисциплін гуманітарного циклу, що пов'язано з невизнанням його ролі в процесі підготовки студента до майбутньої професійної діяльності;

10) перевантаженість програм і підручників фактичним матеріалом; недоліки в структуруванні викладачем освітнього матеріалу, викликані недооцінкою ролі гуманітарних дисциплін у процесі розвитку й самореалізації суспільства в цілому й кожної конкретної особистості зокрема, внаслідок чого для відбору освітнього матеріалу застосовуються звичайні критерії.

Висновки й пропозиції. З метою покращення гуманітарно орієнтованого навчання доцільно запропонувати такі заходи:

- використання гуманітарних знань під час вивчення спеціальних дисциплін і, відповідно, природничих і технічних наук під час викладання гуманітарних дисциплін;

- розроблення системи інтегрованих знань із кількох дисциплін;
- подолання формальних підходів до викладання гуманітарних дисциплін;
- використання інноваційних технологій навчання, що забезпечить індивідуальний, особистісно орієнтований, праксеологічний підхід до студента;

- навчання гуманітарним предметам у закладі вищої освіти на основі комплексної моделі цілей навчання гуманітарних предметів;

- переведення мети навчання на розвиток єдності когнітивної, особистісної та діяльнісної сфер студентів;

• єдність та узгодженість викладання таких предметів, як *філософія, психологія, мораль і моральна свідомість, етика і естетика, релігієзнавство, соціологія, культурологія, рідна й іноземні мови, комунікація* для забезпечення досягнення оптимального результату – всебічного морального, духовного, культурного, психологічного розвитку особистості студента;

• переосмислення досвіду професійної підготовки майбутніх аграріїв з позиції гуманізації процесу освіти, який передбачає зміну пріоритетів, а саме:
1) цілей (актуалізація та розвиток особистісних і суб'єктних функцій індивіда);
2) змісту (поєднання освітнього стандарту з особистісним досвідом студентів);
3) технологій (для особистісного рівня самореалізації студента);

• оновлення змісту дисциплін з урахуванням досягнень сучасних наук;

• впровадження нових дисциплін, спрямованих на вдосконалення психологічних якостей студента – світоглядних, духовних, естетичних тощо;

• широке введення комунікативних дисциплін – риторика, ораторське мистецтво, публічний виступ, дискусія в малих групах, що скеровані на розвиток критичного мислення в студентів і розвиток творчих здібностей.

Отже, викладений вище матеріал підтверджує, що в аграрних університетах має бути відновлена гуманітарна підготовка здобувача освіти, яка є однією з невіддільних компонент загальної підготовки майбутніх фахівців, без якої важко уявити висококваліфікованого фахівця аграрного профілю як свідомого громадянина України, високоосвічену людину, культурну особистість.

Література

1. Закон України “Про освіту” № 2145–VIII, від 06.04.2022. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38–39, с. 380.

Шилін О. М., Шейнак К. О.

Dnipro State University of Agriculture and Economics

КОМУНІКАЦІЯ В УМОВАХ ДИДАКТИЧНОГО КОНТРАКТУ

Сучасну лінгвістику вирізняє інтерес до вивчення явищ у умовах їх реального функціонування у мовленні, що призводить до усвідомлення залежності конкретного мовного вживання від сукупності екстралінгвістичних умов. Одним із актуальних міждисциплінарних напрямів сучасного мовознавства є дискурс-аналіз, за якого дискурс вивчається в аспектах його породження, розуміння та впливу. Інтерес до вивчення дидактичного дискурсу як типізованої форми членування єдиного комунікативно-дискурсивного простору залишається незмінним через його важливість для соціуму. Реалізація ефективної комунікативної взаємодії учасників дидактичного дискурсу можлива в умовах розуміння специфіки його організації та змісту, що досягається, в тому числі, за допомогою засобів просодії. Прагматичний та комунікативний аспекти просодії, а саме її здатність передавати сенс,

створювати експресивність і впливати на слухача визнається багатьма лінгвістами [1, с. 2].

В рамках соціолінгвістичного підходу до аналізу дискурсу, враховує учасників як представників тієї чи іншої соціальної групи або інституту та обставини спілкування, усний дидактичний дискурс є статусно орієнтованим видом «інституційного», «клішованого» спілкування [3] та має чітко орієнтовану прагматичну установку [2, с. 4].

Важливим для дидактичного дискурсу як інституційного є поняття «контракт спілкування», яке визначає сутність взаємовідносин між його учасниками, вказує їх соціальні позиції та ролі [3, с. 6]. Дидактичний контракт розуміється як імпліцитна конвенція, яка має тристоронній характер (викладач-знання-здобувач) і впорядковує інтелектуально-комунікативну інтеракцію між учасниками дидактичного дискурсу [3]. Підставами для появи поняття дидактичного контракту слід вважати прагматичні умови реалізації дидактичної комунікації, що включають такі елементи:

- а) типові учасники: викладач та учень, де викладач виконує певну конвенційну роль: передати інформацію, створити текст за «дидактичними правилами», надати запланований вплив;
- б) мета: соціалізація нового члена суспільства, пояснення устрою миру, перевірка розуміння та засвоєння інформації;
- в) цінності: цінності соціалізації як суспільного явища та організованого суспільством інституту;
- г) стратегії: інформування, вплив, управління пізнавальною діяльністю, встановлення та підтримання контакту;
- д) хронотоп: час, місце;
- е) тематика: навчальний предмет (історія, література, філософія, соціологія тощо);
- ж) жанри: університетська/віртуальна лекція, шкільний урок [2].

Важливими комунікативними стратегіями в усному дидактичному дискурсі є стратегії «дидактичного стримування» та «передачі» навчальної інформації. Прагматичні умови реалізації дидактичного контракту вимагають від викладача дидактичного «стримування»: недекларативного повідомлення інформації, адаптації форми презентації до інституційних умов [4]. Логічна аргументація не є в такому разі пріоритетною, оскільки мета дидактичної комунікації – надати вплив, змусити думати, говорити та діяти. «Передача» навчальної інформації досягається за рахунок певного рівня дохідливості, що визначається як імпліцитний характер відомого та експліцитний невідомого [4]. У зв'язку з цим викладач моделює навчальну інформацію: враховуючи гетерогенність групи за рівнем, досвідом та можливістю сприйняття, навмисно спрощує, чергує відому та невідому інформацію, робить повтори, розставляє семантичні акценти, використовує елементи емоційно-експресивної оцінки [4]. У усному дидактичному дискурсі комунікативні стратегії «дидактичного стримування» та «передачі» актуалізуються за допомогою просодичних засобів.

Оскільки головним завданням викладача є вираз потрібного сенсу, а завданням студента – реконструкція цього сенсу та його розуміння, роль просодичної сегментації полягає в рівномірному розподілі уваги при сприйнятті інформації для оптимального її засвоєння (іллокутивна функція) та надання мовного впливу (перлокутивна функція).

Акцентна структура є одним із основних засобів виділення інформативних центрів, що виступає джерелом формування комунікативного динамізму, що значною мірою визначається реалізацією дидактичної установки мови. Місце, вигляд (логічне/експресивне) та характеристики наголосу непостійні та залежать від прагматики того, хто говорить, а саме, ставлення до змісту мовлення: важливе/другорядне, просте/складне, нейтральне/експресивне. При тому, що дидактичний дискурс характеризується досить високою щільністю наголосів, часто поява наголосів все ж таки не порушує цілісного сприйняття інформації та свідчить про прагнення викладача спростити подання інформації шляхом виділення якомога більшого числа смислових груп.

Таким чином, у дидактичному дискурсі комунікація відбувається в умовах імпліцитно присутнього дидактичного контракту, регулюючого відносини між учасниками та визначальною актуалізацією змістовно-фактуальної інформації, обумовленої прагматичними умовами. Динамічний характер дидактичного мовлення, пов'язаний із завданнями викладача полегшити сприйняття та запам'ятовування інформації, що передбачає варіативність її просодичних характеристик: просодичного членування та акцентної структури.

Література

1. Колшанский, Г. В. Контекстная семантика / Г. В. Колшанский. – М. : Наука, 1980. – 118 с.
2. Карасик, В. И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс / В. И. Карасик. – Волгоград : Перемена, 2002. – 331 с.
3. Пантелеева, И. В. Просодический компонент лекции-чтения как разновидности учебной лекции в дистанционном обучении / И. В. Пантелеева,
4. Пантелеева, И. В. Просодические средства эмотивности во французской учебной лекции / И. В. Пантелеева // Лингвокультурное образование в системе вузовской подготовки специалистов. – 2018. – Т. 1., №3(11). – С. 125–131.

Tarkar Beksieitov

Kyrgyz National Agrarian University

ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF USING STANDARDIZED TESTING FOR EVALUATING STUDENTS' KNOWLEDGE

Standardized testing is a highly controversial and well debated topic. However, for several reasons the practice of standardized testing is not going away any time

soon.. Both sides of the standardized testing debate have passionate arguments. Here we examine several cons of standardized testing:

1. Standardized testing evaluates a student's performance on one particular day and does not take into account external factors. There are many people who simply do not perform well on tests. Many of these students are smart and understand the content, but it doesn't show on the test. Many students also develop test anxiety which hinders performance. Finally, there are so many external factors that play into test performance. If a student has an argument with their parents the morning of the test, chances are their focus isn't going to be where it should be.

2. Standardized testing causes many teachers to only "teach to the tests". This practice can hinder a student's overall learning potential. With the stakes getting higher and higher for teachers, this practice will only continue to increase. The sad reality is that it fosters an atmosphere that is boring and lacks creativeness. Teachers have such pressure to get their students ready for these exams that they neglect to teach students skills that go beyond the tests.

3. Standardized testing only evaluates the individual performance of the student instead of the overall growth of that student over the course and only focuses on whether a student is proficient at the time of testing. This does a disservice to both the teacher who worked hard to help their students grow and the student who worked extremely hard over the course and improved tremendously, but failed to score proficient. Many would argue that teacher and student performance should be evaluated on growth over the course of the year instead of one single test performance.

4. Standardized testing can create a lot of stress on both educators and students. Excellent teachers quit the profession every day because of how much stress is on them to prepare students to perform on standardized tests. Students especially feel the stress when there is something meaningful tied to them.

5. Standardized testing can be wrongfully used as fuel for those with political agendas. This is a sad reality far too often across all levels of the political realm. Education is a hot political topic and rightfully so, but the center of this debate is often standardized test scores. The truth is that standardized test scores are often looked at as the end all for student and school success and it shouldn't be that way. Many would argue that those politicians who try and use standardized test scores as a means to further political agenda are ignorant in their knowledge of what education and learning is truly about.

Hlushkova M.S.

Dnipro State University of Agriculture and Economics

CONFLICTS IN PROFESSIONAL COMMUNICATION

Unfortunately, conflicts often arise in intercultural professional communication, the main causes of which are:

1) the presence of lexical and phraseological restrictions that regulate the use of language units;

2) the conflict between the cultural ideas and stereotypes of different peoples in connection with those objects and phenomena of reality, which are marked by the corresponding equivalents.

Thus, it is necessary to emphasize that correctly selected lexical material for the educational process helps to avoid conflicts during the dialogue of cultures; increase the quality of specialist training in terms of academic mobility, expansion and improvement of international economic cooperation; promotes effective professional activity; stimulates the creativity of the future manager; ensures its competitiveness on the international market of labour and services and successful cooperation with business partners.

For the purpose of effective communicative training of specialists and cultural dialogue, the selection of lexical material should be implemented on the basis of the following criteria:

1) professional identification, which ensures a qualitatively new and high level of activity of the specialist, contributing to his further personal development, acquisition and improvement of communicative and intercultural competence, development of his own role and communicative behaviour of the specialist in the field of agriculture in professional situations;

2) formation of communication skills in the professional, social and intercultural activities of an agricultural student. Characteristic is the presence of a set of knowledge about the rules of professional behaviour in a specific social and cultural environment, both linguistic and non-verbal, and the skills and abilities of their practical application;

3) methodical readiness, which implies the presence of modern methods of effective management, which find expression in: teaching others, overcoming communicative and professional barriers, in adequate perception and interpretation of current information, being able to transfer knowledge and experience according to the requirements of the relevant professional activity.

Considering the fact that the basis of the educational process is the personality of the student, an individual approach should be used to the personality, the task of which from a psychological point of view is: improving the processes of perception and processing of new authentic and relevant information that students receive from the outside, analyzing and comparing it with their own experience; forming and changing one's own thoughts and judgments in relation to people, objects, subjects and ideas; the influence of positive and negative emotions on the perception and evaluation of information and on the behaviour of the individual; the presence of appropriate processes that contribute to effective learning and help in establishing cause-and-effect relationships.

It is worth focusing on the developed communication skills – the ability to listen and hear, absorb and transmit information, be able to manage the communication process, nurture and improve personal traits of behaviour and

character in combination with logical thinking, which is the basis for perception, analysis and assimilation of information and planning professional activity.

Christina Kalisteous

CLC Educational Center, Cyprus

GOOD COMMUNICATION IN LEARNING ENVIRONMENT

The main thing in education is the development of a living, free and complete immersion of the soul in the life of the family and the school, society, professional organization and municipality. Such education requires constancy; it must be carried out day by day by example and word. The educator is called to help the student develop all his possibilities. However, the teacher needs to clearly represent the hierarchy of types of education and realize the priority of the professional principle in a person, which first and foremost needs proper development. We emphasize that the teacher is obliged to perceive each pupil, without neglecting anything, regardless of his mental and physical abilities. In general, the meaning of education is to help develop and strengthen the student's forces; make the right choice between different paths; to separate the good from the bad, the essential from the non-essential, etc.

It is necessary to analyze the following disciple-oriented principles: the principle of person-respectful approach in communication, the principle of respectful development in learning environment, the principle of chastity in educational activities. As well, the next set of the educator-oriented principles is important: the principle of self-comprehension, the principle of moral responsibility, the principle of self-discipline, the principle of personal example.

Good communication paths are critical for a learning environment. One-way communication and interactive dialogue present content, check and expand knowledge, and give guiding feedback to learners. Logistical information and social interaction are also critical for a successful, supportive learning environment. A communication strategy determines how the various interaction modes are supported.

- ***Teacher – Student interaction***

Which activities and resources will be used to communicate the content, discuss it with learners, and provide feedback? **Pages, Forums, Books, Lessons, Quizzes**, etc. allow learners to control the pace, but **Chat** and other live communications tools outside Moodle can create additional engagement.

- ***Student – Student interaction***

Learners like to be able discuss the course with one another. Will you use **Forums** or other collaborative activities (such as **Wikis** or community **Blogs**)? Will you offer both synchronous (live) and asynchronous options for interaction?

- ***Student – Content interaction***

Learners will no doubt read and view content presented in **Pages, Books**, and **Lessons**, but they will think even more deeply about it if content questions and exercises are included within **Lessons** and **Quizzes**.

- ***Teacher – Teacher interaction***

If a course is being taught or developed by more than one teacher, options for private discussion need to be available if they are not at the same location. Teacher **Forums** can be hidden from participants.

We develop offers on positive teacher-student relationships and their cooperation on the way of teaching-learning, obtaining a strong-willed character, harmonic perception, cognition and interpretation of knowledge and experience. We set out to investigate the relationship between the design of modern language pedagogy, professional development in the educational context. Part one of the thesis develops a framework within which the interconnections between these areas can be examined.

To educate a student means to lay the foundation of spiritual life in him, to shape his character and bring him to true self-determination in life and the ability of self-development, self-education and improvement. Upbringing a student means preparing him for a completely independent existence in the complex modern world, making the right decisions in any unexpected situations. To raise a pupil means to put him on the path of selfless and joyful service to his neighbors, to his society and to

his Fatherland. To raise a child means to teach him to hear and fulfill main human missions.

Karmanova A.A.

Dnipro State University of Agriculture and Economics

SHORTCOMINGS OF PROFESSIONAL COMMUNICATION

The main shortcomings in professional communication that are observed today and that must be overcome are: anxiety, tension; inability to establish contact with the audience; improper use of body language (gestures, facial expressions); ignorance of elementary techniques of oratory; lack of communication skills with the audience.

Therefore, when training a qualified specialist in agriculture for business communication, attention should be focused on: 1) power distance; 2) overcoming uncertainty; 3) individualism; 4) overcoming stereotypes between the male and female sexes; 5) long-term orientation and skilful command of cultural dialogue, which helps to avoid aggression and fear.

A graduate of an agricultural higher education institution must also possess personal qualities, a certain level of spirituality and creativity. Therefore, the content of the training is carried out in three directions: theoretical, practical and morally psychological, while ensuring the interconnection of intersubject coordination of all cycles of humanitarian and specialized educational disciplines.

The theoretical component involves the formation of the necessary theoretical knowledge of humanitarian, social, economic, general professional, special disciplines, as well as professional ethics and rhetoric.

The practical component involves the formation of the necessary professional and communicative knowledge and skills; solving problematic tasks; passing educational and industrial practice; coursework protection and diploma theses. The moral and psychological component involves the students' awareness of the need for perfect mastery of the culture of professional communication, business etiquette, as well as the formation of personality qualities necessary for the implementation of professional speech activities.

Training and education methods play an important role in the formation of the professional communication of future specialists in agriculture.

On the basis of research, it was found that the following teaching aids activated the educational process:

- general: State standard of higher professional education, educational, teaching and methodical literature, didactic material, etc.;

- special: Internet, software, etc. It is worth noting that skills indicate the ability to use acquired knowledge in practice.

It should be emphasized that an important element of the culture of professional communication is the formed skills and professional communication skills of the student – the future specialist. They contain:

1) cognitive abilities and skills:

- perception of information in the process of communication and activity;
- ability to listen, hear and speak;
- the ability to identify positive and negative aspects of behaviour and actions;

2) skills and behavioural skills:

- building relations in society with business partners;

3) emotional and volitional abilities and skills:

- the ability to manage one's mental and emotional state;
- analyze and make decisions;
- control one's actions and behaviour.

In order to achieve effective results in training and successfully implement the formation of professional communication, it is necessary to take into account all aspects of professionally oriented training, it is necessary to note that the basis of training is in the social order, which plays a dominant role in the selection of optimal forms, methods of education and upbringing, as well as tasks and content of training.

Kulko V.A.

University of Customs and Finance

OPTIMIZATION OF STUDENTS' INDEPENDENT WORK FROM THE STANDPOINT OF THE COMPETENCE APPROACH

Despite the difference in approaches to understanding the essence and meaning of independent work, almost all researchers consider it as a multifaceted and multifunctional phenomenon that has not only educational, but also personal and social significance. The independence of a specialist, his ability to professionally perform the assigned work without anyone's help is an indicator of his competitiveness in the labor market and success in achieving his goals. The presence of such an indicator necessarily affects the ability of a specialist to independently replenish his knowledge, motivate himself to acquire them, rationally plan and organize his own activities, which, of course, increases the effectiveness of his professional training.

Recently, in order to increase the effectiveness of independent work, awareness of its role in improving professional competence in practice, the method of group reflection has been most often used. Its value lies in the fact that the student's

independent work is subjected to a thorough analysis and evaluation, which allows each participant to objectively evaluate their own activities, determine the possibilities of other approaches to performing certain tasks and solving the questions posed. Group reflection influences the formation of a person's professional independence, which is based on deep and solid knowledge, critical thinking, activity and a creative approach to business. To this end, it is advisable to offer students tasks of cognitive-search and research types that can contribute to finding promising solutions, moving away from the usual standard ones, their scientific justification with subsequent approbation. The sequence of presentation of tasks is significant, which consists in a constant increase in the degree of independence of students in their performance. Such tasks, which cause intellectual difficulties for students, arouse their cognitive interest and create internal psychological conditions for active and independent assimilation of new knowledge.

Lapsheva O. A.

Dnipro State University of Agriculture and Economics

CONSULTING IN UKRAINE

Many factors have influenced the development of consultancy in Ukraine. These include the country's history, its political and economic landscape, and the development of the business and professional services sector. Also, the consulting industry in Ukraine has been influenced by global consulting industry that has been rapidly developing in recent years.

What is the future of consulting in Ukraine?

The future of consulting in Ukraine is uncertain as the country is currently facing a number of challenges including political instability, conflict in the east of the country which has developed into a full scale war and economic recession. However, if Ukraine is able to overcome these challenges, the future of consultancy in the country is likely to be bright as there is a large potential market for consultancy services and the country has a highly skilled and talented workforce.

Opportunities for Ukrainian consulting:

There are a number of consulting opportunities in Ukraine, including in the areas of strategy, management, operations, marketing and human resource management. The country is also a growing market for IT consulting and there are opportunities in the healthcare and energy sectors.

Challenges Ukrainian consulting may face:

The Ukrainian consulting industry may face challenges in the coming years due to the unstable political and economic situation in the country. In addition, the industry may face competition from large consulting companies based in Western Europe and the United States.

There are many reasons why companies may need to develop consultancy services. Perhaps a company has outgrown its internal capabilities and needs to outsource to manage new projects or to provide additional expertise in certain areas. Perhaps the company has a complex task or problem that it cannot solve on its own. Or a company wants to expand into a new market or sector and needs outside consultants to help plan and execute that expansion.

Consulting in Ukraine is a relatively young industry. For the same reason, many businesses are slow to hire outside consultants. Nevertheless, consulting is becoming more qualitative and effective in addressing a variety of business issues in Ukraine. According to consultancy market operators, the culture of goal-setting by client companies has grown considerably in recent times. And if the client knows what he wants, and those desires do not radically change in the course of the project, then he needs a highly specialised company. Accordingly, the future lies in network structures that bring together heterogeneous consultants. The role of professional organisations in this case increases - they will have to provide conditions for competing cooperation of their members and provide potential clients with comprehensive information.

I believe that consultants need to work to improve their personal or collective image, and entrepreneurs, in turn, need to "soberly" rely on consulting assistance.

Litynychuk O. A.

Dnipro State University of Agricultural and Economics

THE IMPACT OF IFRS ADOPTION ON FINANCIAL REPORTING QUALITY IN UKRAINE: AN EMPIRICAL STUDY

The adoption of International Financial Reporting Standards (IFRS) in Ukraine has been a topic of discussion among policymakers, regulators, and practitioners for many years. The potential benefits of IFRS adoption in Ukraine include improved financial reporting quality, increased investor confidence, and enhanced comparability of financial statements across firms. However, the challenges of implementing IFRS in Ukraine, such as a lack of resources and expertise, cannot be ignored.

An empirical study was conducted to investigate the impact of IFRS adoption on financial reporting quality in Ukraine [1]. The study found that the adoption of IFRS in Ukraine has significantly improved the quality of financial reporting. Specifically, financial statements prepared under IFRS were found to be more accurate, complete, and transparent, resulting in more reliable information for investors and other stakeholders.

Moreover, the adoption of IFRS has had a positive impact on the credibility of financial statements, enhancing investor confidence and facilitating access to capital markets [2]. This, in turn, has contributed to the development of the Ukrainian economy and increased investment opportunities for domestic and foreign investors.

Despite the benefits of IFRS adoption, challenges remain in implementing the standards effectively in Ukraine. The lack of resources, expertise, and infrastructure has hindered the effective adoption of IFRS in many Ukrainian firms. Therefore, it is essential for policymakers and regulators to continue to support the adoption of IFRS in Ukraine by providing the necessary resources and training for firms to comply with the standards effectively [3].

In conclusion, the adoption of IFRS in Ukraine has led to significant improvements in financial reporting quality, increased investor confidence, and enhanced comparability of financial statements. However, the challenges of implementing IFRS in Ukraine cannot be ignored, and policymakers and regulators must continue to support the effective adoption of IFRS in the country.

References

1. Jessica Hong Yang, Nada Kakabdse, Dmytro Lozovskyi. International financial reporting standards (IFRS) as a change agent in Ukraine
2. David Procházka. Specifics of IFRS Adoption by Central and Eastern European Countries: Evidence from Research
3. T. Shulga. Introduction of International Financial Reporting Standards in Ukraine

Lukatska Ya.S.

Private Secondary School AD ASTRA, Marki, Poland

EXTRACURRICULAR ACTIVITIES IN ADAPTATION OF UKRAINIAN SCHOOL STUDENTS TO POLISH EDUCATIONAL SYSTEM

Polish Minister of Education Przemysław Czarnek noted that at the beginning of the 2022-2023 school year, 185,000 children from Ukraine were admitted to Polish educational establishments. Ukrainian children go through a difficult process of adaptation to new educational conditions, and the task of teachers is to help them in overcoming this process. A skilful combination of academic and extracurricular work can be the key to facilitating and accelerating children's adaptation to a new educational environment.

According to N. Volkova, extracurricular work involves the formation of students' worldview, their understanding of national, civic values, which is extremely important during adaptation to new circumstances; cultural, educational and informational assistance to students; participation in cultural, educational, sport and

other activities. Extracurricular work, which is a logical continuation of the auditory training, create conditions to stimulate comprehension and understanding the functioning of interpersonal and group communication, society as a whole. The combination of auditory and extracurricular work in the education of school students allows to create conditions for practical solving adaptation problems; to learn in practice the social norms of a foreign society, norms of behaviour and group interaction, which accelerate adaptation; to develop social intelligence, emotional intelligence, to accept standards of foreign social behaviour; to cultivate tolerance; to prevent conflicts.

The cultural and social differences between Ukraine and Poland are not significant, but when children enter a new environment, they still go through all the stages of adaptation, complicated by a difficult psychological state. In order to overcome these problems and facilitate the adaptation process, innovative educational technologies introduced into extracurricular work can be useful.

Among innovative educational technologies which help to conduct effective extracurricular work we should mention the following.

Case-study technology was developed in the United States at Harvard University and implemented in the learning process since the 1920s at Harvard Business School. The method of case-study in the educational process is to direct the activities of students to achieve the goals of the lesson, i.e. independent learning and formation of knowledge, skills and abilities. Thus, during the activity, almost all students are involved in the process of interactive cognition. This method promotes the development of initiative and deeper mastery of practical communication skills, overcoming the language barrier; it helps to involve children into cooperation, group work and assists to get through psychological barriers to communication.

Pedagogical training is a form of educational activity directed to developing skills and abilities, forming a number of attitudes; it aims to adapt to the group and improve interaction, allows the student to feel comfortable and safe. For extracurricular work with school students, communication training (training to establish contacts, mastering the technique of active listening, nonverbal communication, finding a common solution), socio-psychological training (development of communication skills, interpersonal relationships, ability to establish and develop relationships between people), sensitivity training (development of understanding of other people, emotional learning), simulation training (practice of certain specialized skills and abilities) must be noted.

Game technologies are based on group, collective solution of a number of educational problems, which are included organically in educational activities. Game technologies stimulate cognitive motivation, contribute to the creation of additional conditions for active mental activity of students, increase concentration, perseverance, efficiency. Emotional involvement of participants in the game ensures the quality of communication, the ability to apply directly new experiences in practice. Among the advantages of learning game technologies for work with students there are the following: overcoming the language barrier, development of

communication skills, responsibility, strengthening internal motivation for interaction.

Web quest is a task with elements of role-playing game, for the implementation of which the Internet is used. B. Dodge and T. March, who developed web-quest technologies, pointed out that this is a research-oriented activity aimed at searching for information via the Internet and video conferencing. This technology provides the development of various skills: ability to find and to highlight important information; analysis and synthesis of the received information; creative approach to the use of information; present the work and argue the point of view. When performing a task, a group of students also improves communication skills: students master the ability to express and defend their point of view, listen and perceive the point of view of others, become more confident.

The idea of mental maps belongs to Tony Busen and appeared in the early 70's of the twentieth century. Busen developed the technology of working with information, which he called "mind maps". The use of technology to build mental maps is possible in the process of teaching students during extracurricular activities, these technologies allow to intensify student interaction; develop communication skills and emotional intelligence, reflection; help children to reduce stress and feel safe in the new group. A number of Internet resources can be used to create virtual mind maps.

Innovative educational technologies in extracurricular activities help to create innovative content of the educational process, change its active and interactive forms, methods and teaching aids which are aimed at effective interaction of all subjects of educational process; to overcome the language barrier, communication problems; to reduce the stress of sudden changes in the place of life and study, and, in turn, will facilitate the process of adaptation of Ukrainian children to study in new conditions.

Mishchenko O. Y.

Dnipro State University of Agriculture and Economics

FEATURES OF STAFF MOTIVATION IN THE UK

To begin with, the UK is one of the most promising countries to work in as there are many different opportunities available. In addition, the UK values the abilities and experience of employees, so employers try to pay a lot of attention to staff motivation.

There are many reasons why the UK is a great place to work, including:

- a strong economy
- a good education and skills system

- a wide range of job opportunities
- a high quality of life
- a welcoming culture

In addition to that employee motivation in the UK is one of the strongest factors in a company's success. Therefore, employers always try to find suitable and promising employees who can fulfill their tasks and bring value to the company.

In the UK, the Chartered Institute of Personnel and Human Resources Development develops staff incentive policies, as does the implementation of staff development programmes. Personnel motivation in the UK is based on three main principles: encouraging performance, rewarding collaboration, and rewarding success. Employers always try to create an environment in which employees can realize their potential and achieve success.

The main purpose of employee motivation is to create and maintain an effective organization and its divisions. Employee motivation includes various incentives aimed at improving the productivity of employees.

Employee motivation in the UK consists of the following components:

- Wages;
- Social guarantees;
- Social benefits;
- Employee Motivation Programs

The matter is that, one of the main features of staff motivation in Western European countries, including Great Britain, is a more widespread partnership between entrepreneurs and workers than in the USA. This is manifested in even more active (compared to American companies) participation of personnel in ownership, profits and decision-making, which is due to the specific nature of ownership. In the countries of Western Europe there are more widely developed production cooperatives, which can be regarded as self-governing structures, as well as state-owned enterprises, where workers participate in the operational management of production.

It is necessary to highlight that an example of partnership formation in Great Britain is the functioning of Workers' Advisory Committees and Social Plan Advisory Associations in the enterprises.

Making conclusions, we believe that the study of peculiarities of British staff motivation is an invaluable foreign experience for Ukraine. Given the Ukrainian mentality, full introduction of this system seems impossible, but in the opinion of scientists, which we also support, its principles could be implemented and successfully introduced into the life and work of society.

GAMES IN THE PROCESS OF EDUCATION

The tasks of the group work were: to form skills, aimed at establishing contacts in future professional activities, building relationships, managing one's own psychological state in the process of professional communication.

Individual work deserves special attention, the purpose of which was to stimulate the cognitive activity of future specialists, develop their individual abilities, form business ethics and its features, develop and improve management skills and abilities, increase the level of students' readiness for business communication and performance professional functions.

Let us focus more specifically on role-playing games. It should be noted that role-playing is an effective means of forming students' communication skills. The role play motivates, stimulates students' communication and their interaction, reflects the natural experiences of the speakers and contains the problematic nature of the created situation.

Thus, in the process of applying the role-playing game, the most reliable model of communication is created, since the speech and non-speech behaviour of the participants is presented. Its motivational and stimulating features actualize the need for questioning, persuasion, proof, and expression of opinion. They contribute to the formation of educational cooperation and partnership interaction. Taking into account the special form of modelling situations of professional interaction of the future activity, it was found that with its help, the participants of the game develop and improve important professional skills.

A selection of role-playing, business and situational games, which will contribute, firstly, to the formation of analytical and regulatory skills in future specialists; secondly, the development of professional and communicative abilities and skills, personal traits of the future specialist; thirdly, the formation of professional communication of an agricultural student was offered. It is appropriate to use the following: "interview", "advertisement", "presentation", "press conference", "Brain-ring", "mirror" and "director-manager".

The "Interview" game served as an indicator of the formation of business communication skills and behaviour with a combination of knowledge of basic agricultural disciplines. The selection of important and necessary professional information in a compact form with the use of visual aids was ensured by the game "Advertisement". Skills of analysis and persuasion, facial expressions and gestures, public speaking arts were best observed in the game "Presentation". The use of the game "Brain-ring" is relevant at the final stage of studying materials of a linguistic and regional nature in combination with a professional focus. Application of the "Mirror" game was effective in developing reflection and empathy of future specialists. It involves mutual exchange of thoughts and impressions about the actions of partners. The game "Director-manager" involves different levels of

difficulties faced by the manager, focusing on the freedom of behaviour of the game participants. It contributes to the formation of professional communication of the future specialist, his leadership qualities and indicates that the role of a leader is a powerful one for every student.

A role-playing game is defined as multifunctional dialogic diagnostic and corrective training technique. Since the social order of modern society is the development of the creative personality, which is practically not always carried out, it is suggested to form the creativity of the student, because it: determines the productively creative direction of the individual and is the main core of his social orientation in life, is the basic determinant of professional creativity, contributes to the development of the creative potential of a specialist and its self-actualization in the social sphere.

Musienko L.D.

Dnipro State University of Agriculture and Economics

FORMATION OF PROFESSIONAL COMMUNICATION

The content of education today represents an environment in which the development and self-affirmation of the student's personality takes place, the basis of which is humanistic norms and ideals. Therefore, the principles of education are decisive in the education of the future specialist – the ideas of the methodological level, which direct scientific research and activate the development of educational methods, are the result of the synthesis of theory and practical use. Therefore, only the principles of education, which are used in a comprehensive way, complement each other and give positive results. It is necessary to single out the following: the principle of national orientation, the principle of cultural relevance, the principle of humanization of the educational process; principle of integrity; acmeology principle; the principle of subject-subject interaction; the principle of personal orientation; principle of prevention; the principle of technologization.

The use of the principles of subject activity formation in the educational process is important in training future specialists.

Professional communication is carried out in the process of exchanging information and in most cases is related to:

- explanation and discussion of priorities and expected results;
- involvement in solving complex professional tasks;
- discussion of labour efficiency problems and their solution;
- achieving recognition and reward as motivation and incentive;
- improving and developing the abilities of subordinates and their management;
- collecting reliable information about a brewing or real problem;
- notification of changes in the enterprise, firm, organization;
- receiving information about the latest ideas, improvements and proposals.

It necessary to emphasize that the formation of professional interactive competence, knowledge of professional communication and its rules, professional communicative interaction, development of skills in the formation of communication models, adequate behaviour, effective influence on a partner is achieved by modelling in the educational process situations of professional cooperation in combination with training in intercultural communication, the purpose of which is to master professional and linguistic, social and cultural concepts.

The state of formation of the professional communication of the future specialist depends on the level of organization of the type of training: personal growth, social and psychological skills, development of communication skills, formation of professional skills.

Thus, social and psychological training is important for the preparation of a future specialist. We would like to point out the fact that intensive short-term interaction of students, participants of small groups, contributes to positive changes in their professional and communicative competence, implies a special organization of intensive interaction of small group participants, which in a relatively short period of time leads to positive changes in their communicative competence.

Thus, the future specialist will not be hindered by the possession of a set of knowledge that will contribute to the solution of organizational, technical and tasks related to the human factor.

A qualified specialist must distinguish between professional communication at the language, substantive and formal levels; have good knowledge of social psychology, sociology, philology, political science, anthropology, history, art, philosophy and literature.

Nemicheva A.O.

Berdiansk State Pedagogical University

COMPUTERS AS A LANGUAGE LEARNING TOOL

Computers should be used as a language learning tool - just as any other piece of equipment. But during class-room lessons it is important the computer NOT become the center of students attention. There are situations when activities at the computer can become the center of attention, however these situations should be avoided and left to students to decide when, and if, they want to utilize such activities (in self-access).

Admittedly, the computer can be an overwhelming and imposing instrument to students and teachers. The complexity of the computer - not to mention the overwhelming choice of possibilities - can put students and teachers off as they lose time grappling with how to use the computer. There are a few basic principles that should be followed in order to help the student (and teacher) feel more at home using the computer.

- The computer should always be turned on, booted, and the program loaded (preferably the exercise chosen) before the class begins. In this manner, students focus on doing the task at hand rather than getting to the point where they can do the task.

- Students who are not comfortable using computers should be placed with students who are. These students should not be forced to use the mouse or type at the keyboard. As they become more familiar with the technology, they will often begin to play a more active role - even if they don't, the ability to use the computer is not the issue.

- Students more comfortable with the computer should be strongly discouraged from using other resources available in the program itself, or in other programs. These students should be encouraged to explore these resources on their own by taking advantage of self-access programs.

- Use of the computer should be phased in; instead of introducing a complex series of exercises to be done for a lesson, teachers should begin by doing a limited amount of work with the computer (i.e. one listening exercise followed by an interactive quiz).

Nenakhova M.I

Dnipro State University of Agriculture and Economics

COMPETITIVENESS OF AN ENTERPRISE

In order to study and research the competitiveness of enterprises, it is first necessary to find out what competition itself is, because competitiveness can only be considered when there is competition between enterprises or organizations. That is, the products or services they produce.

In general, the word competition comes from the words to clash or compete, meaning that it is a kind of competition between businesses for customers, as well as for more favorable economic conditions, both in terms of production of goods and their sale and marketing. It is thanks to competition that businesses are constantly developing, developing new technologies, looking for the best way to sell and reduce production costs, trying to improve the quality of goods or services they provide, and generally improving themselves. Modern competition has its own requirements and peculiarities, such as

- The nature of the struggle must be civilized, i.e., it is like a competition between enterprises and producers of goods and services;
- Competition arises only between enterprises in the same niche, i.e., producers should produce similar products or provide similar services;
- The target audience should be the same or similar, i.e., the competition should be aimed at satisfying the same or similar consumer needs;
- Each enterprise must manage its competitive advantages;

- Rivalry must be aimed at overcoming and solving the same goal, which may be common or simply similar;
- Each enterprise should have limited ability to influence the terms of circulation of goods.

From all of this, we can say that competition is the main force that ensures progress, both economic and scientific and technological. In general, it can be said that one of the main objectives and goals of competition can be to win the market and consumer loyalty, as well as a stable position and high and sustainable profits.

For an even better understanding of the essence of the concept of "competition", we can also pay attention to its functions. The functions of competition are as follows:

- Regulatory function;
- Stimulating function;
- Pricing function;
- Distribution function;
- Control function;
- Innovative function.

Regulatory function. Every manufacturer must know and understand the needs of consumers and offer those goods or services that would satisfy these needs. That is, thanks to the regulation function, production is directed precisely to those areas where it is needed.

The next function is a stimulating one, or it is also called the motivation function. Thanks to it, companies have to improve themselves and strive for high productivity. For all manufacturers, competition is a kind of chance, but it is also a risk. In other words, if a company or firm produces products of higher quality or at lower costs, then it makes a profit. Otherwise, if the company or firm does not take into account the desires and needs of consumers or does not follow the "rules" of competition, then they suffer losses.

Pricing function. It helps to influence the level of individual costs for the production of goods, thereby reducing them to the socially necessary. This helps to determine a balanced market price of the product.

Distribution function. This function distributes income among enterprises and firms according to their contribution. That is, it is a kind of confirmation of one of the principles of competition, namely, that the reward is received for the results.

Control function. This function prevents the emergence of a monopoly and the power of a single firm or enterprise. Thanks to this function, competition is able to limit and control the economic power of each producer, which allows the consumer to choose the best one among several producers.

The last but not least function is innovation. To improve the product and generate additional income, companies improve production technologies and introduce innovations without increasing the price of the final product, but by reducing production costs. If the company manages to establish this process efficiently, it will receive additional income. If the company fails to do so, it will incur losses and eventually be pushed out of the market altogether.

From all of this, we can say that competition is the main force that ensures progress, both economic and scientific and technological. In general, it can be said that one of the main objectives and goals of competition can be to win the market and consumer loyalty, as well as a stable position and high and sustainable profits.

References

1. Elena Fuior & Tatiana Zavatki & Ion Maxim, 2019. 'Competitiveness of the enterprise: the essence and methods of evaluation'. URL - <https://ideas.repec.org/a/zan/ygzier/v28y2019i1p33-50.html>
2. European Commission 'Why is competition policy important for consumers?' URL - https://competition-policy.ec.europa.eu/consumers/why-competition-policy-important-consumers_en

Pererva K.A., Rudchyshyn T.P., Klymenko S.S.
Dnipro State University of Agriculture and Economics

MANAGEMENT IS A PROFESSION OR LIFESTYLE?

Managing is one of the most important human activities. From the time human beings began forming social organizations to accomplish aims and objectives they could not accomplish as individuals, managing has been essential to ensure the coordination of individual efforts. As society continuously relied on group effort, and as many organized groups have become large, the task of managers has been increasing in importance and complexity.

Management is the art, or science, of achieving goals through people. Since managers also supervise, management can be interpreted to mean literally "looking over" – i.e., making sure people do what they are supposed to do. Managers are, therefore, expected to ensure greater productivity or, using the current jargon, 'continuous improvement'.

More broadly, management is the process of designing and maintaining an environment in which individuals, working together in groups, efficiently accomplish selected aims

First and foremost, the logical and publicly desirable aim of all managers in all kinds of organizations, whether business or non-business, should be a surplus.

Thus, managers must establish an environment in which people can accomplish group goals with the least amount of time, money, materials, and personal dissatisfaction or in which they can achieve as much as possible of a desired goal with available resources.

In a non-business enterprise such as units of a business (such as an accounting department) that are not responsible for total business profits, managers still have goals and should strive to accomplish them with the minimum of resources or to

accomplish as much as possible with available resources. A manager who achieves such an aim is said to be a strategic manager.

The second goal or aim of all managers is that they must be productive. Indeed, government, and the private sector recognize the urgent need for productivity improvement. Productivity improvement is about effectively performing the basic managerial and non-managerial activities. Simply defined, productivity is about the output-input ratio within a time period with due consideration for equality.

Lastly, productivity implies effectiveness and efficiency in individual and organizational performance. Effectiveness is the achievement of objectives. Efficiency is the achievement of the ends with the least amount of resources.

Managers cannot know whether they are productive unless they first know their goals and those of the organization.

Radionova T.O.

Die Nationale Universität von Lebens- und Umweltwissenschaften der Ukraine

DIE ALLGEMEINEN GRUNDSÄTZE DER INTERKULTURELLEN KOMMUNIKATION

Einer der wichtigsten Bestandteile des Lebens eines Menschen ist die Kommunikation. Angesichts des Wachstums globaler Veränderungen, der Verbreitung internationaler Kontakte und der Internationalisierung der Gesellschaft im Allgemeinen hat sich der Charakter der Kommunikation verändert. Die Pflege von geschäftlichen und freundschaftlichen Kontakten zu Vertretern anderer Länder erfordert Kenntnisse in Fremdsprachen. Doch das allein reicht nicht aus, denn eine ernsthafte Hürde bei der Kommunikation mit Ausländern ist das Unwissen über ihre ethnischen und kulturellen Besonderheiten. Die heutige Zeit erfordert eine entwickelte, mobile Persönlichkeit, die bereit ist, schnell auf alle Veränderungen zu reagieren und in der Lage ist, sich multikulturell zu verständigen. Ständige diplomatische Verhandlungen und der Besuch ausländischer Diplomaten in der Ukraine bestätigen dies.

Die interkulturelle Kommunikation untersucht Möglichkeiten, Missverständnisse auf kultureller Ebene in der Kommunikation mit Ausländern zu vermeiden.

Die Entstehung des Begriffs "interkulturelle Kommunikation" wird mit der zweiten Hälfte des 20. Jahrhunderts und Wissenschaftlern wie Edward T. Hall und George L. Trager, K. Kluckhohn und A. Kreber, R. Porter und L. Samovar in Verbindung gebracht.

Gegenstand der interkulturellen Kommunikation ist die Kommunikation zwischen Vertretern unterschiedlicher nationaler und sprachlich-kultureller Gemeinschaften, während der Inhalt die in nationalen Gemeinschaften akzeptierten Sprachstereotype und Verhaltensnormen, bestimmte "kulturelle Szenarien" von verschiedenen Handlungen, etablierte Modelle der Wahrnehmung und Bewertung

von Gegenständen und Phänomenen, sozial normierte Gewohnheiten, Traditionen, Rituale, Erlaubnisse, Verbote usw. sind.

Die Aufgabe der interkulturellen Kommunikation besteht darin, interkulturelle Kompetenzen zu entwickeln, notwendige Kenntnisse über verschiedene Völker und Kulturen zu erlangen, um interethnische und interkulturelle Konflikte zu vermeiden und komfortable Bedingungen für die Kommunikation in verschiedenen Bereichen und Lebenssituationen zu schaffen.

Die interkulturelle Kommunikation steht in Verbindung mit Ethnologie, Kulturwissenschaft, Linguistik, Geschichte, Psychologie, Soziologie usw.

Sie ist ein integrierter wissenschaftlicher Bereich, der die Verwendung von Kategorien erfordert, die in anderen verwandten Wissenschaften gebildet wurden. Insbesondere Nation, Volk, Ethnos, Mentalität, nationaler Stereotyp, Prototyp, Archetyp, Symbol, kultureller Code.

Der Erfolg der interkulturellen Kommunikation hängt nicht nur von Sprachkenntnissen und nationalen Besonderheiten ab. Die Sprache ist nur eine notwendige Voraussetzung für die Kommunikation, eine wichtige Rolle spielt das Gefühl für Stil und allgemeine Stimmung der Kommunikation, die einer bestimmten Kultur eigen sind.

Vor allem betrifft dies das Gefühl für den Kommunikationsstil. Das Wissen über seine Besonderheiten und Stile, die verschiedenen nationalen Gemeinschaften eigen sind, ist in erster Linie für Fachleute im Bereich der sozialen Kommunikation, Journalisten, Werbespezialisten, PR-Experten, Geschäftsleute, Übersetzer, Mitarbeiter im Tourismussektor usw. von Bedeutung. Indem man versteht, dass Vertreter verschiedener nationaler Kulturen Aufgaben der Kommunikation unterschiedlich wahrnehmen, Nachrichten unterschiedlich lesen/entschlüsseln während der Kommunikation, kann man vielen situativen Missverständnissen aufgrund interkultureller Unterschiede vorbeugen.

Interkulturelle Kommunikation ist daher eine Wissenschaft, die die Besonderheiten der verbalen und nonverbalen Kommunikation von Menschen untersucht, die verschiedenen nationalen und sprachlich-kulturellen Gemeinschaften angehören.

Reshetnnyak E.V.

Dnipro State University of Agriculture and Economics

STAGES OF COMMUNICATION

Any act of communication consists of several stages:

1. Thorough preparation for communication. This stage involves:
 - drawing up a plan for the future act of communication;

- collection of materials on the subject of communication and their systematization;

- motivating arguments in favor of one's position and counterarguments of the other party;

- justification of one's version of the decision and consideration of the interlocutor's reaction.

2. Orientation in the situation and establishment of contact, that is, the beginning of communication. At this stage, it is important:

- to take care of creating a friendly atmosphere of communication (it is advisable to talk about common interests, say something pleasant to the interlocutor);

- to do not oppose yourself to the interlocutor;

- to show respect and attention to the interlocutor (a friendly look and a smile will help to establish contact);

- to avoid criticism, arrogance and negative evaluations.

3. Discussion of the issue (problem). At this stage, it is advisable to follow the following rules:

- present your information succinctly and succinctly;

- listen carefully to the interlocutor and try to adequately perceive what he is talking about;

- remember that communication is characterized by a dialogic nature;

- argue your position: provide convincing evidence. Argumentation is an important method of persuasion with the help of motivated, well-founded logical evidence.

4. Making a decision. In order to make the right decision, it is worth offering several options for solving the problem; carefully listen to the interlocutor's arguments regarding a possible solution; determine the moment to end the meeting based on the interlocutor's mood and offer the best decision-making option; not to show the slightest irritation, even if the goal was not achieved, to hold on confidently.

5. Leaving the contact. The initiative to end the conversation due to the status asymmetry of the interlocutors should belong to a female person, a person who is older in age and higher in social status. At the end of the communication, it is necessary to summarize the results of the meeting, say goodbye and express hope for further relations and joint activities. The purpose of professional communication is to regulate business relations in industrial and professional activities through the resolution of professional tasks.

The success of professional communication depends on:

- the speaker as an individual with individual characteristics;

- his knowledge of the modern Ukrainian literary language as the basis of the language of professional communication;

- the ability to effectively apply this knowledge depending on the purpose and situation of communication.

In order to communicate correctly and achieve the goal of communication, the communicator must possess professionally oriented communicative competence.

The spheres of professional relations and communication belong to the fundamental dimensions of the human world. These problems become particularly acute in the conditions of globalization processes, when the ability to communicate and to effectively solve professional problems translated into one or another professional matter are highly valued. The interests of the case, and not of specific interlocutors, prevail in business communication.

Sableva V.O.

Dnipro State University of Agriculture and Economics

TYPES OF COMMUNICATION

The most common types of communication are those that can be described as follows:

- depending on the specifics of the subjects (individual or group), distinguish between interpersonal, intergroup, intersocial communication, as well as communication between an individual and a group;
- according to the quantitative characteristics of subjects – self-communication, interpersonal communication and mass communication are distinguished;
- by nature – communication can be mediated and direct, dialogic and monologic. Direct communication takes place directly between people, indirect communication is through letters, books, works of art, films, scientific activities, etc.;
- anonymous, role-based, informal communication, including business communication, is distinguished according to the target orientation.

There are also different approaches to classifying levels of communication. However, the main ones are as follows:

- manipulation - options from rude treatment of a person to such behaviour, where external manifestations are sometimes even pleasant;
- competition, rivalry - when rivalry promotes a certain movement of its participants forward;
- cooperation is communication at such a level, when humanistic communication attitudes are revealed, a high level of this culture.

Business communication is a purposeful process of information exchange that pursues a specific goal. The purpose of business communication is organization, regulation and optimization of professional, scientific, commercial or other activities. At the heart of business communication is the movement towards the success of its subjects. It concentrates in itself everything that contributes to cohesion, communicative cooperation of communication participants and the manifestation of individual initiative.

Business communication is a two-way process that represents a joint speech activity, a special form of contacts of its subjects who represent a certain organization, institution, company, etc.

By comparing business communication as a specific form of interaction and communication in general as a general, the following features of it were revealed:

- availability of certain official status of objects;
- focus on establishing mutually beneficial contacts and maintaining relations between representatives of mutually interested institutions;
- regularity, i.e. subordination to generally accepted rules and restrictions;
- the predictability of business contacts, which are planned in advance, their purpose, content, and possible consequences are determined;
- the creative nature of relationships, their focus on solving specific business problems, achieving goals;
- mutual agreement of decisions and further organization of cooperation of partners;
- the interaction of economic interests and social regulation is carried out within legal limits. The ideal result of such relationships is a partnership based on mutual respect and trust;
- the significance of each partner as an individual;
- direct activities that people are engaged in, and not the problems that concern their inner world.

So, business communication is any professional communicative activity (mainly speech), represented by a field that answers four questions:

- for what purpose are we saying this?
- what do we want to say?
- with the help of which language means do we do it?
- what is the reaction to our speech?

Business communication permeates all spheres of social life. Competence in the field of business communication is directly related to success or failure in any business.

Sakovets D.G.

Dnipro State University of Agriculture and Economics

HOW TO IMPROVE YOUR TIME MANAGEMENT?

To start with, we should know what time management is. Time management is the coordination of tasks and activities to maximize the effectiveness of an individual's efforts. Essentially, the purpose of time management is to enable people to get more and better work done in less time. Elements of time management include organization, planning and scheduling to best take advantage of the time available. Time management techniques also take into account an individual's particular situation and their relevant capabilities and characteristics.

Let's have a look, How You can check and improve your time management:

- *Know how you're spending your time.* Start with a time check. To optimize your personal time management, you first need to figure out where the time is going. Try diligently logging your time for a week by tracking your daily activities.

- *Create a daily schedule*—and stick with it. This step is absolutely crucial for learning how to manage time at work. Don't even attempt starting your day without an organized to-do list. Before you leave work for the day, create a list of the most pressing tasks for the next day. This step allows you to get going as soon as you get to the office.

- *Prioritize.* To-do lists can be productivity lifesavers. But if you're not careful, they can get so big and overwhelming that you don't know where to start.

- *Tackle the most difficult task first.* It recommends tackling the biggest, most difficult and most important task first—the one you're likely to put off for later.

- *Set reasonable time limits.* We have only so much energy in a day, and it wanes with the hours. To avoid half-baked work, know your limits and be willing to say no. Recognize your strengths and weaknesses.

In the end, take control of your time with everything you're juggling, effectively managing your time may feel like an impossible dream right now, but it's not impossible. Stop putting all your energy into those activities that are just time wasters. Try one or two of these tips out and watch your productivity and your mental health improve.

Sarkisian S.L.

Dnipro State University of Agriculture and Economics

COMMUNICATION AS PERCEPTION AND UNDERSTANDING OF EACH OTHER

Perception is a mental state of a person's reflection of objects and phenomena as a whole in the aggregate of all their qualities and properties under their direct influence on the sense organs. This is the process of mutual perception and understanding of interlocutors, getting to know each other. In general, it can be said that perceiving another person means reflecting his external features, correlating them with the individual's personal characteristics and interpreting his actions on this basis.

Communication is a complex, multifaceted process of establishing and developing contacts between people, generated by the needs of joint activities. In particular, psychologists distinguish the following functions of communication:

- informational and communicative – involves the transfer and reception of not only ready-made information, but also that which is being formed and developed, as well as the transfer and reception of meaning;

- regulatory and communicative – when communication regulates the behaviour of people and their joint activities, as well as ways of influencing each other: persuasion, suggestion, imitation, etc.

- affective-communicative – refers to the fact that the variety of human emotions arises and manifests itself during communication.

If communication is considered as an activity, then its following functions are distinguished: organization of joint activities; people getting to know each other; formation and development of interpersonal relationships. The use of this classification helps to understand that the features of the psychological nature of communication directly affect its course and the formation of its culture. All functions of communication are observed in life and appear, as a rule, in unity, complementing each other.

There are several classification types of communication. According to the goals and means of communication, they are divided into material (when people communicate with the help of some objects), ideal (when ideas, ideas, experiences are exchanged between people); direct and indirect; verbal and non-verbal.

With any act of communication, there is an exchange of not only knowledge, thoughts, ideas, that is, information, but also actions, in particular, when building a joint strategy of interaction. Interaction is a process of direct or indirect influence of subjects on each other, which gives rise to the causal conditioning of their actions and mutual relationships. This process requires activity and mutual orientation of the actions of those people who participate in it.

There are many types of interaction, and therefore several classifications of them. One of the most famous is the division into cooperation (cooperation) and competition (rivalry). A well-known classification is based on the number of communicating subjects. If there are two subjects, then this is a pair interaction. If there are many subjects, then they can interact in a group, between groups, or a subject can act with a group. This subject can be the leader or any member of the group.

Semak L. A.

Dnipro State Agrarian and Economic University

FEATURES OF THE STUDENT AND TEACHER COMMUNICATION CULTURE

Student age is the period of the most intensive social formation of the personality. This is a period of search, self-affirmation and independence, moral improvement and formation of social maturity, development of professional thinking and manner of behavior, that is, a period that significantly affects all subsequent years of life. Conditions, environment, and historical era have a huge impact on the student as a person.

Today, it is important to determine modern effective methods and forms, aimed at the successful development and improvement of the linguistic personality of a student of higher education. Educational technologies meet this demand of society in general, and pedagogical science in particular, as their use will make it possible to

achieve high educational results and contribute to the fruitful relationship between the teacher and the learner. The introduction of educational technologies in the teaching of business Ukrainian language will help the teacher to involve each student in active language-thinking activities, to create conditions for the formation of a successful language personality of the future agrarian.

Educational technologies are educational and educational guidelines that declare how educational activities should be conducted. Educational technologies that should be considered appropriate for teaching business Ukrainian in agricultural institutions of higher education include the following: the Constitution of Ukraine, the Law of Ukraine «On Education», the Law of Ukraine «On Higher Education», the Law of Ukraine «On Ensuring the Functioning of the Ukrainian Language» as the state language», Concept of the state language policy, approved by the Decree of the President of Ukraine dated February 15, 2010 No. 161/2010, Concept of the State targeted national and cultural program to ensure the comprehensive development and functioning of the Ukrainian language as the state language, approved by the Cabinet of Ministers of Ukraine dated May 19, 2021. No. 474-r, Concept of reform and development of agrarian education and science approved by order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated April 6, 2011 No. 279-r.

After graduating from the institution, modern graduates of agricultural higher education must acquire general and professional competencies in order to become a qualified specialist, a highly educated person, and a competitive employee. Among the general competencies that future farmers must develop after learning the business Ukrainian language, the following can be distinguished: the ability to communicate in the state language both orally and in writing; ability to work in a team and have interpersonal skills; the ability to realize one's rights and responsibilities as a member of society, to be aware of the values of civil (democratic) society and the need for its sustainable development, the rule of law, the rights and freedoms of a person and a citizen in Ukraine; the ability to preserve and multiply moral, cultural, scientific values and multiply the achievements of society based on understanding the history and patterns of development of the subject field, its place in the general system of knowledge about nature and society and in the development of society, technology and technologies, use different types and forms of motor activity for active recreation and leading a healthy lifestyle; the ability to search, process and analyze information from various sources.

Nowadays, there is a decline in the interest of young men and women in culture, art, spiritual heritage, etc. Consumer attitudes are growing, primarily in the field of entertainment. Cruelty, violence has a negative impact on our youth. Classical culture is losing its value, mass is being imposed, which is easily accessible through mass media and the Internet, whose transmissions are low-quality. In such a context, only higher education can properly coordinate a young person. Therefore, today there are demands for the creation of a new holistic system of education and, first of all, the education of the personality of a modern specialist, which includes: the introduction of developmental education; personal influence of the teacher on the student during pedagogical communication; cultural influence on the student in the process of

pedagogical communication; cultural influence on the life of the staff of the educational institution, in particular the student group; formative influence on the social activity of students, their involvement in student self-government; the formative influence of the cultural and educational process on the student, etc. In all this work, the bearer of standard knowledge and behavior was and is the teacher, whose requirements are very high.

Therefore, a teacher for a student should be a pupil who can influence the development and definition of personality. Relationships in the "student-teacher" system are the psychological realm where personal self-affirmation of the future specialist unfolds for the first time, his self-awareness develops, and the model of professional activity is assimilated.

Alex Silnytskyi

Head of Agrovations Association

PROFESSIONAL COMMUNICATION IN AGROBUSINESS IN THE 21-ST CENTURY

The world's economy is becoming increasingly global influencing greatly the ways of business communication. The ability to compete in the global economy is the greatest challenge facing agricultural business today. Organizations will want to negotiate, buy and sell farm products overseas, consider joint ventures, market and adapt products for an international market. All these actions involve communication. That is why, employees with poor communication skills limit their opportunities for professional, salaried employment or they will not be promoted or even hired.

The autocratic management model of past generations is increasingly being replaced by participatory management in which communication is the key to build trust, promote understanding, to empower and motivate others.

The collaboration that allows organizations to capitalize on the creative potential of a diverse workforce also depends on communication. Thus, diversity is not just a matter of social responsibility it is also an economic issue. A lot of agricultural companies realize the advantage of hiring workers with developed communication skills, high level of creativity, talent, work experience and desire to for self-improvement.

Professional communication encompasses written, oral, and visual communication within a workplace context blending together educational background in rhetoric and information technology. Agricultural communication is a field that focuses on communication about agriculture-related information among agricultural stakeholders and between agricultural and non-agricultural stakeholders.

As agriculture, along with information and communication technologies, is

changing every day, for most agricultural educational establishments it is more and more challenging to keep communications programs current. Nevertheless, it is the responsibility of higher education and agricultural communications programs to observe and keep pace with the ever-changing workplace to ensure that they can provide the preparation that produce high-quality graduates with good level of communication skills.

Stepanenko V.V.

Dnipro State University of Agriculture and Economics

MANAGEMENT OF THE QUALITY SYSTEM IN THE ENTERPRISE

The management of the quality system in an enterprise refers to the set of activities and processes that are put in place to ensure that the organization is delivering products or services that meet or exceed customer expectations. A quality system typically includes policies, procedures, and processes that are designed to identify, measure, control, and improve the quality of an organization's products or services. The implementation of such a system is not a cheap investment, but if the company aims to be a strong competitor in the market, then such a step is necessary.

For an enterprise, the introduction of a quality management system means improving performance, increasing market share, increasing investment turnover, and, as a result, an increase in income. For society as a whole, the growth in the number of enterprises that have implemented this system also has its positive impact, since such enterprises improve working conditions of workers and increase overall production safety. An important question arises as to what the quality management system is based and regulated on?

Quality system management should be based on international standards, such as ISO 9001:2015. The main principles of quality system management at the enterprise, which are regulated by these standards, include the following:

- Focus on the client. The company must focus on meeting customer needs and respond to their requirements and expectations;
- Leadership. Management should lead the company to achieve its goals and ensure stability and continuous improvement;
- Employee engagement. The success of the enterprise depends on the participation of all employees in the quality system, it is about the importance of maintaining the motivation and involvement of employees not only in the performance of their routine tasks, but also in the company as a whole;
- Process approach. The activity of the enterprise should be organized as a process that most effectively meets the needs of customers;

- Continuous improvement. The company must constantly improve its processes and products, using approaches to quality management, which allow for a holistic approach to management;
- Actual data. Decision-making should be based on factual data and analysis of the results of the enterprise;
- Relationships with suppliers. Supplier relationships should be based on partnership and cooperation, which promote a good working relationship between the company and its suppliers to increase productivity and facilitate a smooth workflow.

As a result, it can be clearly stated that quality management becomes the basis for managing the activities of any enterprise. Focus on the client, leadership, employee involvement, process approach, continuous improvement, factual approach to decision making, and supplier relationships – all these quality management principles are currently the basis for a successful, competitive enterprise.

Shashkina N.I., Sokolova K.V., Druzhinina L.V.

Prydniprovsk State Academy of Civil Engineering and Architecture

SOME APPROACHES TO COMMUNICATION SKILLS

Communication is an essential skill involving a wide range of ‘sub-skills’ important for the success in life. We use our communication skills in different ways of our professional and scientific lives: in written documents, emails, presentations and visuals, in seminar discussions, during online and offline workshops and classes. They say, ‘Poor communication results in misinformation, misunderstanding and misuse of resources’. That’s why the search for new, more effective methods of English communication skills teaching is constantly under way.

Communication skills involve listening, speaking, reading, writing and some others. It is also necessary to understand the difference of communicative style: i.e. phone conversation, face-to-face interactions and digital communication like email or social media. It should be pointed out that ‘oral communication skills’ mean that you can speak clearly, concisely and without misinterpretation. Another type of communication skills is so-called ‘presentation skills’. This kind of skills doesn’t mean that someone should be able to present something in front of the audience. Presentation skills are connected with the ability to present the ideas, intentions and results of fulfilled research.

In order to cope with difficult process of communication, we need to develop strategies for determining how to respond in different situations. We need to teach our students and post- graduate students not only what to say (if anything at all), but when to say it, who to say it to, and, perhaps, most important of all, How to say it.

While a large vocabulary is a very important aid in communication, just knowing a large number of words will not help in deciding what words to use under different circumstances.

The ability to communicate involves knowing how you are required to speak to others in different situations or settings. Finding a way to tactfully and skillfully disagree with others without creating conflict is an essential so called "soft skill".

We must teach the students the most important vocabulary and special terms, grammar, and functional expressions needed to communicate at a basic level in a full range of situations and contents.

The programme of post-graduate students covers the same full range of situations and contexts, but offers post-graduate students expanded vocabulary, more complex grammar, and a wider choice of functional expressions.

It is a well known fact that the truth is born in debate. Scientific gatherings, conferences, symposia, seminars, etc are the places where new ideas and hypotheses are discussed. At present, the international language of science is English. Many scientific gatherings are held in English. For this reason it is very important for researcher to be able to discuss a problem in English.

Unfortunately, many university graduates do not have good command of the language. That is why a special interest in teaching English to post- graduate students should be laid on forming the skill of discussing a scientific problem. Discussing the idea means the ability to persuade other people of the correctness of one's point of view and defend one's position. It also suggests reacting to other people's views.

As experience shows, the following types of exercise are rather efficient to develop the ability of discussing ideas and opinions in English:

1. read and respond to the given statement by expressing interest, surprise, doubt. Make use of speech formulas;
2. give some facts to prove the given statement;
3. confirm or deny the following. Use speech formulas of agreement, disagreement, half-agreement;
4. Here are some viewpoints on the problem under consideration. Sometimes they are contradictory. Give your argument for and against;
5. Read/ listen to and act the dialogue 'Scientists discuss an interesting problem'. Make similar dialogues using modifications;
6. Discuss and criticize the following problems (pair and group practice);
7. Read the text and carry on the debate on the proposed topic;
8. Role play the situation ('At the Conference', 'At the Symposium', etc.)

For sure these exercises provide post-graduates with the ability to communicate well in English and to pass the graduate exam at a good level.

Besides, this kind of work boosts their confidence to participate as educated professionals in the global scientific community of the twenty first century, with unique opportunities and challenges.

At student's disposal there is a comprehensive set of authentic, interactive and reliable materials in both print and digital formats. The PhD students can feel more confident while taking part in scientific international gatherings and they can acquire

the skills which will help them make sense of the digital modern world.

Bibliography

1. Communication Skills. URL: <https://www.skillsyouneed.com/ips/communication-skills.html> (date of access 10.03.2023)
2. Effective Communication Skills Training. URL: <https://alliancetac.com/communication-skills-training/information/key-communication-skills-course-topics-and-features> (date of access 12.03.2023)
- 3. 10 Effective Communication Skills and How to Improve Them. URL: <https://www.wikijob.co.uk/interview-advice/competencies/communication> (date of access 09.03.2023)

Shen Liin

*Anhui International Studies University
National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*

CAREER PROSPECTS FOR TRANSLATORS IN THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA

The range of professional activities of translators in the People's Republic of China is quite wide: they can work in government bodies (ministries of foreign affairs, embassies, customs, etc.), in educational institutions, book publishers and mass media, press centers, radio and television centers, travel agencies, banks, international associations and unions, international funds. Such a wide and responsible field of activity determines the need for constant professional growth, interaction with fellow specialists, improvement of qualifications, exchange of professional experience.

There are a large number of translator training organizations and professional development courses in China. They function both offline and online. For the most part, they offer the following specialization: consecutive translation course, simultaneous translation course, written translation course.

Some universities have higher schools of translation and interpretation, which specialize in improving the qualifications of translators. They are: Higher School of Translation and Interpretation of Beijing University of Foreign Languages, Shanghai University of Foreign Languages, Guangdong University of Foreign Languages and International Trade, etc.

Peking University of Foreign Languages has the Asia-Pacific Translation Training Center, which was established on August 11, 2008. The center is designed to train translators from professional translation organizations in the Asia-Pacific region.

Good opportunities for professional exchanges are available to those translators who are members of associations and unions, such as the Chinese Association of Translators and the Shanghai Association of Foreign Affairs Translators.

Established in 1982, the China Translators Association is an academic and industry non-profit organization voluntarily formed by agencies, enterprises, institutions, social groups and individuals involved in translation activities throughout the country. The association is the only national public organization in this field. It unites several member associations working in different provinces, cities and districts of mainland China.

There are also ten professional committees on social sciences, literature and art, science and technology, military affairs, national language, foreign affairs, foreign communications, translation theory and translation training, translation services and localization services.

The activities of the association are mainly in the following areas:

- unite translators throughout the country, strengthen cooperation in the translation industry and promote success in the translation industry;
- organize various academic exchanges related to translation;
- provide consultations, educational and other services related to translation;
- protect the legal rights and interests of translators;
- carry out exchanges and cooperation with relevant organizations at home and abroad, promote academic exchanges between Chinese and foreign translations, and expand friendly exchanges;
- publish conference journals, edit and translate academic materials and books, and promote translation career development.

Shendryk K.A

Dnipro State University of Agriculture and Economics

COPYWRITING IN THE BUSINESS ACCOUNTING POLICY: COSTS AND CONTRIBUTION TO THE FINANCIAL RESULT

Copywriting is an important component of a business's marketing strategy. The needs of today's market in professional advertising services, the need for marketing communications, caused the emergence and rapid development of a separate branch of activity - copywriting. Effective management of marketing activities, namely copywriting, will contribute to the formation of a long-term competitive advantage on the market [2, p. 46].

The concept of copywriting is the process of creating advertising texts that are written in a text that is as understandable as possible for customers, thereby provoking customers to purchase a particular product or service. The goal of any copywriting is to ensure the emergence of a sequence of emotions, sensations and

experiences in a potential client, which will eventually lead to the desire to become a consumer of certain products (services). [3]. It helps to increase brand awareness, attract new customers, increase sales and establish a positive image of the company. However, when developing a content strategy, it is important to consider the costs of copywriting and their contribution to the financial result of the business.

Copywriting costs include paying copywriters, developing and editing texts, searching and analyzing keywords, creating infographics and visual materials. [1] The cost of copywriting can vary depending on the size of the business, its industry and the scope of the content strategy. However, it's worth noting that copywriting costs can have a significant impact on a business's bottom line. If the content is of high quality and has a high conversion, it can become a tool for increasing sales, attracting new customers and increasing the loyalty of current ones. Thus, the costs of copywriting can be justified and bring more income.

In order to effectively account for copywriting costs in accounting, it is necessary to develop an appropriate accounting and analysis system. Such a system may include tracking copywriting costs separately from other marketing costs, analyzing the effectiveness of the content strategy and establishing its business goals. It is also important to consider that the effectiveness of copywriting can depend on various factors, such as the number and quality of competitors, the target audience, the popularity of the topic on which the content is created, and others. When determining the contribution of copywriting to the financial result of a business, it is important to take into account not only direct income from sales, but also additional factors, such as increased customer loyalty, increased website traffic and increased brand rating. Misused content can lead to brand reputation loss and legal issues. Therefore, you should follow the copyright rules and use only licensed materials.

In conclusion, it can be noted that copywriting is an important marketing tool that can have a significant contribution to the financial result of a business. However, considering the costs of copywriting, it is worth developing an effective accounting and analysis system that will help determine its contribution and effectiveness. In addition, it is worth remembering about the responsibility for using the content and observing the rules of copyright.

References:

1. Accounting regulation (standard) 16 "Expenses" // Approved by the order of the Ministry of Finance of Ukraine dated 12/31/1999 No. 318 - Current version: 11/03/2020 -URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>
2. Pekar K.R., Lyzunova O.M. Improving the marketing activity of the enterprise by using the services of a copywriter / K. R. Pekar, O. M. Lyzunova // Scientific Bulletin of the Kherson State University. Economic sciences series. Part 2, 2017. - Issue 27. - P. 45-48.
3. Taran I. What is copywriting and how to make money from it? - URL:<https://sem.lviv.ua/blog/shho-take-kopirajtyng/>

FUNCTIONS OF LANGUAGE IN COMMUNICATION

Language (oral and written) is the main universal means of communication between people, expressing their thoughts and feelings. With the help of language, we acquire knowledge, store it in our memory, and pass it on to others. Scientists distinguish the following functions of language in communication:

- a means of existence, transmission and assimilation of socio-historical experience;

- means of intellectual activity (perception, thinking, imagination);

- a universal means of information transmission, i.e. words, phrases, sentences, texts are verbal means of information transmission. Verbal means are the most important components of communication, as they are the main carriers of messages.

The form of language existence is speech. Speech is the implementation of language by people in the process of communication, that is, the process of implementation of linguistic activity. The speaker uses means of communication (sounds, words and their forms, fixed phrases, sentence models, texts) to convey a certain content, which may include, in addition to thoughts, feelings and expression of will.

So, language, communication and speech are interconnected. Speech is impossible without language, and language is created to carry out the process of communication.

Language is common to all who use it, and speech is always individual, since each of us uses and selects language means in our own way.

Development and enrichment of language occurs in the process of communication. If speech activity through the means of a certain language ceases, the language becomes dead. Language lives only in speech and communication.

Learning the language, enriching the memory with various means and ways of expressing thoughts contribute to the development of speech. Equally important is the systematic and purposeful practice of speech – communication in one's native language during the performance of one's professional duties, since skills and abilities are developed only in the process of communication.

So, language is a system of means of communication, speech is a choice of these means in the process of communication; communication is the process of exchanging information with the help of language, that is, speech activity.

Communication and interpersonal relationships consist of processes that are often intertwined and mutually complementary. At the same time, each process can be viewed separately, as it has its own unique features. These processes are information exchange between people (communicative side of communication), mutual organization, influence on other people (interactive side of communication); perception and mutual understanding of each other or knowledge of each other (perceptual side of communication).

WAYS TO IMPROVE PROFESSIONAL COMMUNICATION

In order to optimize the formation of professional communication of students – future farmers, authentic audio and video texts were offered. The linguistic aspect was characterized by a large number of peculiar vocabularies: the presence of phraseological units, idioms and fixed expressions, words with stylistic colouring, particles and archaisms. The syntax was also notable: the order of the words in the sentence, their logical incompleteness, the fragmentary nature of the utterances. The social and cultural orientation of the professional training of the future specialist in agriculture is realized with the help of vocabulary. Taking into account typical and atypical situations of communication, background, non-equivalent vocabulary, colloquial clichés, vocabulary with expressive colouring, dialectics are distinguished.

Thus, in order to enter the context of another culture, one must know and understand all its realities and peculiarities of the communication of the nation, the people. It should be noted that the psychological aspect of the above-mentioned texts is reflected in the activity structure of speech. When processing it, there is speech interaction and influence on the reader-listener, and the necessary basis for the development of speaking is created, which contributes to the activation of students' thinking. At the same time, the structure, content, and design of video and audio texts stimulate motivation and create conditions for immersion in the broadcasting environment.

The effectiveness of their application consists in:

- formation of ideas of students of international business and management about the specific features of another culture;
- availability of information that corresponds to age and gender characteristics, interests of students;
- images and sound accompaniment of the plot, which activate work in the class, ensuring its ease;
- visibility of the situation of a country-scientific nature, which contributes to a better memorization of the elements of authenticity;
- in the course of the work, a better understanding of the text is observed, its connections with real events and facts are formed;
- better understanding and study of the peculiarities of body language (gestures and facial expressions) of speakers of a certain community;
- formation of oratorical art taking into account the speech specifics of the people.

Performing practical creative tasks contributed to the practical formation of a culture of professional communication.

The special effectiveness of the educational process was ensured by the use of the situation of success. Scientists have identified three stages of creating a situation of success:

1. Motivational stage. The teacher instils in the students an attitude towards the successful completion of the assigned task.

2. Organizational stage. The teacher provides the conditions for task performance. Techniques are used at this stage: emotional relief, changing tasks at the students' request, group assistance.

3. Final stage. Organization of activities of using the results of the completed work as an incentive for a new educational task.

Vysotska A.S.

Dnipro State University of Agriculture and Economics

TECHNIQUES AND METHODS OF EFFECTIVE COMMUNICATION IN PROFESSIONAL ACTIVITIES

Effective communication involves not only receiving and transmitting information, as it also involves understanding gestures, emotions, and the intentions behind words. Effective communication requires diplomatic behaviour and respect for other people's opinions.

Effective communication methods are very important for business. However, there is a lot of benefit from them in everyday life. In order to fully understand the content of what the interlocutor said, you need to follow certain rules of communication.

First of all, it is necessary to let the interlocutor express himself in order to win his trust. Don't forget the 20 second rule. It is during this time that the first impression is formed. Its result is 38% influenced by the voice, 55% by the visual part (sign language). In this, only 7% depends on the verbal part of communication. A little hint: "In order to attract a person to you, you should remember the rules of effective communication. It is advisable to give him a compliment and also to keep a friendly smile".

Secondly, it is necessary to give significance to the interlocutor. A simple technique is used for this – a request for help. It is enough to ask for advice on some issue so that the interlocutor decides that it is significant and raises his self-esteem. However, this only works with a sincere request. Thus, you can gain trust and start building really effective communication, maintaining understanding with your interlocutor.

Finally, I want to say that effective communication, in turn, aims to understand the views, feelings and thoughts of others. When two sides listen to each other, both sides win. Understanding and respect become the basis of cooperation, interdependence and loyalty. Success is achieved when each party says, "Yes, that's exactly what I meant. You understood me". Effective communication allows you to minimize the loss of the meaning of the message.

THE STATE OF SOCIAL RESPONSIBILITY OF BUSINESS UNDER THE CONDITIONS OF UKRAINE

The responsible attitude of business or any company to its services, manufactured products, customers or hired employees and partner companies is a social responsibility, which consists in regulating relations with society, harmonizing the development of social dialogue, active participation in the process of solving the most acute problems society.

The two main reasons for taking into account the factor of social responsibility when making decisions, according to the opinion of the widely known economist F. Kotler, is the need for society to be aware of the responsibility of the corporate partner, and the second is an attempt to avoid a bad reputation before consumers and an attempt to bypass negative publications in the mass media, which, in turn, focus on examples of irresponsible behaviour of corporations.

The social responsibility of business can be characterized with the help of the following factors: in conditions of dynamic growth of competitive processes and a decrease in the level of trust in relation to business, the strategy of voluntary choice of companies acquires specific weight; this is the inclusion of a wide range of local society: business and government representatives, investors and citizens, media workers, etc.

The situation is not imagined as an option that solves the problems of society at the expense of business but is a process of taking part in the development of the cell in which business has to work.

The simplest options for showing social activity for business structures are the following: the opportunity to sponsor, provide funds for charity, and in some places it can be a tool of direct financing.

Thus, the concept of business responsibility is an altruistic contribution of business to the development of society in various spheres of its existence.

In modern conditions, the factor of business responsibility is very important for the decision-making process.

In Ukraine, the degree of development of the social responsibility factor has a one-time nature, that is, it is still a period of formation, mainly aimed at preserving reputational components and, unfortunately, is not a sustainable form of existence.

The imperfection of the legislative component, state policy regarding economic development, the lack of a clear structure for conveying information to citizens about social standards, certain pressure from state bodies on socially active companies, the lack of benefits from the state for socially active enterprises, the limitation of legal policy causes a range of problems in related to social responsibility.

However, despite the presence of certain problems, the existence of social responsibility in Ukraine is a positive factor, because it contributes to the development of competitive components of our economy, increasing transparency in the activities of enterprises, introducing a factor of stability into the sphere of the domestic market, with the help of investing in the latest technologies - the formation of an attractive innovative

infrastructure, the formation of modern state tools for regulation, with the absence of influence from the state.

Thus, the process of development of social responsibility in Ukraine is limited by modern economic realities and leads to the efforts of companies to achieve financial success in short-term perspectives.

This, in turn, activates the mechanism of ignoring long-term development and contributes to the effort to burden the consumer with more expensive and environmentally harmful production.

That is why the importance of state support for the development of social responsibility is a necessary strategy for the development of relations between business, government and citizens.

Yushkovskiy D.D.

Dnipro State University of Agriculture and Economics

PORTFOLIO INVESTMENTS AND THEIR IMPACT ON THE UKRAINIAN ECONOMY

Investment is one of the most striking examples of the uneven distribution of capital and labor (not only physical labor, but also scientific labor). One group of people have money that they want to increase, while others want to work but do not have the same money. That is why cooperation of such entities appeared, which found expression in the form of investments - a business transaction that involves the acquisition of fixed assets, intangible assets, corporate rights and securities in exchange for money or property [1]. In our issue, we will analyze international investments. They are divided into direct and portfolio investments. Direct investments are aimed at gaining control over an enterprise, while portfolio investments, in turn, are aimed only at profit. Portfolio investments can be represented by many types, but the main ones we are interested in the international economy are stock exchange securities that entitle the investor to a share of the company's profit, and domestic government bonds - government securities placed exclusively on the domestic stock market and confirming Ukraine's obligations to reimburse the bearers of these bonds at their nominal value with payment of income in accordance with the terms of the bonds' placement [2]. In simple terms, this is a loan provided by investors to states that use these funds to cover their public debt.

For a country government, the main goal of attracting foreign portfolio investment is to stimulate and develop domestic production. The development of production leads to a reduction in unemployment, an increase in exports, a larger flow of taxes, the development of the country's infrastructure, and other benefits. Even the fact that interest must be paid on investments does not outweigh these advantages. But

is this what happens in practice? From all of the above, we can conclude that an increase in investment leads to an increase in the country's GDP. This relationship can be tested. Let's take the data for the last 10 years (Fig. 1 and Fig. 2)

Fig. 1. Dynamics of portfolio investment growth in Ukraine, 2010-2021, USD million [3].

The graph shows the typical economic dynamics for Ukraine: growth until 2013, because there were hopes of joining the European Union, a drop in 2014 and 2016 due to our political crises, but since 2018, our country has been more or less stable until covid-19 crisis, and a large increase in 2021, after getting used to and adapting to the covid conditions.

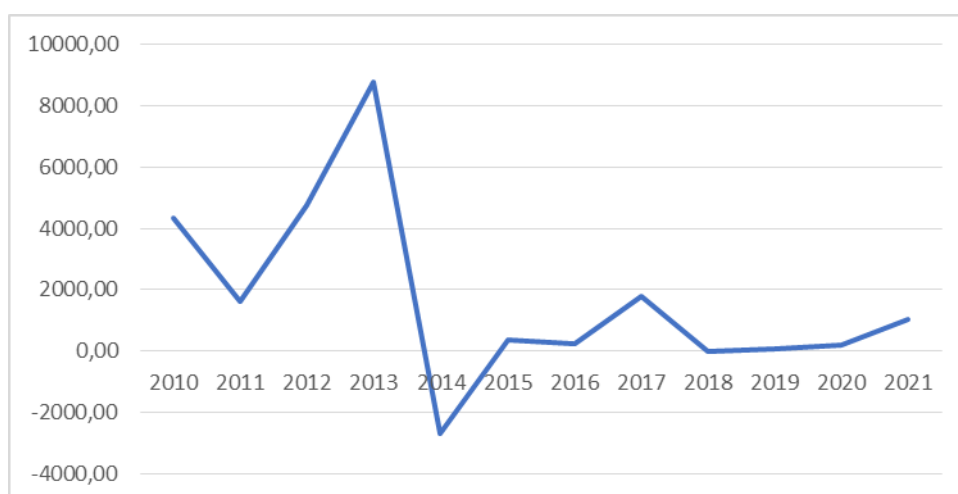

Fig. 2. Dynamics of GDP growth in Ukraine, 2010-2021, USD million [4].

As can be seen from the figures, the statement that increased investment leads to increased GDP is not very well supported. What they have in common is the decline of both during the 2014-2015 crisis and raise after covid. The answer to the question of why this relationship does not work in our country can be found in the structure of portfolio investment in Ukraine. At the outset, it was pointed out that government bonds are considered portfolio investments, and they account for the largest share of all investments in the country (more than 70%) [5]. And the state, in turn, uses the inflow of funds to repay old debts, and thus only creates a queue of debts that do not give our national economy a sufficient impetus for development. Demand is growing, production remains at the same level or decreases, which leads to an increase in imports, which also negatively affects the economy as a whole.

The solution is to change the attitude of our producers to the stock market so that investors pay more attention to our production than to government bonds, and, of course, political stabilization and ending the war will also lead to greater confidence of foreign investors in us.

References

1. Legal dictionary of Ukrainian legislation. Available at: <https://kodeksy.com.ua/dictionary/i/investitsiyi.htm>
2. Ministry of Finance of Ukraine. Available at: <https://mof.gov.ua/uk/ovdp>
3. Archive of economic statistics from the IMF. Available at: <https://data.imf.org/regular.aspx?key=61545851>
4. Ukrainian portal about finance and investments. Available at: <https://index.minfin.com.ua/economy/gdp/>
5. Zadoya A.O. Portfolio investments in Ukraine: chances or threats? Academic review. - 2019. - №2 (51). 81-90.

СЕКЦІЯ 4

ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО, КОПІРАЙТИНГ, МЕДІАГРАМОТНІСТЬ

МЕДІАГРАМОТНІСТЬ У ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ

Часто кажуть: «Людина, яка володіє інформацією, та володіє світом». Сьогодні доречніше вираз: «Людина, яка формує контент стрічки новин соціальних мереж, новинної програми, управляє світом».

Медіаграмотність у сфері харчування має довгу історію. Нерідко веб-сайти, інтернет-ЗМІ та телешоу розкривають страшну правду про «хімічні речовини», які нас оточують, пронизують нас усюди, завдають або можуть завдати жахливої шкоди здоров'ю та навколишньому середовищу. Так у людей розвивається хімофобія, яку по суті просувають багато «неосвічених професіоналів». Хімофобія – настирливий страх, викликаний уявленнями про можливу шкоду тих чи інших речовин та хімічної промисловості для людини та навколишнього середовища. Більшість людей схильні до хімофобії лише тому, що вони бояться всього невідомого, і єдиний спосіб боротьби з нею освіта, як у школах, університетах, через засоби масової інформації, так і глобально у ЗМІ.

Основним свідченням шанувальників хімофобії – твердження, що все натуральне корисне, а те, що містить хімію, є шкідливим. У той же час такі люди забувають, що все на планеті Земля складається з хімічних речовин, а хімія як наука описує лише плин процесів у ньому, і через неосвіченість у всьому, чого не розуміють, бачать лише негативний зміст. І цілком забувають, що існує безліч природних речовин, отруйних чи токсичних для людини.

Якщо штучна речовина задокументована як безпечна, люди з хімофобією все ж віддадуть перевагу «природній» альтернативі на тій підставі, оскільки вона менш шкідлива, навіть якщо ця альтернатива дорога і майже недоступна. Недостатня освіченість суспільства, у якійсь справі, небажання аналізувати всю інформацію, що надходить до людини, стають основними причинами формування негативного ставлення до всього складного або незрозумілого. В результаті це сприяє формуванню в суспільстві хімофобії, здатної завдати певної шкоди не лише окремим громадянам, а й людству через загальне придушення наукових досліджень та науково-технічного розвитку загалом. Таким чином, головним методом формування медіаграмотності та боротьби з хімофобією є різностороння освіта, не тільки на заняттях у навчальних закладах, а також і у науково-популярних передачах, соціальних мережах, шоу про їжу із залученням експертів-науковців тощо.

Основними джерелами інформації про здорове харчування є сайти соціальних мереж, інтернет-блоги, публікації у ЗМІ, книги, програми для

планування меню, тематичні програми та фільми. Роль ЗМІ у просуванні товарів, особливо пов'язані з продуктами харчування, неможливо перебільшити. При цьому під сумнів ставиться достовірність інформації, що розповсюджується в Інтернеті, про нові харчові технології. Вчені всього світу вивчають генетично модифіковані організми та їх можливий вплив на здоров'я людини, а дослідницькі процеси свідчать про безпеку цієї технології. Але соціологічні дослідження, опитування та урядові закони про генетично модифіковані організми, як і раніше, показують дуже низький рівень суспільної довіри до генної інженерії.

Високий рівень довіри такої продукції у населення може бути досягнутий за рахунок активної просвітницької роботи, у тому числі через засоби масової інформації. Розбіжність між думкою вчених і думкою широкого загалу пов'язана, насамперед, із нерозумінням і непоінформованістю. Як і у разі будь-якого спірного питання, завжди будуть думки з обох поглядів.

У цьому випадку медіаосвіта відіграє істотну роль у формуванні ставлення людей до певних термінів, які належним чином не були представлені масам. Для підлітків рекламні матеріали розміщуються у соціальних мережах, для привернення уваги людей середнього віку ефективно дотримуватися наукових даних, використовувати цифри та графіку у рекламних брошурах. Старше покоління віддає перевагу продукції, для просування якої наголошується на багаторічну історію підприємства та відповідність ДСТУ.

Маніпуляції з фактами можуть використовуватися авторами публікацій у різних цілях: хтось для хайпу, хтось – для збільшення продажів свого продукту чи ідеї, причому не завжди вони справді корисні, а хтось – для відволікання уваги від справді важливих проблем. І деякі автори мають з цього безпосередню вигоду. Пости, які здебільшого не відповідають дійсності, є хибними та маніпулятивними, викликають емоційну реакцію, незалежно від того, позитивну чи негативну. А емоції вже змушують вас робити певні дії, в результаті яких збільшується кількість переглядів на порталі Youtube або підвищується рейтинг телеканалу, що дозволяє додатково заробляти на цьому. Тому, мабуть, найкращий спосіб впоратися з такою інформацією, крім роз'яснення та освіти, - це її ігнорування.

РОЗУМІННЯ СЛЕНГУ ТА ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ

Останнім часом стала помітна тенденція того, що розмовна англійська поступово йде шляхом спрощення. Людям, які вивчають англійську мову, вкрай цікаво спробувати розібратися в нюансах повсякденного сленгу, з якими рано чи пізно доведеться зіткнутися. Справа в тому, що дуже багато добре відомих всім слів можуть набути зовсім іншого змісту в сленгових виразах, і навіть справжній професійний перекладач може не зрозуміти мови людини зі штатів Колорадо, Техасу або будь-якого іншого, тому що в кожному окремому регіоні мова дещо відрізняється. Вся справа у повсякденному сленгу.

Візьмемо для прикладу дієслово “to get”, він має багато значень, і ним дуже часто користуються американці. Більше того, їм часто замінюються багато інших дієслів. Наприклад:

- It seems to me that I've forgot money. Don't worry I got it. — Мені здається, що я забув гроші. Не хвилюйся, у мене є.

- Do you understand how to drive this boat? - Yes I got it. — Ви зрозуміли, як керувати цим човном? - Да я зрозумів.

- I got the vase in the last second before I dropped it. — Я встиг зловити вазу в останню секунду перед тим, як упустити її.

Дуже важливо бути уважним про те, як ви використовуєте «get» щодо одухотворених осіб. Якщо сказати, наприклад, "I got Bobby" - то цю фразу можна перекласти як "Я пристрелив Боббі". Якщо цю фразу застосувати до жінки, вона може бути зрозуміла як спроба домагання до жінки. Звідси випливає, що дієсловом "get" замінюються інші дієслова. Наприклад: "I've loved you since I got you". Ось ще одне сленгове значення слова get. Незважаючи на те, що воно застосовується до людини, воно перекладається як «Я полюбив тебе відколи знайшов (набув, зустрів) тебе». Тут дієслово get повне позитивного сенсу, на відміну першого прикладу.

Ще дієслово «get» може використовувати у таких сленгових виразах: get a load of something – побачити, подивитися, зрозуміти щось.

Наприклад: Are you getting load of what he saying? - Ти взагалі розумієш, що він каже?

get a life - зайнятися справою, не заважати.

Наприклад: Just get a life and do not come here. — Іди займись ділом замість того, щоб приходити сюди.

Граматичні особливості сленгу. Звичайно, явні відмінності між розмовною та сленговою мовою ви зможете відчути відразу після приїзду до будь-якої англомовної країни. Ось, наприклад, спроби скоротити фрази та слова виливаються у наступні сленгові вирази.

- gonna – going to, • gotta - have to, • wanna - want to, • Ama - I'm, • Yep, ye - yes, • Dis - this, • U - you, • Dunno - don't know, • Cause - because, • Got it! - Зрозумів.

Навіть звичайні слова можуть набувати різних сленгових значень, наприклад: • Cool – прохолодний, свіжий; кльовий, класний;

• Bless you – благословляю вас; будьте здорові (після чхання).

Слід запам'ятати, що сленг як такої граматики немає. Однак граматику все одно доведеться вивчити для того, щоб розуміти, як вбудовувати сленгові вирази в речення. Адже значення всієї фрази може кардинально змінити одна літера чи форма слова. Необхідно бути гранично уважним як під час розмови, так і листа. Наприклад, слово as - якщо його написати з двома "s" може перетворитися на мат. Особливо це важливо під час написання листів.

Скорочення, аббревіатури та скорочені форми також дуже поширені у повсякденному сленгу. Вам можуть сказати: Neу man, XYZ. Це – попередження. Просто вас чемно просять перевірити замок на ваших штанах. "Examine your zipper" - перші літери кожного слова - XYZ (Читається: "екс-уай-зет"). Напевно, ви бачили в чатах, як американська молодь пише такі слова:

• night – nite – вечір, • humour – humor – гумор, • programme — program — програма, • often – ofen – часто.

Ні, це не помилки в словах, вони просто скорочують їх, перетворюючи на повсякденний сленг, причому без сором'язливості. Слідкуйте за вимовою, інтонацією та наголосом у словах. Вимовляючи здавалося б невинну фразу, можна потрапити в халепу, тому що на сленгу ця фраза за звучанням може мати зовсім інше значення. Наприклад, "big mouth" може бути сприйнятий як bigmouth - базікання, трепло. Сказавши в Америці таке звичне і нешкідливе російське слово як «банани», всі можуть подумати, що ви кричите слово bananas – «псих». Якщо ви навчали мову за підручником Бонка і хочете розповісти про це своїм англomовним знайомим, будьте обережні, вони можуть подумати, що ви матюкаєтесь. Слово bonk сприймається як мат, фактично так само, як і fuck.

Часто зустрічаються поширені сленгові висловлювання та слова, які можна просто вивчити. Наприклад, wasted – дуже п'яний, threads - прикид, одяг, gee - ух ти!, bullshit - нести нісенітницю, back out – не стримати обіцянку.

Добре це чи погано, але факт залишається фактом — люди в повсякденному житті не обмежуються лише літературною мовою, у такому разі спілкування було б недостатньо експресивним та емоційним. Сленг допомагає надати необхідний відтінок значення, що найбільш підходить для конкретної ситуації. Навчившись правильно використовувати сленг, ви зможете вільно і невимушено почуватися у будь-якій компанії. Англійські сленгові слова можуть здатися дивними і, в деяких випадках, зовсім такими, що суперечать граматиці і навіть здоровому глузду. І тим не менше, активно вивчаючи сленгові вислови і слова, англійська мова відкриється Вам з нового та захоплюючого боку, Ви помітите як ці слова переважають у повсякденному спілкуванні і збагачують його новими значеннями.

Література:

1. <https://nextlevel.kiev.ua/sleng-populyarni-anglijski-slova-i-abreviaturi-v-interneti/>

ВІДТВОРЕННЯ АНГЛОМОВНИХ РЕАЛІЙ РОМАНУ ДЖОНА ІРВІНГА “THE CIDER HOUSE RULES” В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ

У романі американського письменника Джона Ірвінга “The Cider House Rules” драматизм та захопливий розвиток подій досягаються значною мірою завдяки реаліям. Відтворення багатопланового змісту джерельного твору ставить перед перекладачем завдання глибинного аналізу та повноцінної передачі реалій цільовою мовою. Колоритна та змістовна передача реалій є одним з найактуальніших завдань сучасного перекладу.

Метою роботи є аналіз особливостей передачі реалій твору Джона Ірвінга “The Cider House Rules” в українськомовному перекладі О. А. Тільної.

Матеріалом даного дослідження слугували оригінальний текст роману Джона Ірвінга “The Cider House Rules” та його переклад українською мовою О. А. Тільної «Правила будинку сидру». В процесі дослідження було використано такі методи: описовий (для визначення поняття реалія та теоретичного обґрунтування важливості передачі реалій), контекстологічного аналізу (з метою визначення ролі реалій у романі, що досліджується), порівняльно-перекладацького аналізу (для порівняння змісту та значення реалій у первинному та вторинному текстах).

У джерельному тексті реалії завжди відіграють особливу стилістичну, культурологічну та семантичну роль. За визначенням Р. П. Зорівчак, вони демонструють цілий унікальний «комплекс етнокультурної інформації» [3, с. 58], який є нетиповим, або навіть невідомим, для цільової мови. Ю. Іванова акцентує увагу на важливості реалій у створенні “просторового та часового континууму” [4, с. 51], всебічного розуміння історичних, географічних та побутових рис твору. І. Є. Фролова та інші також зазначають, що при створенні вторинного твору «нерідко втрачається культурний колорит реалії» [6, с. 240]. Водночас, виключно знань про культуру та історичний контекст може виявитись недостатньо. Автору перекладу необхідно, зазначає Ю. Г. Грон, знати «контекстуальне значення [реалії], з якою метою автор використав її» [1, с. 58]. Варто додати, що перекладач має бути уважним до всіх груп реалій, тому що навіть побутовим назвам може бути притаманне глибинне значення, важливе для розуміння всього твору [2]. Це надзвичайно актуально для творчості Джона Ірвінга, майстра з використання деталей на кшталт значущих прізвищ, які надають важливу інформацію про характер персонажу, його переконання та життєвий шлях. Так, ім'я та прізвище головного героя *Homer Wells* передані українською буквально – Гомер Криниця, що дозволяє принципово зберегти ідею автора: відсилку до легендарного античного поета та філософа Гомера та образ криниці – чогось світлого та чистого, що сховано на глибині. А от ім'я сина головного героя – *Angel Wells* – передано

напівкалькуванням, тобто Ейнджел Криниця, що, на наш погляд, значно звужує значення цього імені порівняно з оригінальним текстом. Враховуючи те, що ім'я *Angel* у романі є похідним від імені медсестри *Angela*, яке передано як Анжела, видається, що за рахунок калькування втрачено і цю реалію, яка, використовуючи слово “янгол” для них обох, поєднує цих героїв твору спільними рисами.

Багато реалій використано Ірвінгом й у біографічних описах головних героїв. Так, батько лікаря Вілбура Модрини був пияком, жив та працював у Портленді, і автор описує це наступним чином: *his father drank his meals, down at the docks* [7]. У вторинному творі читаємо: «Батько ж його обідав у портових шинках, де кожного дня напивався.» [5]. Втім, корабельні доки, реалія автора, не є портовим шинком: це спеціальна інженерна споруда для побудови, ремонту та зберігання суден, у якій проводяться всі роботи з його обслуговування. Також автор використовує вислів *drank his meals*, щоб підкреслити саме *drank*, не їв, а пив. Тоді автор хотів донести думку, що батько Вілбура взагалі не обідав, лише напивався на робочому місці, а у перекладі цю ідею подано зовсім інакше, менш драматично та менш виразно. В іншому випадку, *As a boy, it never occurred to Wilbur Larch that his father's missing fingers were the result of too many Scotch ales and bitter beers* [7], у вторинному творі: «У дитинстві Вілбуру Модрині не спадало на думку, що у батька бракує пальців на одній руці ... саме з тієї причини, що ... він наливав пивом» [5]. Реалія *Scotch ales and bitter beers* передана як пиво, тобто спрощенням. Шотландський ель є недорогим (або навіть дешевим), гірким та міцним різновидом пива. Гіркі сорти пива зазвичай міцніші, тому автор зазначає саме *bitter beers*. Тож батько Вілбура зловживав не просто пивом, а міцними дешевими напоями, проте обидві реалії – *Scotch ales* та *bitter beers* – повністю втрачено у перекладі.

Проведене дослідження свідчить про те, що при відтворенні реалій збереження яскравості, емоційності, специфічності джерельної лексики є важким, але важливим, завданням. У творчості Джона Ірвінга реалії відіграють ключову роль, і спрощення, буквальный переклад та інші поширені перекладацькі прийоми можуть призвести до викривлення або втрати частини змісту оригіналу.

Література

1. Грон, Ю. Г. (2021). Проблеми перекладу реалій як одиниць безеквівалентної лексики в детективному жанрі. *LANGUAGE: codification, competence, communication* / *МОВА: Кодифікація·Компетенція·Комунікація*, [online] №1 (4), с. 56–62. Available at: https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/4044/1/56-65_Грон.pdf [Accessed 5 December 2022].
2. Дякун, В. (2020). Функціонування та особливості етнографічних реалій на позначення одягу в романі Артура Голдена «Мемуари гейші». У: *Сучасні дослідження з лінгвістики, літературознавства і міжкультурної комунікації*,

[online] с. 27–29. Available at: https://kaf.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/89/2021/01/ELLIC_2020.pdf [Accessed 5 December 2022].

3. Зорівчак, Р. П. (1989). *Реалії і переклад (На матеріалі англomовних перекладів української прози)*. Львів: Вид-во при Львівському університеті, 216 с.

4. Іванова, Ю. (2020). Мовні реалії як вербальне вираження специфічних рис культур. У: *Міжкультурна комунікація і перекладознавство: точки дотику та перспективи розвитку*, [online] с. 50–52. Available at: http://ephshair.phdpu.edu.ua/bitstream/handle/8989898989/4909/Тези_конф2020_переклад.pdf?sequence=1&isAllowed=y [Accessed 5 December 2022].

5. Ірвінг, Джон (2022). *Правила будинку сидру*. Харків: ВД «Фабула», 640 с.

6. Фролова, І. Є., Кабірі, М. Х. та Котляров, Д. М. (2019). Реальні та оптимальні методи відтворення реалій у перекладі. *Науковий вісник ХДУ, Серія Германістика та міжкультурна комунікація*, [online] №1, с. 235–241. Available at: <https://tsj.journal.kspu.edu/index.php/tsj/article/view/454> [Accessed 5 December 2022].

7. Irving, John (1985). *The Cider House Rules*. [online] Available at: <https://www.pdfdrive.com/the-cider-house-rules-a-novel-modern-library-e156848392.html> [Accessed 10 December 2022].

Кондратенко О. О.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

МЕДІАКУЛЬТУРА СТУДЕНТА В СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ

Тисячоліття почалося з глобального інформаційного суспільства та появою нових технологій, способів виробництва, що характеризуються переходом від ресурсномісткого економічного розвитку до інноваційного економічного розвитку, та поширенням постмодерністської мета свідомості. Зростає усвідомлення того, що добробут сучасних суспільств залежить насамперед від таких ключових елементів як освіта, культура та новітні технології. Ключовим ресурсом ефективно функціонуючої економічної системи є творчі та інноваційні здібності людей, у тому числі студентів, їхній інтелектуальний потенціал. Особистість з інноваційним духом, яка прагне до самовдосконалення та збагачення знань, відіграє важливу роль у досягненні інноваційного розвитку.

На сучасному етапі розбудова демократичного суспільства в Україні характеризується важливою вимогою вищого ступеня інтелектуального

розвитку, зосередженістю на дослідження питань, пов'язаних з використанням когнітивної інформації як ресурсу, що забезпечує оновлення у розвитку життя в цілому. Проблема набуває все більшої актуальності у зв'язку з важливістю пізнавальної діяльності молоді в нових умовах демократії, інформатизація суспільства в цілому значною мобілізацією освітніх процесів на всіх рівнях, а також актуальними для розвитку наукового підґрунтя освіти в ХХІ столітті.

В інформаційному суспільстві, коли відбувається процес побудови своєрідного середовища знань, вона набуває все більшого інтересу до новітніх комп'ютерних технологій та систем. Незаперечним є той факт, що сучасні технологічні засоби допомагають людям розвиватися та збагачувати свої знання. Водночас проблемі «діти і комп'ютер» приділяється недостатньо уваги, особливо на тлі зростаючого використання комп'ютерів як у навчальному процесі, так і в якості засобу для проведення дозвілля. Представники нового покоління використовують можливості комп'ютерних технологій максимально, на скільки це можливо, у зв'язку з потребою в контактах і розширенні інформаційного простору відповідно до віку.

Цивілізоване сучасне життя було б неможливим без принаймні двох з цих елементів. Один з елементів, який не був би задокументований. Документація забезпечує відносно повне і вона точно відображає об'єктивні зв'язки, явища і процеси. Інформаційне суспільство є ключовим фактором духовного та інтелектуального розвитку. Тому в розумінні духовного еволюції особливо важливе місце займають люди різного віку, під впливом новітніх інформаційних технологій. Соціальна структура інформаційного суспільства суттєво змінилася, збільшується і рівень соціальної мобільності за рахунок збільшення можливостей отримання новітніми та найсучаснішими знаннями, які в минулі часи були локалізовані та доступу до них відповідно – час, який сьогодні молодь витрачає на розвиток кар'єри.

Однією з головних характеристик інформаційного суспільства є те, що більшість населення залучена до виробництва знань. Тому вимоги до навчальних закладів, як до освітнього рівня кожної окремої людини, так і до освіти в цілому. Вища освіта стає передумовою для підвищення статусу і бажаного місця в сучасному суспільстві. Значною мірою перспективи розвитку будь-якого суспільства залежить від потенціалу молоді, рівня її підготовки до життя, цінностей та загальної культури.

Студентська молодь є потенційно найбільш перспективною і компетентною виробничою силою, що поповнює ряд професіоналів у всіх сферах і галузях виробництва та управління. Ця група зі спільними інтересами та особливим способом життя, головною характеристикою є прагнення до самореалізації та успіху. Молодь – це особлива соціальна група з певними характеристиками: прагнення до нового та брак соціального досвіду, максимізація та мобілізація поведінкових настанов, скептичний погляд на речі. Усвідомлення того, що вони не можуть виконати бажання більш зрілих людей, і в той же час не здатні відрізнити справжні цінності від сурогатних. Усі ці суперечливі характеристики проявляються найбільш яскраво. У кризові періоди

розвитку суспільства загострюються і формуються цінності, інтереси та певні моделі соціальної комунікації.

Практика в усьому світі підтверджує відоме наукове положення про те, що обробка інформації та використання інтегрованих інформаційних управлінських ресурсів підвищує стійкість та адаптивність, надійність окремих осіб і суспільств до мінливих зовнішніх умов. Як прямий наслідок інтенсифікації обробки інформації прискорюється розвиток людського потенціалу та підвищує рівень освіти, підвищення рівня обізнаності людей і в свою чергу розвиток соціально, політично та економічно активного населення.

Одним з основних джерел інформації для студентів сьогодні є наукова та навчальна література. Без неї навіть найякісніший підручник не зможе сформулювати чітке уявлення про різноманітний світ живої природи та місце людини в ньому. Розвиток інформаційної діяльності, доступ до інформаційних мереж глобальної інформаційної інфраструктури, обмін інформацією, створення інтегрованих електронних каталогів та корпоративних інформаційних мереж значно розширили сферу застосування автоматизованих документно-інформаційних систем, а їх використання стало міждисциплінарною галуззю знань для фахівців, що працюють з науковими, культурними, освітніми та діловими інформаційними ресурсами.

Отже, в умовах змін, спричинених інформаційним суспільством, набувають нових інтерпретацій ціннісні орієнтири та світоглядні установи. Саме тому сучасний етап розвитку характеризується зміною пріоритетів у визначенні цінностей, що ґрунтуються на діалектичному поєднанні матеріального й духовного елементів життя.

Пустовойт Н.І.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНЕ ПОЛЕ ФРАНЦУЗЬКИХ ТЕРМІНІВ САДОВО-ПАРКОВОЇ ГАЛУЗІ

На сучасному етапі розвитку лінгвістики вчені приділяють багато уваги питанням систематизації мови та процесам взаємодії її елементів. Системність мови полягає в тому, що її структура складається з компонентів, які знаходяться у семантичній співвіднесеності, що в свою чергу приводить до взаємозумовленості елементів всієї системи.

Актуальність дослідження лексико-семантичних полів пояснюється насамперед важливістю цієї проблеми та необхідністю розробки питань, які залишаються недостатньо вивченими.

Метою цього дослідження є визначення лексичної та семантичної структури поля термінів садово-паркової галузі та систематизація результатів дослідження.

Поняття лексико-семантичного поля розглядалося багатьма вітчизняними та зарубіжними вченими, такими як: О. Єсперсен, Д.Шмельов, В. Гак, Р. Гайсіна, Й. Трір, Е. Бенвеніст, О. Тараненко та інші. Існують різні погляди на поняття «лексико-семантичне поле». Одні лінгвісти розглядають це поняття як сукупність екстралінгвістичних або психологічних явищ, які відтворюються в мові. Інші вважають лексико-семантичне поле лінгвістичним феноменом, який має всі мовні ознаки.

Лексико-семантичне поле, на наш погляд, є явищем суто лінгвістичним, тому що воно має характерні семантичні ознаки, які взаємодіють лексемами, мають узагальнене значення та відрізняються від інших полів. Поняття «поле» передбачає наявність ядра, навколо якого знаходяться компоненти з близькими значеннями, а на периферії розташовані формування, які мають більш віддалений зв'язок з ядром. Лексико-семантичне поле складається з лексичних одиниць, які взаємодіють всередині, і мають загальне семантичне поняття. В деяких випадках виникає полісемія лексичних одиниць одного і того ж слова, що пояснюється як внутрішніми так і зовнішніми обставинами. В етимологічному словнику української мови дається пояснення цьому явищу. «Підставою для розвитку полісемії є динамічність структури мовного знака, внаслідок чого він набуває нового змісту на основі схожості ...часової і просторової суміжності... з іншими поняттями»[2, с.72]. Наприклад, *le sol*- ґрунт, основа, суть, нота в музиці. *La fleur* – квітка, частина чогось дуже делікатного.

Для вивчення лексико-семантичного поля термінів садово-паркової галузі необхідно розглянути його словниковий склад шляхом аналізу лексичного матеріалу: його словотворення, стилістичної характеристики, визначення його ядра та периферії, тобто відносин окремих словникових одиниць. Це допоможе визначити загальні властивості лексико-семантичного поля. Аналіз інших лексико-семантичних полів покаже, чи можуть взаємодіяти поля між собою і яким чином.

Терміносистема понять садово-паркової галузі – це «ієрархічно організована і впорядкована система найменувань спеціальних понять даної галузі знань» [1, с. 36]. Семантичні утворення формуються на основі парадигматичних відносин і створюють лексико-семантичні поля, які можуть взаємодіяти з іншими угрупованнями.

До першої групи, яка, на наш погляд, представляє одне лексико-семантичне поле, відносяться слова та словосполучення з поняттям «квітникарство». *La fleur* – квітка, це слово є ядром даного лексико-семантичного поля. Далі розташовані близькі за значенням слова: *floriculture*- квітникарство; *la fleur coupée* – зрізана квітка; *cultiver* – вирощувати; *l'horticulteur*- садівник; *l'horticole ornementale* - декоративне садівництво; *la production horticole ornementale* – продукція декоративного садівництва; *la plante en pot* – рослина в горщику; *le gazon* – газон; *l'espece* – вид, сорт; *floriste* – флорист. Ядро даного лексико-семантичного поля представлено іменником, який несе загальне значення, близькі до ядра слова та вирази є також

іменниками, деякі з яких супроводжуються прикметниками (*la fleur coupée, l'horticulteur, l'horticole ornementale, la production horticole ornementale*). Серед слів та виразів, які розташовані далі від ядра, знаходяться дієслово та іменники (*cultiver, la plante en pot, le gazon, l'espece, floriste*). Ця категорія слів має значення більш загальне і може вживатися в інших лексико-семантичних полях, але вона має спільні семантичні зв'язки з ядром, хоча і віддалені. Взаємовідносини між словами та виразами цього поля пояснюються парадигматичними зв'язками синонімії, терміни носять достатньо загальний характер, який відокремлює їх від вузькоспеціалізованої термінології.

Наступна група термінів представляє лексико-семантичне поле «місця знаходження». Ядром цього поля є *l'exploitation* – господарство. До цього значення близько розташовані наступні слова та вирази: *la serre* – теплиця; *la pépinière* – розплідник; *agreste* – сільський; *la bande littorale* – прибережна полоса; *le terroir* – ділянка. На периферії розташовані: *le réseau hydraulique* – гідравлічна мережа; *l'entreprise de négoce* – торгова компанія; *l'entreprise de service* – обслуговуюча компанія. Ця група з граматичної точки зору представлена іменниками та прикметниками. Кожен з них має значення місця знаходження, але вони відрізняються загальним або конкретним змістом. Наприклад, *la serre, la pépinière* і *le terroir* носять конкретний характер на відміну від *la bande littorale, agreste*. Щодо периферійної групи слів, то вони взаємодіють з ядром лише віддалено, як засоби обслуговування галузі. Термінологія даного лексико-семантичного поля характеризується загальним значенням, крім окремих слів, та може входити до інших галузей. Приклади лексико-семантичних полів садово-паркової галузі зв'язані між собою, а їх елементи знаходяться у семантичній співвіднесеності.

Лексико-семантичне поле «грунт» включає в себе ядро *le sol* – грунт та наступні слова та вирази: *sols humides* – вологі ґрунти; *sols drainés* – дренажні ґрунти; *sol pauvre* – бідна земля; *terre légère* – легкий, м'який ґрунт; *terre perméable* – водопроникний ґрунт; *sous-sol* – підґрунтя; *de fond* – підземний, ґрунтовий; *le calcaire* – вапняк. Інші слова та вирази відносяться до периферії цього поля: *tassement du sol* – ущільнення ґрунту; *labour* – оранка; *ameublir* – розпушувати; *enlever* – видаляти; *enrichir* – збагачувати. З граматичної точки зору це лексико-семантичне поле включає іменники, прикметники та дієслова. Дієслова означають процеси, які здійснюються на ґрунті. Вирази в цьому блоці зустрічаються частіше, вони вказують на якість ґрунту. В поле входять терміни як вузькоспеціалізовані так і загального змісту, але в цьому випадку більше вузькоспеціалізованих.

Підсумовуючи вищесказане, відмітимо, що термінологічна система садово-паркової галузі представлена відповідно розвинутою системою лексико-семантичних полів, які мають свої особливості та характеризуються різноманітністю зв'язків та взаємозумовленості. Парадигматичні відношення мають місце всередині лексико-семантичних полів на основі синонімічних зв'язків та взаємодії між термінами з більш загальним значенням та вузькоспеціалізованими.

Лексичне наповнення полів представлено в більшості словами та виразами термінологічного характеру, вони можуть зустрічатися в інших підсистемах з іншими значеннями. Їх граматична структура виражається в основному іменниками, прикметниками та дієсловами.

Садово-паркова галузь получила свій розвиток в останні роки, тому термінологія цього напрямку теж розвивається і представляє інтерес для лінгвістів.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Декоративно-ужиткове мистецтво : словник : [в 2 тт.] / [за заг. ред. Л. С. Спанатій]. Київ, 2004. 320 с.
2. Етимологічний словник української мови : [в 7 тт.] / Редкол. О. С. Мельничук та ін. Київ, 1983. 420 с.

Чижикова І.В., Голяк В.І., Токарєва А.В.

Університет митної справи та фінансів

ДЕЯКІ ЗАСОБИ ПЕРЕКЛАДУ БЕЗЕКВІВАЛЕНТНОЇ ЛЕКСИКИ НА ПРИКЛАДІ АНГЛІЙСЬКОЇ І НІМЕЦЬКОЇ МОВ

Темп сучасного життя, швидкий політичний та економічний розвиток сприяє спілкуванню між народами на різних рівнях та на різні теми. Потреба в спілкуванні збільшується, а отже, збільшується потреба в знаннях іноземних мов, включаючи як письмові, так і усні переклади.

Як правило, при перекладі виникають деякі труднощі, пов'язані з граматичними та лексичними ознаками мов. Цікавим здається питанням про безеквівалентну лексику (БЛ).

Загальновизнано, що цей тип лексичного запасу – це слова, які не мають стійких відповідностей у інших мовах, не мають семантичних співпадінь у контенті [3], тому БЛ знаходиться серед неологізмів, а також слів, що пов'язані з конкретними реаліями, які характерні для окремої мови, національними поняттями, іменами та назвами (власні імена, географічні назви, імена інститутів та організацій, газети, випадкові лакуни тощо). Переклад безеквівалентного лексичного запасу – це певна складність, але існує кілька способів передачі безеквівалентної лексики:

1) транслітерація та транскрипція:

Власні імена при перекладі не перекладаються, а транслітеруються.

Наприклад, “Bank of America” – «Бенк оф Америка», “Procter and Gamble” – «Проктер енд Гембл», “Empire state building” – «Імпайєстейт білдінг», “pop-art” – «поп-арт», “der Bundestag” – «бундестаг», “die Wehrmacht” – «вермахт», “der Führer” – «фюрер», “der Volkswagen” – «фольксваген».

Але є деякі особливості при перекладі з німецької мови: Hilde – Гільда, Else – Ельза, Plato – Платон (заміна закінчення) [1].

2) калькування:

“brain drain” – «витік мізків», “work-to-rule” – «робота по правилам», “people of good will” – «люди доброї волі», “der Bundespräsident” – «федеральний президент», “die Gehaltserhöhung” – «підвищення зарплатні», “der Riesen-Trägerrakete” – «ракета-носій великої потужності».

3) описовий переклад (заміна):

“queue jumper” – «людина, яка намагається щось зробити або отримати без черги», “racegoer” – «людина, яка часто відвідує кінські заїги, «борщ» – “beetroot and cabbage soup”, «вареник» - “curd or fruit dumpling”, “der Tafelspitz” – «відварена яловичина», “die Drogerie” – «магазин парфумерних та аптекарських товарів», “der Vormittag” – «час до обїду», “verschlimmbessern” – «погіршувати при намаганні поліпшити», “der Besserwisser” – «розумник».

4) використання аналогів:

“drugstore” – «аптека», “witchhunter” – «морокїс», “afternoon” – «вечїр», “das Abitur” – «ЗНО».

5) трансформаційний переклад:

“to have or catch a glimpse of something or somebody” – «мигцем побачити/раптом побачити», “wie im Fluge” – «не помітно, швидко».

Щодо специфіки перекладу БЛ з німецької мови, іноді припускається дослівний переклад, до прикладу: “das Dritte Reich” – «Третїй рейх», або “das Land” – «земля» (адміністративний подїл Німеччини). Але використовуючи цей спосїб, слїд бути обережним, щоби не припуститися змістовних помилок: “die höhere Schule” – «(повна) середня школа (а не вища школа)» [2].

Відсутність аналогічного поняття, предмету або слова в мові перекладу є причиною неможливості максимального еквівалентного перекладу. Це ні в якому разі не означає неможливість перекладу лексичної одиниці. Але необхідно визначитися з найпридатнішим підходом, тобто способом перекладу.

Підсумовуючи можна сказати, що БЛ – це відсутність еквівалентів у мові; це реалїї, які характерні для окремої мови, що незнайомі іншїй мові та реальності, а вибїр способу перекладу залежить від тематики текстів.

Список використаних джерел

1. Приплюцька Г. Методична розробка «Реалїї німецької мови». URL: <http://pryplozka.blogspot.com/2011/03/blog-post.html> (дата звернення: 02.03.2023).
2. Руденко Т. А., Гаврилова І. М. Специфіка перекладу безеквівалентної лексики у німецькій мові. URL: http://ddpu-filolvisnyk.com.ua/uploads/arkhiv-pomerov/2019/NV_2019_12/41.pdf (дата звернення: 02.03.2023).
3. Тупиця О., Зїмакова Л. Безеквівалентна лексика: проблеми визначення. URL: https://dspu.edu.ua/native_word/wp-content/uploads/2016/04/2012-34.pdf (дата звернення: 27.02.2023).

НАУКОВО-ТЕХНІЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ: ЗБАГАЧЕННЯ ШЛЯХОМ КОНВЕРСІЇ

Основною характеристикою сучасного суспільства є швидкий розвиток виробничої та наукової діяльності. Це призводить до появи нових термінів та терміносистем. Перед перекладачем постає завдання швидко реагувати на дані зміни і правильно визначати і використовувати нові слова в нових контекстах.

Одним із найстаріших способів поповнення англомовної лексики є конверсія, тобто функційний зсув слова із класу однієї частини мови в інший. Такий спосіб словотворення виник у першій половині 19 століття і пояснюється аналітичним характером англійської мови. Не дивлячись на те, що даний феномен вивчається достатньо довго, єдиної точки зору стосовно принципів класифікації не існує. Проте в сучасній лексикології виділяють чотири основні конверсійні моделі, а саме: вербалізація (формування дієслівної форми), субстантивація (формування іменників), ад'єктивація (формування прикметників), адвербіалізація (утворення прислівників).

В якості пілотного експерименту нами було проаналізовано 30 речень із наукової статті [2], що була опублікована у сучасному журналі і виявлено 59 конверсивів, тобто в середньому більше ніж одна конверсія в кожному реченні. Мінімальна кількість слів, що можуть бути конвертовані в інші частини мови складала один випадок на речення, максимальна – п'ять та сім. Ми не ставили перед собою мету виявити яка саме форма слова була первинною: іменник, дієслово, прикметник чи прислівник. Це можна зробити за допомогою онлайн словника <https://www.merriam-webster.com/dictionary/> і передбачає доволі кропітке дослідження. Нашим завданням було визначити слова, які в різних реченнях і контекстах можуть вживатися в якості різних частин мови.

Цікавим виявилось те, що одне й те слово може належати до кількох класів одночасно, наприклад, “process” – іменник «процес», при зміні наголосу – дієслово «обробляти, переробляти» чи прикметник «post-process» - «той, що був отриманий (утворений) після обробки». Іменник “disc”, може бути прикметником, наприклад “disc assembly” – обладнання у формі диска, а також дієсловом «надавати форму диска». Слово “wet” – прикметник «вологий», дієсловом «зволожувати», іменник «вологість». Слово “test” – дієсловом «випробувати, перевіряти», іменник – «перевірка» та прикметник “test data” – контрольні дані. Слово “target” виступає прикметником – «target values» цільові показники, іменником «ціль, планове або контрольне значення, координата», а також дієсловом – «мати на меті, планувати, намічати».

Згідно з нашими підрахунками було знайдено 29 слів, які вживались в реченні в якості іменника, але можуть бути конвертовані в дієслово. Серед них:

flux, slag, aid, cost, ball, ash, gas melt, layer, spray, dose, range, form, feed, quench, concentrate та інші.

В якості прикладів субстантивації наведемо наступні слова: *potential, optimum, rotary, separate, solid, oxygen* та інші.

Доволі рідкісними є приклади утворення прислівників, оскільки більшість з них формується за допомогою суфікса «-ly». Проте ми знайшли слово “double” – прикметник «подвійний», який може бути конвертованим у дієслово «подвоїти» та прийменник “double quick” – з подвійною швидкістю, а також іменник, що означає «лист заготовки складений удвічі при прокатуванні тонкого листа». Таким чином дане слово залежно від контексту може належати до чотирьох різних категорій.

В дослідженнях лінгвістів [1] зазначається, що найпоширенішою моделлю творення конверсивів є адвербалізація та субстантивація. В нашому аналізі науково-технічної статті дана тенденція підтверджується. В ході дослідження ми побачили, що із проаналізованих 30 речень, в 6 реченнях виявилось 2 слова, які можуть бути конвертованими в інші частини мови; в 5 реченнях - 3 таких слова; в 1 реченні - 5; і в 1 реченні - 7 слів. Було виявлено 6 слів в 5 реченнях, в яких одне слово може бути конвертованим в 2 різні частини мови. Згідно з нашими підрахунками було знайдено 29 слів, які вживались в реченні в якості іменника, але можуть бути вербалізовані; 9 дієслів - субстантивовані; 5 іменників – ад’єктивовані; 5 прикметників - субстантивовані; 5 дієслів - ад’єктивовані; 8 прикметників - вербалізовані. Це показало, що частіше всього конвертуються іменники (34 слова), потім дієслова (14 слів), потім прикметники (13 слів).

Проаналізовані нами приклади підкреслюють, що для вибору потрібного значення конкретного слова фахівцеві, що працює з англomовними джерелами, важливо розуміти структуру англійської мови, а також будову англійського речення, оскільки неправильний переклад тих чи інших слів може спотворювати початковий зміст тексту.

Список джерел

1. Israfilova A.N. Conversion in present day English, substantivation, conversion in different parts of speech, conversion and other types of word-formation. *World Science*, 2018. Vol.8, № 4(32),. P. 36 – 39.
2. Edmonds D.V., He K., Rizzo F.C., De Cooman B.C., Matlock D.K., Speer G.J. Quenching and partitioning martensite – a novel steel heat treatment *Materials Science and Engineering*. 2006. Vol. 438–440. P. 25–34. <https://doi.org/10.1016/j.msea.2006.02.133>

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МЕДІАГРАМОТНОСТІ СУЧАСНОГО ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сучасний здобувач вищої освіти зіштовхується зі значними проблемами розвитку медіаграмотності, особливо в контексті стрімкої технологічної та медіареволюції. Одна з головних проблем полягає в недостатній обізнаності про медіа- та інформаційну грамотність. Здобувачі освіти не завжди розуміють, як визначити надійність і достовірність джерел інформації, а також не розуміють, як розрізняти між фактами й думками. Це може зумовити поширення неправильної, неперевіреної і небезпечної інформації. Інша проблема пов'язана зі зменшенням критичного мислення. Здобувачі освіти не завжди можуть визначити, які аргументи є переконливими, а які ні. Вони можуть піддаватися впливу маніпулятивних методів, що використовуються в медіа, таких як емоційний шантаж, перебільшення, ігнорування фактів тощо. Третя проблема полягає в зростанні кількості інформації, яку потрібно обробити та відфільтрувати. Здобувачі освіти можуть відчувати перевантаження інформацією та не вміти ефективно використовувати інструменти пошуку та фільтрації інформації.

Щоб розв'язати ці проблеми, здобувачі освіти можуть використовувати різні методи й інструменти. Наприклад, вони можуть вивчати принципи критичного мислення та здійснювати критичний аналіз інформації, яку вони отримують. Також вони можуть використовувати різні джерела інформації та перевіряти їх достовірність. Здобувачі освіти можуть використовувати технології, такі як програми для фільтрації інформації, веб-розширення для перевірки фактів та інші інструменти, що допоможуть їм ефективніше працювати з інформацією і зберігати свою медіаграмотність у контексті швидко змінної технологічної реальності. Крім того, здобувачі освіти можуть дотримуватися деяких простих правил, які допоможуть їм ефективно працювати з інформацією й захистити себе від недостовірних джерел. Наприклад, вони можуть перевіряти джерела, використовувати кілька джерел для підтвердження фактів, перевіряти дату публікації та авторства інформації, звертати увагу на стиль написання та тон матеріалу. Також важливо визначати свої власні потреби та цілі в процесі здобуття інформації. Наприклад, здобувач освіти може зосередитися на питаннях, які стосуються його професійних інтересів, або на важливих подіях, що відбуваються у світі. Такий підхід допоможе зменшити відчуття перевантаження інформацією та зробити процес навчання більш ефективним.

Отже, для розв'язання проблем медіаграмотності важливо поєднувати різноманітні методи й інструменти, які допоможуть здобувачам освіти ефективно працювати з інформацією. Критичне мислення, перевірка джерел, використання технологій і фокус на власних потребах та цілях – це основні

принципи, які допоможуть зберегти медіаграмотність в контексті швидко змінної технологічної реальності. Крім того, варто зазначити, що медіаграмотність є необхідною не тільки для здобувачів освіти, але і для широкого загалу населення. Для підвищення медіаграмотності здобувачів варто проводити різноманітні освітні заходи, наприклад, тренінги, курси та вебінари. Також важливо, щоб різні медійні та інформаційні організації дотримувалися стандартів етики та якості інформації, що публікуються, та розробляли власні програми підвищення медіаграмотності. Усі ці заходи можуть допомогти людям краще розуміти, як працює інформаційний простір, та збільшити їх здатність критично мислити та розрізняти надійні джерела від недостовірних.

У сучасному світі, де інформація є всеохоплюючою, важливість медіаграмотності не може бути переоцінена. Медіаграмотність допомагає людям розрізняти правдиву інформацію від фейкової, розуміти медійні повідомлення та засоби масової інформації, а також бути відповідальними та критично мислити про власну споживацьку поведінку. Освітні заходи, які спрямовані на підвищення медіаграмотності, можуть бути включені в навчальні програми шкіл та університетів, проводитися на рівні місцевих громад та організацій. Для ефективної роботи з підвищення медіаграмотності можна використовувати різноманітні формати навчання, такі як інтерактивні тренінги, відеоуроки, онлайн-курси та вебінари. Для забезпечення високої якості інформації, яку ми споживаємо, медійні та інформаційні організації повинні дотримуватися етичних стандартів та принципів. Вони повинні забезпечувати точність, об'єктивність та незалежність в медійних повідомленнях, а також повинні відстоювати свободу слова та право на інформацію. Споживачі медіа повинні бути обізнані з тим, як знайти та використовувати надійну інформацію, як визначати неправдиві повідомлення та як уникати поширення міфів і непідтверджених фактів. Також важливо, щоб споживачі медіа були усвідомлені про свої права та вміли користуватись інструментами для звернення до відповідних органів з питань порушення етичних стандартів у медіа.

Отже, для забезпечення дотримання етичних стандартів у медіа необхідно встановлювати механізми контролю і відповідальності за порушення цих стандартів. До таких механізмів можуть входити незалежні комісії, які визначають порушення етичних норм та вживають заходів для їх усунення, а також системи саморегулювання, що дозволяють медіа організаціям встановлювати внутрішні правила та процедури для забезпечення етичної поведінки журналістів та редакторів. Важливо також пам'ятати, що етичні стандарти в медіа не є статичними й можуть змінюватись залежно від нових викликів і технологій. Тому потрібно постійно аналізувати та оновлювати етичні стандарти, щоб забезпечити найвищу якість медійних повідомлень та захист прав споживачів медіа.

Література

1. Гудзенко І. Медіаграмотність: від теорії до практики [Текст]. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал*

МОН України, Сумський держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. Суми, 2016. Вип. 7 (63). С. 49–56.

2. Медіаграмотність: зміст, структура та методика викладання / за заг. ред. І. В. Ємець. Київ : Центр учбової літератури, 2017. С. 52–58.

Iaziuk D.Ie., Radionova T.O.

Die Nationale Universität von Lebens- und Umweltwissenschaften der Ukraine

ÜBERSETZUNG VON UMWELTBEGRIFFEN IM KONTEXT DER INTERKULTURELLEN KOMMUNIKATION: EIN THEORETISCHER ASPEKT

Ökologie ist die Untersuchung aller komplexen Zusammenhänge, die Darwin als Bedingungen bezeichnet, die einen Überlebenskampf hervorrufen.

Bei all der Vielfalt der terminologischen Einheiten ist die Hauptquelle für die Bildung der ökologischen Terminologie die Landessprache, daher bilden die nationalen Namen die Grundlage eines beliebigen Terminologiensystems. Das Vokabular der Sprache "Ökologie" enthält zahlreiche klassische terminologische Elemente sowie das Vokabular moderner Fremdsprachen: «anthropic (oc)» griechisch Mann, «volta» Italienisch - drehen, «puff» Englisch - Zittern reduzieren, «air» Latein - Luft, «chickens» Deutsch - Behandlung, «limne» griechisch See, «margin (alice)» Latein am Rand gelegen, «screening» Englisch - Sortierung, Auswahl, «reef» Deutsch ist eine Falle. Die Sprache der Wissenschaft verbessert sich zusammen mit der Wissenschaft und spiegelt den Stand ihrer Entwicklung wider. Integrationsprozesse in der Wissenschaft werden am deutlichsten in der lexikalischen Zusammensetzung nachgezeichnet. Die Interaktion der englischen Umweltterminologie mit anderen Schichten des englischen Vokabulars war gegenseitig. Daher wird die Zusammensetzung dieser Begriffe in allen Phasen der Entwicklung der englischen Sprache durch ein gebräuchliches Vokabular ergänzt, das an terminologischer Bedeutung gewonnen hat. Daher manifestieren sich die spezifischen Merkmale von Begriffen, die sie von Einheiten anderer Wortschatz-Schichten unterscheiden, hauptsächlich in absoluten Bedeutungen, also internationalen Werten. Zum Beispiel werden die wichtigsten Arten von Beziehungen zwischen Organismen im Ökosystem innerhalb einer gemeinsamen ökologischen Nische realisiert. «Ecological niche»- Lebensraum der Art und ihre funktionelle Rolle im Ökosystem. «Niche» – Teil einer Möbelgarnitur oder Dekoration eines Raums,

einer Bühne oder eines architektonischen Elements, zum Beispiel: People sat behind a niche and chatted animatedly.

Daraus folgt, dass die lexikalische Bedeutung ein sehr komplexes Produkt ist. Dieses Produkt ergibt sich aus zwei Hauptbereichen: a) dem Verhältnis des Systems, der Norm und der Verwendung der Sprache in einer synchronen Situation; b) der Entwicklung eines lexikalischen Wertesystems in der Diachronie, wobei jeder der Wege die Bildung und Verwendung des Begriffs in diesem Abschnitt als Wörterbucheinheit beeinflusst.

Die Analyse von Umweltbegriffen lässt vermuten, dass sie «nicht nach Sprache, sondern nach äußerlichem Zeichen für die Sprache» kombiniert werden. Dies spiegelt sich in der Terminologie so wider, dass die Begriffe selbst nicht existieren, sie sind notwendigerweise kombiniert und geordnet, aber diese Einheit und Organisation sind nicht immanent für ihren Sprachzustand, sondern eine Reflexion des Zustands der Realitäten und Konzepte des Bereichs menschlicher Aktivität, der in der Branche fixiert ist, dh «ökologisch, Terminologie»: ecology – ecosystem – ecosphere – ecotype – ecotone – Eco portrait.

Aus verschiedenen Gründen kann es schwierig sein, aus dem Englischen ins Ukrainische zu übersetzen, von einem falschen Verständnis der strukturellen Syntax eines Satzes bis hin zu einer falschen Wahrnehmung der Bedeutung eines Wortes. Ein adäquates Original des Textes zu erhalten, das genaueste seiner semantischen und stilistischen Sichtweise, ist die Hauptaufgabe eines jeden Übersetzers.

Daher ist sowohl eine ausgezeichnete Fremdsprachenkenntnis als auch ein Verständnis für dieses Thema erforderlich, um erfolgreich mit Umweltbegriffen auf Englisch zu arbeiten. Darüber hinaus ist es notwendig, sich an die Bedeutung von Wörtern in Englisch und Ukrainisch zu erinnern und falsche Assoziationen mit der Muttersprache zu vermeiden.

Lychyk V.V., Radionova T.O.

Die Nationale Universität von Lebens- und Umweltwissenschaften der Ukraine

WIE KANN MAN MEDIENKOMPETENZ PRAKTIZIEREN?

Die Belege für die Vorteile von Medienkompetenz deuten darauf hin, dass es für Menschen jeden Alters wertvoll ist, kritische Medienkonsumenten zu werden. Der Medienwissenschaftler W. James Potter stellt fest, dass alle Medienbotschaften vier Dimensionen umfassen:

Kognitiv: die Informationen, die vermittelt werden.

Emotional: die zugrundeliegenden Gefühle, die ausgedrückt werden.

Ästhetisch: die Gesamtheit der Präzision und Kunstfertigkeit der Botschaft.

Moralisch: die Werte, die durch die Botschaft vermittelt werden.

Die Medienpsychologin Karen Dill-Shackleford schlägt vor, diese vier Dimensionen als Ausgangspunkt zu nutzen, um unsere Medienkompetenz zu verbessern.

Nehmen wir zum Beispiel an, während des Streamings von Videos online werden wir mit einer Werbung für ein Wundermittel zur Gewichtsabnahme konfrontiert. Um besser zu bewerten, was uns die Anzeige wirklich sagen will, können wir sie wie folgt aufschlüsseln:

1. Auf der kognitiven Dimension können wir bewerten, welche Informationen uns die Anzeige vermittelt, indem wir einige der folgenden Fragen stellen: Was verspricht die Anzeige, dass das Medikament tun wird? Scheint es wahrscheinlich, dass das Medikament diese Versprechen einhalten kann? Wer könnte ein solches Medikament benötigen?

2. Auf der emotionalen Dimension können wir die Gefühle bewerten, die der Schöpfer der Anzeige in uns hervorrufen will: Wollen sie, dass wir uns unsicher über unser Gewicht fühlen? Wollen sie uns die positiven Auswirkungen vorstellen, die das Medikament auf unser Leben haben könnte? Wollen sie uns vorstellen, wie zufrieden wir uns nach der schnellen Lösung fühlen würden, die das Medikament verspricht?

3. Auf der ästhetischen Dimension können wir bestimmen, wie die Anzeige Nachrichten und Bilder einsetzt, um uns glauben zu machen, dass das Produkt seine Versprechen einhalten wird: Zeigt die Anzeige "vorher" und "nachher" Bilder von jemandem, der angeblich das Medikament eingenommen hat? Sieht das "vorher" Bild traurig aus und das "nachher" Bild glücklich?

4. Auf der moralischen Dimension können wir untersuchen, was die Werbetreibenden sagen wollten: Gleichsetzung von Schlankheit mit Glück? Wird die Botschaft vermittelt, dass es ein moralisches Versagen ist, wenn jemand übergewichtig ist? Wird gesagt, dass man dünn sein muss, um geliebt und respektiert zu werden?

Dies ist ein Weg, um im täglichen Leben Medienkompetenz zu üben. Denken Sie daran, dass das Ziel der Medienkompetenz nicht darin besteht, Medien weniger zu genießen, sondern den Menschen die Werkzeuge zu geben, um aktive Medienkonsumenten zu sein.

Kutnia I.S.

Dnipro State University of Agriculture and Economics

HOW TO PROPERLY WRITE A TEXT THAT WILL SELL ON THE INTERNET

Good sales on the Internet are first of all correctly written text, and the better it is written and designed, the more people will buy this product. So, based on my own

experience and knowledge, I want to talk about the profession of a copywriter and share some tips on how to write such a text correctly.

To begin with, let's determine who writes these texts? A specialist who is professionally engaged in copywriting (that is, writing articles – slogans, text creatives) is called a copywriter professional activity, writing advertising and presentation texts (direct or hidden advertising of products, companies, services, etc.). A good copywriter: attracts attention, understands the client's pain, positions the product, goods, service as a solution to this pain, proves the value of this solution compared to others, calls to action. A copywriter understands: who is the target audience, what they want, how the client sells, meets the wishes of potential clients [1].

Thus, we learned a little better about the copywriter, now we will learn what the success of the written text depends on.

80% of success depends on the headline, moreover, the headline should:

- evoke emotions, cling to the living
- be clear and on topic
- without piling on words
- meets the wishes of the client
- intriguing

Next, you need to use the so-called lead (hook) – these are the next one or two sentences that make it clear what the article is about. The hook must be:

- add meaning to the title
- to surprise or even shock

It is important to write in colloquial language, to use the principle of simplicity. When we talk, we use nouns and verbs in the direct sense, and sentences are short and meaningful. It is worth remembering to avoid jargon, you need to express your thoughts in the language of your audience, so that every reader will be able to perceive the presented information as simply as possible. Write as if you were interviewing a potential client [2].

Abbreviation is a step towards a successful text. If the sentence is too long, you risk losing the audience's attention. Try to adjust the volume of paragraphs, the best option is 2-3 sentences, so the text will look airy and not burdened. To make the text as successful as possible, use the following rules:

- phrase instead of a sentence
- sentence instead of a paragraph
- paragraph instead of a page [2].

It is important to call to action in your texts. It is with the use of such words - markers as “find out”, “get”, “use”, “after passing you will get”, “you will understand”, “have time to buy at a good price”. A person realizes that thanks to your product he will gain something for himself, and also feels the urgency of this action and begins to do it right when reading your text, and does not postpone it for later [2].

Emphasize important points with bold and italic text, or you can use a more attractive color. Do not use a lot of caps lock – it is distracting and such text becomes

difficult to read. Use one or a maximum of two fonts, this will help to focus the attention of the reader and avoid difficult perception of information [3].

Everything is most interesting at the beginning and at the end of the text. The beginning and the end are usually where the most attention is focused. Thus, try to put everything interesting and what evokes the most emotions in these places. To begin with, an intriguing phrase will do, for the sake of which it will be interesting to open this article. At the end, the best would be the summaries, so that the reader understands what this article has taught him and how it can be used [3].

Use trigger words, they attract a person's attention when he looks at the text, and also make the main points of the text clear without reading it completely.

Clarity and visual cleanliness. We remove everything that distracts attention, we use simple diagrams, graphics and pictures for better memorization of the text. Subheadings must be used, the font must contrast with the background, correct names, no errors, accurate numbers, facts, dates, addresses, telephones, verified product characteristics.

It is not necessary to promote your product at the expense of black advertising. Do not use immoral expressions and bad reviews about competitors. First, this is unacceptable in business, and second, it can kill the demand for your product or service [3].

So, when you take into account all these criteria in your text, it will be interesting for perception, informative, and most importantly, it will be good to encourage the reader to buy your product or service.

References

1. <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D0%BF%D1%96%D1%80%D0%B0%D0%B9%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B3>
2. <https://fractus.com.ua/uk/blog/korysni-statti/marketyng/jak-napysaty-tekst-jakyj-prodaje/>
3. <https://life-after-ato.com.ua/post/1041>

Postanjuk M.M., Radionova T.O.

Die Nationale Universität von Lebens- und Umweltwissenschaften der Ukraine

VERKÜRZTE UND VOLLSTÄNDIGE ÜBERSETZUNGEN

Unter Übersetzung versteht man die Umwandlung einer Nachricht in einer Sprache in eine Nachricht in der Zielsprache. Man geht davon aus, dass es so etwas wie eine exakte Übersetzung nicht gibt, da sich die verschiedenen Sprachen in der grammatikalischen Struktur, der Anzahl der Wörter und der nationalen Kultur unterscheiden - Faktoren, die einen großen Einfluss auf die Art und Weise und die

Ergebnisse der Übersetzung haben. Je nach Kommunikationsaufgabe wird eine vollständige oder eine verkürzte (abstrakte) Übersetzung gewählt. Die gekürzte Übersetzung kann für Texte aller Art verwendet werden: von einem Geschäftsbrief bis hin zu einem Roman. Sie wird in Fällen verwendet, in denen die Details nicht von kommunikativer Bedeutung sind. Das Ergebnis einer gekürzten Übersetzung ist eine Zusammenfassung, ein Abstract, eine Annotation, ein Digest usw. Es gibt zwei Arten der verkürzten Übersetzung: die selektive und die funktionale. Bei der selektiven Übersetzung werden die nach Meinung des Übersetzers wichtigsten Einheiten des Ausgangstextes ausgewählt und vollständig übersetzt. Alle anderen Bestandteile des Ausgangstextes werden als sekundär betrachtet und überhaupt nicht übersetzt. Die Zuverlässigkeit dieser Übersetzung hängt davon ab, wie genau der Übersetzer die Schlüsseleinheiten auswählt. Unter funktionaler Übersetzung versteht man die Gestaltung des Zieltextes mit funktional transformierten Einheiten des Ausgangstextes. Die funktionale Transformation kann auf lexikalischen, semantischen, grammatikalischen und stilistischen Transformationen des Ausgangstextes beruhen, um diesen zu verkürzen oder zu vereinfachen. Beispiele für solche Übersetzungen sind Paraphrasen, Adaptionen, Versionen usw. Im Gegensatz zur verkürzten Übersetzung zielt die vollständige Übersetzung darauf ab, alle Bestandteile des Ausgangstextes genau wiederzugeben. Die gebräuchlichsten Methoden der vollständigen Übersetzung sind die wörtliche (Wort-für-Wort), die semantische und die kommunikative Übersetzung. Die wörtliche Übersetzung ist eine wortgetreue Wiedergabe des Ausgangstextes. Diese Art der Übersetzung wird ausschließlich im wissenschaftlichen Bereich verwendet. Die semantische Übersetzung zielt darauf ab, die kontextuellen Bedeutungen der Elemente des Ausgangstextes durch die Einheiten der Zielsprache vollständig zu vermitteln. Dabei sind zwei Dinge zu berücksichtigen: die Konzentration auf die Ausdrucksweise der Zielsprache und der Wunsch, die Besonderheiten der Ausgangsform zu erhalten. Die semantische Übersetzung wird bei Texten angewandt, die für ein breites Spektrum von Fachleuten bestimmt sind: historische Dokumente, Werke der Hochliteratur, einzigartige Beispiele epischer Poesie, technische Handbücher, wissenschaftliche Veröffentlichungen und juristische Dokumente. Die kommunikative Methode ist eine Art der Übertragung von Ausgangsinformationen, bei der nicht die sprachliche Zusammensetzung des Ausgangstextes, sondern seine emotionale und ästhetische Bedeutung im Vordergrund steht. Diese Methode wird bei der Übersetzung von Belletristik, Journalismus, einigen populärwissenschaftlichen Texten und Poesie angewandt. Es ist anzumerken, dass die oben genannten Übersetzungsmethoden selten in ihrer reinen Form verwendet werden: In der Regel werden verschiedene Methoden mit einer Leitmethode verwendet.

MEDIA LITERACY: AN ESSENTIAL COMPETENCE IN THE MODERN WORLD

No other known technology has developed as fast as the Internet. Half a century ago, all the possibilities that humanity has with the help of the Internet could have been considered science fiction. It all began with the «Galactic Network» concept developed in August 1962 by J.C.R. Licklider, which formed the basis for the ARPANET plan elaborated in 1966 and published in 1967 by Lawrence G. Roberts. An ARPANET is a computer network connected in 1969 at the initiative of the Defense Advanced Research Projects Agency [1, p. 103]. This event launched over the modern Internet. During 1971-1972, when users of the newly created network were allowed to develop applications, e-mail was designed and first used, without which it is impossible to imagine modern business communication. Nowadays, in 2022, 50 years later, 4.2 billion of the world's 7.95 billion people have their mini personal computers in their pocket, connected to a network with billions of similar users [2, p. 5][3, p. 2].

This rapid and global spread of the World Wide Web technology makes it possible for people to get the data they need in seconds, keep in touch with each other, and create and distribute their information. However, not all data produced by anyone is always helpful and truthful. In some cases, it can even be quite dangerous. The rapid growth in the number of users has created an urgent need for the Internet audience to check information for validity and truthfulness. In this situation, a concept of media literacy comes to the rescue as the key to a sober perception of the intense and voluminous daily information flow and media messages. Therefore, media literacy is one of the components of general literacy, which includes the ability to analyse the received media messages and the systems in which they exist, to reflect and evaluate the impact of the consumed information on personal feelings and behaviour, and the ability to use information and communication technologies to create quality media materials.

However, the definition is variable and may change from source to source over time, so it is worth considering the components of the media literacy phenomenon in the context of its implementation in the education system. In Ukraine, beginning in the 2018-2019 academic year, all first-graders started studying under the New Ukrainian School educational program, which aims to develop students' multidisciplinary competencies necessary for life. One of these is information and communication. It involves mastering the basics of digital literacy and the opportunity to use information tools safely and ethically in education and other living situations. The updated program includes the content line «Exploring Media». Within this content area, the educational process involves understanding the boundary between the «real world» and the world of mass media, the ability to interpret, analyse, evaluate media texts, and create simple media products, the capacity to

identify hidden ideas, critical perception of available information, and understand the influence of media products on one's thoughts and views. As a result, according to the NUS reform, children already at school age receive basic skills in exploring and interpreting information, using it constructively and understanding its impact on their feelings. This strategy focuses on improving media literacy among young people, who will form society and its trends in the future.

Nevertheless, is it only necessary for children to learn the basics of media literacy? In March 2021, the research agency «Info Sapiens», commissioned by the NGO «Detector Media», conducted a comprehensive study: «Media Literacy Index of Ukrainians». The report finds that 15% of Ukrainians have low media literacy, 33% have below-average media literacy, 44% have above-average media literacy, and 8% have highly developed media literacy. Not surprisingly, media literacy is age-related: it is high among young people aged 18-25 (due to their digital competence) and low among the older age group aged 56-65 [4, p. 10]. Therefore, media competence is required not only for children who getting acquainted with the vast world of media but also for older generations who are more susceptible to fake information and are prone to its spread.

How can more people, including older ones, be encouraged to become media literate? As well as any other information, media education content should be easily accessible and understandable. This tactic applies in Scandinavian countries. For example, Sweden has an online portal called «Mediekompass» that contains educational materials for middle-aged and elderly people, among other helpful information. Finland has a similar educational project called «Netikäs», organized by the Finish Pensioner Federation. Noteworthy, in general, mastering new skills for older people is beneficial not only in terms of improving their education but also in terms of improvement of their cognitive functions. Thus, the application of such initiatives will have only positive consequences.

The significance of this issue for Ukraine is, among other things, dictated by the status quo. One year has passed since the Russian Federation launched full-scale warfare on February 24, 2022. In this context, the problem with media literacy is very acute. The difference between the current Russian-Ukrainian war and other military conflicts is that almost every Ukrainian has a phone with a camera and access to the Internet. Thanks to this, the world became aware of the terrible events in Ukraine from the very first minutes. Due to the cohesion of Ukrainians in an informational field, all materials about all war crimes are spreading incredibly quickly. Nonetheless, the war in the age of digital technology also has an opposite side. In addition to the real frontline, there is a virtual one, which also requires efforts to preserve the truth and debunk lies.

Considering that Russia's population is more than three times larger than Ukraine's, it might seem that we may lose the information battle, at least because of the enemy's numerical superiority. The reality, however, has put everything in its proper place. Russia has been using its outdated information traps and paid bot farms since the illegal annexation of Crimea, so everyone has known them for a while. Long-exposed distribution of false information is evident and immediately

recognizable as propaganda. In addition, timely and high quality reporting of the population to prevent the spread of panic plays an active role in opposing the occupiers on the information front. The Center for Countering Disinformation, a working body of the National Security and Defense Council of Ukraine, is successfully handling this challenge, revealing ever more fake allegations produced by Russian Federation in a clear and laconic manner. As a result, in the current circumstances, media literacy is a weapon against the enemy's attempts to destabilize the situation in Ukraine by propagating knowingly false and dangerous information.

Statistics show how many people are on the Internet. Today media has become an integral part of life for most of us. There always exists someone who wants to use this fact to their advantage, putting people in danger. In the face of global information flows, keeping a pure mind and impartiality are becoming increasingly challenging. That is why in the 21st century when the virtual world has become commonplace, media education is worth its weight in gold. Unless you want to fall into the trap of a skillfully constructed deception, you must know the main principles and rules of verifying information for truthfulness. For this reason, the understanding and application of media literacy are that important not only for specialists and professionals in specific fields but also for ordinary people.

The Founding of the CCD, implementation of the NUS reform, and creation of the "Diia. Digital education" project in 2020 prove that the formation of the valuable skills of analyzing and evaluating media information receives support at the state level in Ukraine. The whole world saw the results of these measures when Ukrainians came together and cooperated in the fight against Russian narratives. Therefore, we can deduce that Ukraine has a significant potential to increase the overall level of such essential media literacy among the population. In conclusion, I would like to quote the slightly altered words of the famous Ukrainian politician and dissident Viacheslav Chornovil: «A conscious Ukraine begins with you».

References

1. Leiner, Barry M. «The past and future history of the Internet» Communications of the ACM 40.2 (1997): 102-108. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://dl.acm.org/doi/pdf/10.1145/253671.253741> (дата звернення: 21.02.2023).
2. United Nations Department of Economic and Social Affairs, Population Division (2022). World Population Prospects 2022: Summary of Results. UN DESA/POP/2022/TR/NO. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.un.org/development/desa/pd/sites/www.un.org.development.desa.pd/files/wpp2022_summary_of_results.pdf (дата звернення: 21.02.2023).
3. Kenechi Okeleke, Stefano Suardi. The Mobile Economy 2022 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.gsma.com/mobileeconomy/wp-content/uploads/2022/02/280222-The-Mobile-Economy-2022.pdf> (дата звернення: 23.02.2023).
4. Індекс медіаграмотності українців аналітичний звіт за результатами комплексного дослідження [Електронний ресурс]. Режим доступу:

Sheypak K. O.

Dnipro State University of Agriculture and Economics

CURRENT PROBLEMS OF TRANSLATION SCIENCES

In-depth research began in the second half of the 20th century translation studies, which is sometimes called translation theory, the science of translation or translationology. There are three main opinions regarding definition of the term «translation studies», each of these points of view is based on certain philosophical principles. This fact often causes misunderstandings and disagreements among linguists and scientists.

Some scholars equate translation studies with technical sciences or even to economic ones, that is, in their opinion, it is an applied science. This the approach answers the question that symbolizes this aspect – «for what»: translation studies for society, for translators, for international community [7].

Others believe that the science of translation is hermetic a discipline such as literary studies or conceptual analysis in philosophy. This approach is based on the question of «how»: translation or the translator is considered as something [7].

From the third point of view, translation studies is considered as empirical humanities, such as sociology or psychology. The key question for this thought is «if»: striving for establishing the conditions under which certain types of translations are created.

Modern translation studies is a product of interdisciplinary research, during which methods of a number of sciences were applied (literary studies, cognitive and experimental psychology, neurophysiology and ethnography) [3, 11]. An actual task modernity is a search for a balance between the advantages of globalization and the need to preserve cultural diversity in all its manifestations before the threat of cultural and civil union.

In modern society, they have grown significantly over the last decade requirements for translation accuracy. Distortion in technical, commercial, diplomatic translation can have serious consequences - political conflicts or material losses, etc. So, free translation in such areas is absolutely recognized unacceptable, and the translators try to convey all the details more accurately content of the original, while avoiding literalism, which distorts it content or makes it difficult to understand.

Another distinctive feature of modern translation activity is in a large number of texts of a technical or special nature, the translation of which requires the translator to have thorough knowledge in the relevant field region.

The modern stage of the development of translation science is characterized striving to give the most complete, comprehensive description of the process translation. Most researchers see the main task in the analysis translation as a type of speech activity, an act of interlingual communication.

The movement of information flows in the 21st century knows no borders time, nor space, and translation relations cover almost all spheres human activity. The profession of translator is becoming mass, and in many countries have created special educational institutions that prepare professional translators. The work of translators promotes openness society and acts as an integral link between people living in different corners of our planet.

O. Rebrii believes that a modern translator should possess «a breadth of vision, the ability to approach a phenomenon from different angles, readiness to perceive mutually intersecting explanations, while avoiding unsystematic, eclecticism and confusion» [2; 36]. He proposed three modern concepts of creativity in translation - language-centric, text-centric and activity-centric.

According to the language-centric concept, the basic purpose of translation is to guarantee the completeness of the reproduction of the content, which is expressed by the means of the language from which it is translated. In this case, the translation is analyzed at the level of correspondence of the translated language to the original language, and the translator is not considered an active participant in the process. A. V. Fedorov reduces the translation activity in this way to "establishing correspondence between the units of the source text and the translated text created on its basis, in other words, units of two different languages" [4; 137]. The teacher's creative choice is limited by the presence or absence of equivalents. Depending on the presence or absence of equivalents, translation difficulties are divided into categories by language level: 1) phonetic / phonographic and paragraph; 2) morphological; 3) lexical (certain class / type / category of lexical units); lexical-semantic (peculiarities of the use of lexical units in a figurative sense / secondary nomination); 5) syntactic; 6) text; 7) genre. [2; c. 107].

Translation activity acts as a means of self-discovery, self-reflection and self-creation of the translator's personality, that is, it is an integral part of the personality's creativity.

References

1. Кобякова И. К. Введение в сравнительную типологию номинативных и коммуникативных единиц английского, русского и украинского языков: учеб. пос. / И. К. Кобякова, С. А. Швачко. – Сумы: СумГУ, 2017. – 199 с.
2. Ребрій О. В. Сучасні концепції творчості у перекладі : [монографія] / О. В. Ребрій. – Х. :ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. – 376 с.
3. Рябцева Н. К. Прикладные проблемы переводоведения: Лингвистический аспект : учеб. пособие / Н. К. Рябцева. – 2 – е изд., – М. : ФЛИНТА, 2014. – 224 с.
4. Федоров А. В. Основы общей теории перевода (лингвистические проблемы) : учеб. пособие [для институтов и факультетов иностр. языков] / А. В. Федоров. –

- [5-е изд.]. – СПб. : Филологический факультет СПбГУ ; М. :ООО «Издательский Дом «ФИЛОЛОГИЯ ТРИ», 2002. – 416 с.
5. Швачко, С. О. Навчати вчитися перекладу [Текст]: монографія / С. О. Швачко. – Суми: СумДУ, 2015.– 215 с.
6. Швачко С. О. Об'єкти перекладознавства: монографія / С. О. Швачко, І. К. Кобякова, Т. О. Анохіна. – Суми: СумДУ, 2019. – 222 с.
7. Chesterman A. What constitutes “progress” in Translation Studies? / Andrew Chesterman // *Oversättning och tolkning. Rapport från ASLA: shostsymposium, Stockholm, 5-6 november 1998/Birgitta Englund Dimitrova (ed.).* – Upsala, 2000. – P. 33-49

Yurchenko R.A.

Dnipro State University of Agriculture and Economics

MEDIA LITERACY IN A PROFESSION AS AGRO-ENGINEER

What do you know about such a profession as agro-engineer? Do you know what an agricultural engineer does in general? Perhaps you know the terms that are used by specialists in this industry? If not, then this article is recommended for you to read.

Let's start by figuring out what agroengineering is. Agroengineering is the field of mechanical engineering concerned with the design, construction and improvement of agricultural machinery and equipment. And agroengineers, or as they are called agricultural engineers, combine technology with agriculture. For example, they develop new and improved agricultural equipment that can work more efficiently or perform new tasks. They design and build agricultural infrastructure: reservoirs, storage facilities and other agricultural structures. They also help design pollution control solutions for large farms and factories.

Now that we know what agroengineering is and what its specialists do. Let's find out how to spell the terms of this field in English. And at the same time I will give you the meanings of the term. For more convenience and better understanding

A workpiece – запчастина,заготовка. It can be a small element in a large engine or a kit to assemble a specific element

Assembly –збірка. This is main technology procces in working engeneer. On this step you cannot make a mistake or marriage

A crankshaft –колінчастий вал. This is a part that has a heavy shape and notches for connecting piston, from which it takes force and converts it into torque

A piston – поршень. The main part of pumps, compressors and piston internal combustion engines, serving to convert the energy of compressed gas into energy of translational motion

A flywheel – маховик. This is a massive rotating wheel which used as a store (inertial accumulator) of kinetic energy

A nozzles – форсунки. They ensure a uniform fuel supply to the cylinders of the internal combustion engine and a more complete combustion

A starter – стартер. It is a battery-powered device. It is designed to start the internal combustion engine

A cylinder head – головка блоку циліндрів. The cylinder head is usually mounted on the cylinder block, locking the cylinder(s) and forming closed combustion chambers. The combustion air enters and exits after combustion

A inlet manifold – впускний колектор. It is the attachment part of the engine that feeds the fuel-air mixture into the cylinders

A intake manifold – випускний колектор. It is a part of the internal combustion engine attachment. The exhaust manifold is designed to collect the exhaust gases from several cylinders into a single pipe.

A cylinder block – блок циліндрів. Is the main part of the crank mechanism of a two- or more-cylinder piston internal combustion engine.

Fuel filter – топливний фільтр. It is an element of the fuel line that filters the fuel before it enters the engine. It traps dirt and rust particles in the fuel.

Oil filter – масляний фільтр. A device designed to remove contaminants from engine, transmission, lubricating oil, hydraulic fluids, etc. Fuel filters are designed in the same way

This is a little breakdown of the internal combustion engine of agricultural machinery. The internal combustion engine of a car is almost the same. This means that if you are now familiar with these terms in a foreign language. You're more familiar with the technical part of the world. That's very good, because in today's world where progress never stands still. So the more you know, the easier it is for you to adapt and solve problems that come your way.

This makes you a media literate person. Media literacy is a set of skills and abilities that allow people to analyze, evaluate and create messages in different types of media, genres and forms. Having this skill will help you get a job abroad. As knowledge of foreign languages always gives a big advantage when studying your resume.

So never neglect the opportunity to learn something new, especially if it concerns your hobbies or work. It's not for nothing that they say, "You live a long time and learn a long time.

